

naša luč

1978

9

knjige

Tone Kuntner

TRATE

Cankarjeva založba v Ljubljani
1975

Lepe so te preproste Kuntnerjeve pesmi, polne naših bregač in ilovnatih goric, rženega kruha in zlate kapljice, jablan žlahtne sorte, orehov in trsov. Pa obenem polne žalosti, ker so mladi odšli po svetu in ker so postali domovi državna last. Pesmi niso brez protesta („jaz bi vedel, kje udariti“, „z mojo zemljo delajo greh“, „v nič gre lepa, bogata zemlja“), ne brez domotožja po času, polnem ljubezni, ki ga ni več („imel si pomoč in bil si nekemu potreben“).

Prepišimo nekaj verzov iz zbirke:

NAJINO ŽIVLJENJE IN NAJINA SMRT

I.

*Najino življenje je breg,
ki sva ga stokrat preorala
in stokrat prekopala
in ga nasadila z najboljšimi trtami
in z najbolj žlahtnimi sadeži.*

*Najino življenje je polna kašča
in polna klet pijače,
najino življenje je čista voda
v čistem studencu,
najino življenje je občinska cesta,
farna cerkev,
zadružni dom...*

*Najino življenje so najini otroci,
ki so se raztepli po svetu,
bogvekam.*

*Najino življenje je neskončno
hrepenenje po njih,
najino življenje je brezupno čakanje,
da bi se kdaj vrnili.*

*Najino življenje je hiša na bregu,
v kateri sama živiva,
peč, ob kateri se sama grejeva,
miza, za katero sama sedava,
postelja, v katero utrujena leževa.*

*Najino življenje je samota,
ki naju obdaja,
samota,
bolezen
in žalost.*

II.

*Zasluzila sva krščansko smrt.
Pride že skoro najina ura.*

*Vse je pripravljeno.
Spletla sva venec iz najbolj
dišečih rož,
naročila sva pri Bračku krsti
iz najboljšega lesa,
kupila sva najlepši kos posvečene
zemlje
in prosila,
naj nama ob grobu zapojejo
najbolj žalostno pesem.*

*Tudi mizo sva pogrnila,
napekla mesa in potic
in pripravila sva najboljše vino,
ki sva ga hranila
za svečane priložnosti.*

*Najini duši
in najini obleki sta pripravljeni.*

SLIKANICE V OBLIKI „PRAVE“ KNJIGE

(za otroke od 4. in 5. leta naprej)

Peroci Ela: STARA HIŠA ŠT. 3.
Ljubljana, MK 1973.

Ribičič Josip: MIŠKOLIN. Ljubljana, MK 1975.

Roš Franjo: VID NIKDARSIT. Ljubljana, MK 1976.

Slaby Zdenek: ZELENKA KAPICA. Ljubljana, MK 1973.

Sugita I.: DOBRO JUTRO! Ljubljana, MK 1972.

Sugita I.: ŽIRAFKA PRIPOVEDUJE. Ljubljana, MK 1972.

Suhodolčan Leopold: KROJAČEK HLAČEK. Ljubljana, MK 1975.

Suhodolčan Leopold: KAM SE JE SKRIL KROJAČEK HLAČEK? Ljubljana, MK 1974.

Starovasnik Erna: TOPLI POTOK. Ljubljana, MK 1975.

Safranek Ota: KDO SE SKRIVA V TEMI? Ljubljana, MK 1971.

cevijske časopisi

SMER V SLOVENSKO DRŽAVO

Juan Ahlin, Florencio Varela 4016,
1754 San Justo, Argentina. Me-
sečnik. Cena izvoda v Avstriji
6 šilingov, v Italiji 300 lir, v ZR
Nemčiji 1 marka.

SMER V SLOVENSKO DRŽAVO izhaja v Argentini (že 14. leto), možno jo je pa kupiti tudi v Trstu (Libreria Internazionale, Slovenska katoliška knjigarna), Gorici (Libreria Cattolica) in Münchnu (glavni kolodvor).

SMER zagovarja demokratično in samostojno družbeno ureditev Slovenije, torej Slovenijo brez slehernega totalitarne in jugoslovanskega okvira: prvo je že samo po sebi razumljivo, drugo je pa moč razbrati že iz naslovov prispevkov, kot npr. „Poročilo za obstoj in svobodo slovenskega naroda je samo slovenska država“ (članek ugotavlja, da odloča danes o vseh slovenskih zadevah Beograd, da gre polovico slovenskega narodnega dohodka tja in da je jugoslovanska ideja v Jugoslaviji mrtva) ali „Dan, ko je ugasnila ideja o trajni skupnosti narodov Jugoslavije“.

Prisotnost SMERi v slovenskem prostoru kot demokratičnega glasila in kot alternative k ideji Slovenije v Jugoslaviji, ki jo zagovarja Narodni odbor za Slovenijo, je vsekakor dobrodošla: na eni strani je znamenje strpnosti med slovenskimi demokrati v tujini, na drugi stra-

Slika na naslovni strani:

Soča je okrog in okrog obdana od gora.

naša luč

1978 9

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 27
november 1978

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	4,5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fran.
Francija	40 fr. fran.
Italija	6900 lir
Švica	18 šv. fran.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	38 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	9 kan. dol.
USA	8 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

na prvi strani

Ves svet, posebno še katoliškega, je pretresla vest, da je nenadoma in po komaj dobrem mesecu službe umrl papež Janez Pavel I. Lepo je zapisal neki italijanski časnika, da ni imel papež v enem mesecu časa za kaj več kot za to, da si je pridobil srca vseh ljudi.

Kot kristjani verujemo v božjo ljubezen, ki spremlja življenje sveta in poedincev. Zato sprejemamo z zavestno vdanostjo ta božji odlok, čeprav nam ne uspe odkriti, kaj nam je hotel Bog z njim sporočiti.

Izvolitev poljskega kardinala Karola Wojtyła za novega papeža meji na senzacijo. Ne le, ker je po 455 letih spet neitalijan papež, ampak tudi, ker je Slovan in iz dežel Vzhodnega bloka. Bog ga razsvetljuje in vodi pri njegovi odgovorni nalogi!

Z isto ljubeznijo kot prejšnjega sprejemamo novega papeža, saj je prav tako najvišji pastir Kristusove Cerkve.

Konec septembra se je udeležil Münchenski nadškof kardinal Ratzinger kot papežev odposlanec ekvadorskega narodnega marijanskega kongresa v Guayaquilu. Ob začetku kongresa je govoril po televiziji in opozoril, da se bo v dvajsetih letih preneslo težišče Cerkve v Južno Ameriko, saj bo tedaj živel tam več kot pol katoličanov.

„Za ameriški kontinent,“ je nadaljeval, „bi bila strašna nesreča, ko bi ta, očaran od gospodarskih in tehničnih uspehov Evrope, prodal svojo dušo in se popolnoma predal računalniški kulturi, morda celo v povezavi z marksizmom: ta sicer kulturo obilja kritizira, v resnici jo pa stori šele povsem brezizhodno, ko jo oropa še svobode do drugačnega mišljenja in čutenja.“

Prihodnji svet potrebuje poleg razumske kulture (zahodne izkušenske ali vzhodne marksistične) še kulturo navdiha in srca, ki jo utelešata Južna Amerika in Afrika, je zaključil kardinal.

Poljski škofje so izdali pastirsko pismo, ki so ga prebrali po cerkvah na Poljskem pri nedeljskih mašah 17. septembra. V pismu so škofje ostro kritizirali varšavsko vladu zaradi cenzure in ravnanja glede tiska. Neposredni povod za pismo je bil Dan množičnih občil, globlji razlog pa dejstvo, da vlada ni izpolnila obljub, ki jih je dal Gierek pred devetimi meseci papežu ob svojem obisku pri njem.

Cenzuro so označili kot vmešavanje režima, ki hromi kulturno in versko življenje vsega naroda in ga krivo informira. Sicer pa da je bila cenzura vedno orožje totalitarnih sistemov.

„Sredstva družbenega obveščanja, predvsem radio in televizija, so državna last in v službi svetovnega nazora, katerega cilj je vzgojiti ljudi brez vere v Boga. Nenaravno je, da so milijoni vernih oropani verskih oddaj.“

Škofje so tudi nastopili proti preganjanju tistih, ki imajo drugačno politično prepričanje kakor režim. „Brez svobode človek shira in sleherni napredek je obsojen na počasno smrt.“

„Ne smemo zatajiti svoje pravice do kritike,“ so sklenili pismo, „zato prosimo, da nas upoštevate in naše prepričanje resno jemljete.“

no, to pa od doma

MEDNARODNI SEJEM „MLEKO '78“ — Pred kratkim je bil na mariborskem sejmišču odprt mednarodni sejem mlekarstva, mlečnih proizvodov in opreme za mlekarstvo „Mleko '78“. Na sejmu se je predstavilo 60 razstavljalcev iz vse države, pridružili pa so se še mlekarji iz Madžarske, Francije in Avstrije ter proizvajalci mlekarске opreme iz Italije.

CERKEV IZ ČETRTEGA STOLETJA — Jugoslovansko-ameriška ar-

Trebnje ležijo v dolini Temenice.

heološka ekipa je ob izlivu reke Crne v Vardar, v antičnem mestu Stobiju, ki leži 30 kilometrov od Titovega Velesa, odkrila nekaj pomembnih najdb. Med temi je tudi zgodnjekrščanska cerkev iz 4. stoletja. Odkrili so jo štiri metre globoko pod škofovo baziliko.

GOBARSKA PAŠA ZA OČI — Gobarska družina Maribor je v prostorih Kluba mladih v Orožnovi ulici pripravila gobarsko razstavo. Razstavljenih je bilo več kot 200 različnih vrst gob, med katerimi je bila tudi zelo redka nagubana debelonožka. Da bi v svoje vrste pritegnili kar največ ljudi, predvsem mladih, so priredili tudi gobarsko tekmovanje.

STEKIĆ PRVI NA SVETU — Na mednarodnem atletskem mitingu v Rovereto v Italiji je jugoslovanski skakalec v daljavo Nenad Stekić dosegel letošnji najboljši rezultat na svetu — 832 cm. Sicer je Stekić z 845 cm evropski rekorder v skoku v daljavo.

SEPTEMBRSKO POLETJE — V portoroških hotelih je 5. septembra prespalo 5144 gostov, med katerimi je bilo največ tujcev. To je kar 19 odstotkov več kot lani istega dne. Hoteli so bili skoraj v celoti zasedeni. „Bernardin“ je od-

Pred nekaj dnevi sem prebrala zanimiv prospekt o tečajih angleščine za tujce v Angliji in Ameriki, ki ga je izdalo podjetje Inex Adria Avio-promet (iz Slovenije). Nava-jam odlomek:

„Moderni angleški tečaji namenjeni so profesorjima in študentima angleškega jezika, sestavljeni so od 20 predavanj na temo moderna književnost, zatim 11 predavanj na temo politika, ekonomija in obrazovanje in 9 predavanj o vmetnosti, katera se odvijajo v eni od univerzitetnih predavalnicah, tik uz reko Cam. Bogat društveni program, dobro je vklopljen v pouk, a vključuje razgledanje Cambridgea prvega dana, te nekoliko izletov v poznata mesta kod London in Oxford. Sem tega organizirane so diskusije, večernja predavanja in razni obiski z predstavama za študente angleškega jezika, in vse to je vključeno v ceno aranšmana.“

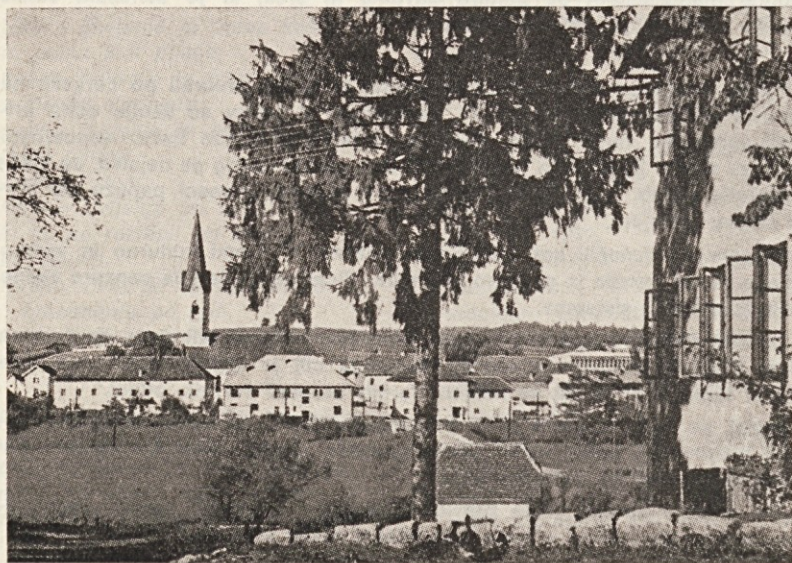
Oh, kako lepa je naša slovenska beseda!

DELO, Ljubljana, 9. septembra 1978.

Zaključeno je TANJUGovo poročilo (o Baragovem slavu v Trebnjem 20. avgusta; op. NL), objavljeno v DELU, s tem, da „je ime tega misionarja v novejši zgodovini pogosto zlorabljala belogardistična emigracija v svoji propagandi“.

Po tej pripombi TANJUGa ni izključeno, da bo v kakem uradnem poročilu komunistov v tiski in zadregi Baraga proglašen kratko in malo za belogardista.

SVOBODNA SLOVENIJA, 21. septembra 1978.

dal vse, kar je mogel — kar 112 odstotkov zmogljivosti. Se pravi, da so bila oddana tudi vsa pomožna ležišča.

CENE PO SORTAH KROMPIRJA — Po dogovoru o cenah jedilnega krompirja so pridelovalci dobili za 1 kg najkakovostnejše sorte cvetnik 3,10 din, za sorte igor, bintje in urgenta 2,70, za vse druge sorte pa po 2,50 din. V trgovini na drobno pa prodajajo cvetnik po 5,10 din, tri boljše sorte po 4,70 din in vse ostale sorte po 4,50 din.

MARIBORČANKA PRVA — Mariborčanka Jelka Kolmanič iz podjetja za PTT-promet Maribor je zmagala na zveznem tekmovanju telegrafistov PTT, ki je bilo v Ohridu. Jelka Kolmanič je tudi pred dvema letoma zmagala na zveznem tekmovanju telegrafistov v Zrenjaninu. Na tekmovanju v Ohridu je ekipa Slovenije dosegla drugo mesto.

ONESNAŽEN ZRAK PRETI GOZDOVOM — Onesnažen zrak ne škoduje le ljudem in živalim, ampak tudi gozdu. To je bila glavna tema srečanja Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih društev, ki ga je priredil Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije v Ljubljani. Udeležilo se ga je 70 gozdarskih strokovnjakov z vsega sveta.

DVA DC-10 — JAT bo dobil prvo letalo s širokim trupom, letalo DC-10. Že 20. decembra naj bi z njim odprli redno linijo za New York. Letalo naj bi letelo vsako sredo na liniji Beograd—Ljubljana—New York, medtem ko bi dvakrat tedensko vzletelo tudi z zagrebskega letališča. To je letalo, ki lahko hkrati prevaža 220 potnikov.

NOV MEJNI PREHOD — Na mejni črti med Jugoslavijo in Italijo pri Vrtojbi so začeli graditi nov mednarodni mejni prehod. Prehod, ki bo, kot so poudarili predstavniki tako jugoslovanske kot italijanske strani, še bolj utrdil prijateljsko so-

delovanje med državama, bo zgrajen čez dve leti.

Djekše, najvišji slovenski kraj na Koroškem.

OBNOVA VZPENJAČE — Pred kratkim so začeli obnavljati pohorsko vzpenjačo. Lani so zamenjali vlečno vrv, letos maja nosilno, sedaj pa bodo zamenjali celotno električno opremo, avtomatske naprave, kompresorje, kolesa in kabine. Tako bodo že krepko dotrajane aluminijaste kabine zamenjale nove, ki bodo sodobne oblike, rdeče barve in bodo imele

dodatni prostor za smučarsko opremo. Dobavila jih je švicarska firma CVA. dalje na 10. strani

Kostanjeviški grad na desnem bregu Krke je eden najznamenitejših arhitektonskih spomenikov Slovenije. Včasih je bil to cistercijski samostan.

iz božje shrambe

Poleg glavnih pripomočkov za duhovno življenje (boj proti grehu, svetu, sebi; zakramenti, kreposti, molitev) je še vrsta drugih sredstev. Oglejmo si nekatera od njih!

MISEL NA BOGA

Misel na Boga je verska vaja, pri kateri poskuša človek kar najbolj pogosto misliti nanj in posledično delati vse kakor pred božjimi očmi. Obenem z mislijo človek izroča Bogu svoje delo in obuja dejanja vere in ljubezni („Gospod, verujem vate, Bog, rad te imam.“).

Samo po sebi je umevno, da je ta vaja odlično posvečevalno sredstvo, kajti kdor je prepričan, da ga gleda Bog, se bo trudil, da ne bo storil ničesar proti njegovim načrtom, obenem pa, da bo delal vse kar najbolj popolno, kakor to Bog hoče. Istočasno vzdržuje ta vaja v človeku stalnega duha mo-

litve, torej združevanja z Bogom, kar je končno cilj življenja.

Pa še nekaj je: z mislijo na Boga se človek navadi gledati za vsem božjo roko, v stvareh in dogodkih: v rožah, gorah, nevihti, ljudeh, veselju, bolezni... Tako ohranja notranji mir neskalsen in njegova vdanost v božjo voljo postaja nepremakljiva.

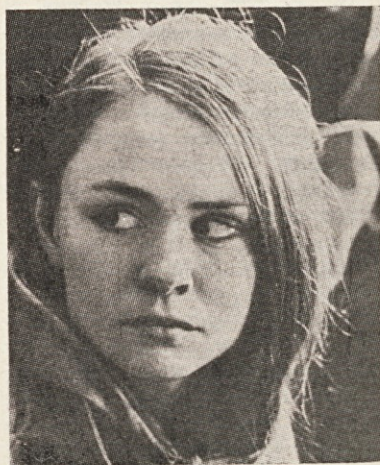
IZPRAŠEVANJE VESTI

Ko si človek izprašuje vest, išče po svoji notranjosti, da bi ugotovil, kaj dobrega ali slabega je storil, predvsem pa, kakšna je njegova osnovna drža nasproti Bogu. Važno je torej odkrivati tudi svoja dobra dejanja, ne le slabih, in bolj osnovne usmeritve kot posamična dejanja.

Da je izpraševanje vesti za krščansko življenje koristno, je razumljivo, saj se tako človek ogne nevarnosti, da bi se bojeval proti mlinom na veter, in lahko dela na osnovi čisto jasnih spoznav: ko

ugotovi svoje notranje stanje, ve, kaj mora storiti, kaj opustiti, da bo šla pot navzgor.

Poleg splošnega izpraševanja vesti, ki naj bi ga človek skupaj s kesanjem in trdnim sklepom opravil vsak večer, priporočajo še posebno izpraševanje vesti, to je, kontrolo posebnega sklepa. Človek naj bi namreč za daljši čas (za nekaj tednov ali mesecev) naredil poseben sklep (npr. „Ne bom pil alkohola“, „Z vsemi ljudmi bom prijazen“, „Vsak dan bom vsaj nekaj zmolil“), o katerem naj bi se vsak večer posebej vprašal, ali ga je tisti dan izpolnil ali ne. Taka dejanja iz konkretnih sklepov kre-

pot

Odkod ta spremenljivost značaja? Kdaj boš svojo voljo v čem ustalil? — Zavrzi nagnjenje, da bi polagal prve kamne, in položi zadnjega na enega samega svojih načrtov.

Tvoja molitev bodi liturgična. — Bog daj, da bi se namesto za zasebne molitve navdušil za psalme in molitve iz misala.

„Naj ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede,

ki izhaja iz božjih ust,“ je rekel Gospod. — Kruh in beseda: hostija in molitev.

Ce ne, ne boš živel nadnaravnega življenja.

Iščeš družbo prijateljev, ki ti s pogovori, z ljubeznijo, s prijaznim ravnanjem sladé preganstvo tega sveta..., čeprav nas prijatelji včasih izdajo. — V tem ne vidim nič slabega.

Toda... kako je to, da nisi vsak dan bolj goreč v družbi in pogovoru z Velikim Prijateljem, ki nikdar nikogar ne izda?

„Marija si je izvolila najboljši del,“ se bere v svetem evangeliju. Glej jo, kako pije Učelnikove besede. V navidezni nedelavnosti moli in ljubi. — Potem spremlja Jezusa pri njegovem poučevanju po mestih in vaseh.

Kako težko ga je spremljati brez molitve!

Da ne znaš moliti? — Postavi se v božjo pričujočnost in kakor hitro začneš praviti: „Gospod, saj mi molitev ne gre...“, bo di gotov, da si pričel moliti.

„Ko sem razmišljal, je zagorel

PROGRAM DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

CILJ:

postati drugi Kristus

SREDSTVA:

negativna —

boj proti grehu

boj proti svetu

boj proti sebi

pozitivna —

zakramenti

kreposti

molitev

ostalo

pijo človekovo voljo v dobrem in tako utrjujejo njegovo pot k Bogu.

DUHOVNO BRANJE

Neverjetno je, koliko časa imamo za branje časopisov in raznih revij, do časa za versko branje pa kar ne pridemo in ne pridemo. In vendar bi morali imeti čas tudi za to.

Važnost duhovnega branja je v tem, da nam predoči nadnaravne skrivnosti, do katerih s čuti ne pridemo, smo pa v življenju nanje

ogenj. "Sem si usmerjen v molitvi: da postaneš kres, živ plamen, ki daje toploto in svetlobo.

Kadar ne moreš naprej, kadar čutiš, da ugašaš, in ne moreš na ogenj vreči débel vonjivega lesa, vrzi veje in listje drobnih ustnih molitev in pobožnih vzdihov, da bodo vzdrževali kres. In boš dobro izkoristil čas.

"Vate, Gospod, sem zaupal."
— In s človeškimi sredstvi sem prinesel svojo molitev in svoj križ. In moje zaupanje ni bilo in nikdar ne bo prazno.

Escrivá de Balaguer

obvezno naravnani, in v tem, da so nam zgledi svetih mož in žena in verske resnice, s katerimi se v duhovnem branju srečujemo, v veliko oporo pri premagovanju ovir na poti k Bogu.

Med verskimi knjigami je na prvem mestu sveto pismo, zlasti evangelij. (Če ga kakšen kristjan nima ali ga nikdar ali skoraj nikdar ne bere, to gotovo ni obeta-joče znamenje.)

Potem sledijo življenjepisi svetnikov: to so živi evangeliji ali uresničitev Kristusovih zahtev v vsakdanjem življenju, zato so veliko bolj prepričljivi kot še tako lepo teoretično razpravljanje o verskem življenju.

Končno pridejo na vrsto druge verske knjige (npr. *Hoja za Kristusom*, *Filoteja*), revije in časopisi.

Slovenci imamo, hvala Bogu, dovolj verskega branja za vse okuse.

DUHOVNI RAZGOVORI

Po mnogih cerkvah in župniščih imajo danes za spoved na razpolago sobe, kjer se lahko spovedenec, sedé za mizo, poleg tega, da se spove, tudi bolj obširno pogovori o svojem duhovnem življenju. Pri tem lahko skupaj z duhovnikom ugotovi vzroke svojih napak in spovednik mu lahko natančneje in obširneje začrta pot za prihodnost.

Ni težko uvideti, da so takšni razgovori lahko zelo koristni za razvoj spovedenčevega duhovnega življenja, seveda pa je pogoj, da ima ta resno voljo napredovati.

ZA SKLEP

S tem končujemo opis glavnih črt duhovnega življenja. Morda smo komu nekatere stvari prvič odkrili, mogoče smo koga pridobili za kakšno versko vajo.

Seveda niso bile s tem opisane vse vaje, ki spadajo k verskemu življenju, pa tudi te, ki so bile opisane, so bile le bolj s skupimi potezami začrtane.

Pri tem pisanju ni bilo nobeno sredstvo opisano kot nekaj absolutnega — vsa sredstva ostajajo končno le sredstva in s tem omejena. Absoluten je le Bog.

Kristus je središče časov; v njem se nahaja ključ, središče in cilj človeške zgodovine; on je „točka, v katero se stekajo vsa hrepenjenja človeške zgodovine in civilizacije, središče človeškega rodu, veselje vseh src in izpolnitev vseh njihovih teženj“.

(Leto svetnikov I.)

Glej, menil sem, da mogel bi živeti brez tebe kdaj, brez svojega Boga: a naj li rastejo vonjivi cveti brez sonca sredi jasnega neba? Zato prešini me, o Bog, zaneti mi večni, žarki ogenj v dnu srca!

(Dragotin Kette)

hvala Bogu za Janeza Pavla I.

28. septembra ponoči okrog 23. ure je za srčno kapjo umrl papež Janez Pavel I. po komaj 33 dneh službe. Svet je ob tej smrti zajočkal od bolečine: zavedel se je, da je od tega trenutka — po besedah severnoameriškega predsednika Carterja — bolj ubog.

26. avgusta so v le dvodnevnem konklavu — kar je v zgodovini volitev papežev redkost — izvolili za papeža beneškega patriarha Albina Lucianija, ki je šel v konklave brez kakršnega koli upanja na izvolitev. Obe dejstvi — nobeno upanje in tako hitra izvolitev — sta marsikomu narekovali izjavo, da je bil pri izbiri gotovo na delu sveti Duh. Morda je prav zaradi tega prepričanja papežev nenadni odhod sedaj tako nerazumljiv. Je pa obenem tudi neobičajno boleč. Novi papež si je namreč s svojo neposrednostjo in izžarevajočo dobroto tako rekoč v hipu pridobil srca vsega sveta.

3. septembra je nastopil papež Janez Pavel I. v preprostem obredu „začetka službe najvišjega

neko trdno točko moraš imeti

moj Bog, kaj vse je že in kaj še bo !

V pesmi V stari kavarni (iz zbirke *Pod kužnim znamenjem*, Ljubljana 1977) pripoveduje Janez Menart, da sedi v kavarni. Potem pridejo vanjo še:

Jurist. Poet. Slavistka (mila stvar!).

Slikarka; in za njo slikar brez slik. In tisti blond, ki je postal zdravnik.

Pa pesnik. In še en. In tisti par ...

Vsi ti so polni šal in smeja, dovtipov in upov, kajti ne vedo še, kaj jim bo prinesla prihodnost

Tedaj ni vedel fant, ki pil je grog, da bo uradniček in abstinent, prezgodaj srečen, zaležan študent,

blagajnik žene, péstunja otrok. in doktor vedel ni, da bo bolan in plešast in pred stárostjo izžet; in ne slavistka, da bo jalov cvet; in ne slikar, da pil bo dan na dan; in ne — kaj bi že Tomo rad postal? —

da se obesil bo čez gank. (Čemu?).

Ne Piflar, da bo mrknil brez sledu;

ne Žorž, da bo v norišnici končal. Ne tisti par, da njuna vroča strast izdihnili bo kot predrt balon; ne Karmen, da zaman bo drag šampon

in trd korzet in pudra dvojna plast;

ne Stana, da že raste ji drevo, ki obenj jo bo z avtom treščil vlak;

ne ona, da jo mlado vzel bo rak — moj Bog, kaj vse je že in kaj še bo!

Sicer je res, da je dejstvo, da ne vemo, kaj vse nas v prihodnosti čaka, milost, ker bi sicer bilo naše življenje neznosno, vendar je tudi res, da nas spoznanje, kako brž

se vse v življenju spreminja, vodi do zahteve, da mora biti v življenju vsaj neka trdna točka, na katero se lahko opremo, ker sicer je vse nesmisel. Ta trdna točka je Bog: le on se ne spreminja, le on ostaja vedno isti.

Po vseh poskusih, najti smisel življenja, je slej ko prej edina rešitev te uganke ta, da priznamo Boga in svoje življenje zgradimo nanj. Vse govorjenje o „znanstvenih svetovnih nazorih“ zunaj tega okvira se na dolgo roko izkaže za prazno in nesmiselno.

Najobičajnejša cblika povezave z Bogom kot z zadnjim smislom življenja in torej najrazumnejši način, kako napolniti naše kratke dni

mrtvi se zahvaljujejo

Pred časom je objavil münchenski časopis *Süddeutsche Zeitung* sledečo neobičajno zahvalo človeka, ki je bil že v grobu:

Gotovo je nenavadno, da se še enkrat obrnem na vse prijatelje in na vse, ki so me kdaj srečali.

Življenje vseh se nekoč konča, tudi moje. Ko berete tele vrstice, je že zdavnaj mimo moj zadnji dih.

Nismo še končali svojega dela, pa moramo vseeno oditi. Nihče si ne more izbrati trenutka odhoda. Zato je prav, da se nanj pravočasno pripravimo.

Rad bi se zahvalil vsem, ki

z nečim pametnim, je molitev. Nadaljujmo zato z razmišljanji pisatelja Alessandra Pronzata o molitvi!

Vedno godrnjamo, da nas Bog ne posluša, da nas je razočaral, da nas pušča v pričakovanju in nas

odslavlja praznih rok... In prav nič ne pomislimo, da smo prav mi tisti, ki tako delamo z njim.

Tudi on nas prosi. Mi pa mislimo na naše prošnje in zahteve. In se sploh ne zmenimo za božje zah-

pastirja" svojo službo: s tem se je odpovedal tisočletnemu običaju kronanja s tiaro. Tudi se je odrekel nosilnici. (Kasneje jo je na proteste mnogih romarjev, češ da ga ne vidijo, če gre peš, sprejel kot „nujno zlo“).

Janez Pavel I. je veljal bogoslovno in družbeno kot mož sredine. Osebnostno je bil skromen, umirjen in ponižen, poznal je pa tudi humor. Že skraja nove službe je poudaril, da hoče posvetiti svoje sile predvsem dušnemu pastirstvu. Posebno ljubezen je imel do revnih in odpisanih.

Naravnost nerazumljivo je, kako si je novi papež v nekaj tednih s svojo preprostostjo, toploto, močno vero in zavzetostjo za pravičnost in mir pridobil tako rekoč vse in v njih vzbudil zaupanje in novo upanje.

(O vzrokih smrti glej v rubriki „iz tujega tiska“ na str. 15.)

so kdaj prečkali mojo pot — v dobrem ali v slabem. Morda so danes prizanesejli do mene in do mojega meni v zibelko položenega značaja in nagnjenj.

Življenje, ki ga nekdo razumno živi, ima trdno določen red. Dostikrat sem bil precej daleč od njega. Mnoge majhne nepravilnosti in nepretehtanosti v tako številnih urah in dneh, ki so mi naredile bivanje šele zares vredno življenja in ljubezni in so mi ljudi tako približale, so bile istočasno pomanjkljivosti. A kljub temu jih ni smelo v mojem zavestno živem življenju manjkati.

Upam, da bom kljub vsemu našel naklonjenega in povsem razumevajočega Sodnika — saj po krščanski veri naše bivanje še ni na cilju našega zemskega življenja končano.

Willi Maurer

trinajsta postaja

Gospod je dočrpel.

Zdaj je mrtev.

Božji čudež, to cvetoče življenje, polno moči in bogastva, vse močno, vse nežno, zdaj ga ni več.

Če govorimo po človeško: življenje je imel še vse pred seboj.

Kaj bi Jezus še ustvaril, kako bi učil, deloval in pomagal, kakšna življenjska polnost bi pognala iz njega, ko bi še živel, kolikor navadno živijo ljudje!

Zdaj je vse pohojeno.

A prav to je nespamet križa!

„Seme je moralo umreti“ in tako je pognalo cvetoče življenje v vsej polnosti.

Tisti, ki so ga pohodili, so nehote postali sejalcji odrešenja.

Gospod, to je odgovor na trpko vprašanje: čemu trpljenje?

Čemu trpeti, ko pa vse kliče k sreči in ustvarjanju?

Čemu umreti?

Čemu odhajati, če še nismo dopolnili življenja?

Čemu dajati, kar je tako dragoceno?

Vsa človeška modrost umolkne. Le križ ve odgovor:

„Seme ne obrodi, dokler ne umrje v zemlji.“

Vse naše trpljenje, naše darovanje in naša smrt je božja setev.

Če smo združeni z božjo voljo, požene iz nje življenje, bogato življenje za nas in za druge.

Tako verujem.

Zaupal sem in se oklepal Boga, da bo tudi moje življenje in trpljenje in smrt večno obrodilo.

Romano Guardini

papež

Janez Pavel II.

16. oktobra je 111 v konklavi zbranih kardinalov izvolilo v osmih glasovanjih za 264. papeža 58-letnega krakovskega nadškofa Karola Wojtyła (izg. Wojtíua). S tem je postal spet prvič po 455 letih vrhovni poglavar katoliške Cerkve neitalijan.

Kratek življenjepis novega papeža vsebuje tele podatke: rojen 18. 5. 1920 v delavski družini v Wadovicah pri Krakovu, študij poljskega jezikoslovja na krakovski univerzi, delo pod nemško zasedbo v kemični tovarni, 1942 začetek bogoslovnega študija kljub prepovedi nacističnega okupatorja, 1946 duhovniško posvečenje, nadaljevanje študija v Rimu, krajši čas dušno pastirstvo med poljskimi zdomci v Franciji in Belgiji, nadaljevanje študija v Krakovu, 1954 začetek poučevanja na filozofski fakulteti katoliške univerze v Lublinu, 1958 imenovanje za krakovskega pomožnega škofa, 1964 za krakovskega nadškofa, 1967 za kardinala; najvažnejša pisana dela: „Oseba in država“, „Ljubezen in odgovornost“, „ABC nauk o nraveh“.

Novi papež je možate narave, usmerjen navznoter, a kljub temu ljudski, povezan z ljudstvom. Kar zadeva cerkveno disciplino, nauk in versko življenje, ni noben konservativec. Ni poseben govornik in teolog, ampak dušni pastir, človek spravljivega nasmeha, otroške pobožnosti, dobrote, ki razorožuje. Po nastopu je skromen, skoraj nemoten.

1977 je kardinal Wojtyła izjavil, da mora Cerkev človekove pravice neustrašeno braniti in da se bo poljska Cerkev proti uradno uveljavljani ateizmu postavila v bran.

teve. Med molitvijo je dvojna zamenjava prošenj.

Vse druge stvari morajo prav delovati. Pri človeku pa Bog tvega svobodo. Človek postane za Boga tveganje: lahko pristane, lahko pa odkloni, kot se večkrat zgodi. Izid je lahko dober, lahko pa tudi slab.

Vedno govorimo o kristjanu, ki upa v Boga. Pozabljamo pa, da tudi Bog upa v človeka. In če gledamo s te perspektive: Katere prošnje niso uslišane? Naše ali njegove? Ali Bog nas razočara ali pa smo morda mi tisti, ki njega večkrat razočarajo? Ali je Bog tisti, ki ne odgovori, ali pa pustimo mi njega čakati?

Težko si je predstavljati, kaj nastane iz mojega dneva, če pomislím, da me nekje „čaka Bog“. Mir izgine, ne morem ponavljati, da sem „že preveč naredil“, vest me začne peči. Strašno je to, če se obvežeš, da ne boš izdal Boga, ki čaka, in da ga ne boš razočaral v njegovem upanju.

Jaz sam sem se vdal. Navadil sem se biti zadovoljen tak, kakršen sem. Včasih se me res poloti domotožje po Očetovi hiši. Pa zagledam bolj vabljivo pot in se spet oddaljím.

Prosim te, Gospod, pusti me v miru! Ali pa razširi malo tista „ozka vrata“ in mi ne govori kar naprej o tistem križu! Zahtevaj od mene, da malo popravim zunanje obnašanje! Ne govoriva pa o spreobrnitvi, o koreniti spremembi glave, srca in vsega! Ukaži mi, naj oznanjam resnico, nikar pa ne zahtevaj od mene, da živim po resnici! Naroči mi, naj preberem „govor na gori“ kot čudovito pesnitev, ne pa kot takšnega, ki bi imel kaj opraviti z mojim življenjem! Nikar me ne vznemirjaj v mojem brlogu, ki je obložen z umirjeno dobroto! Tvoji visoki načrti me res ne zanimajo.

Moram ti povedati, da je bilo v stari zavezi najbrž boljše. Bile so natančne, podrobne zapovedi, ki so do potankosti določale naše dolžnosti. S tem kompasom si uravnal svoje življenje in zvečer si zaspal z mirno vestjo.

Potem pa si prišel ti in si s tistimi „Jaz pa vam pravim“ izpodkopal staro postavo in preložil mejnike. V notranjosti si nam odprl rano, željo, hrepenenje po velikih stvarih, boleče nezadovoljstvo in moreč nemir, težnjo po nečem boljšem, „drugačnem“. Nikoli mi ne rečeš: „Moraš!“, vedno mi šepetáš: „Lahko si.“

Tako imam vedno neki neprijeten občutek, če pogrešim. Lahko bi bil umetnina, pa sem le zmazek. Lahko bi bil nekdo, pa sem le lutka. Lahko bi bil čudovita zgradba, pa sem le kup kamenja. Lahko bi bil svetnik, pa sem le zaprt v neprijetno polovičarstvo. In zvečer bi se najrajši zjokal.

— — —

Nekega starčka, ki je bil več ur v cerkvi, so vprašali: „Kaj pa govorite med molitvijo?“

„O, nič. Ne znam ničesar povedati. Zadovoljen sem s tem, da se klanjam Bogu.“

„Tega bi zavidali celó svetniki.“

— — —

Nekdo je zapisal: „Jaz sem me-nih, star menih in se mi še ni posrečilo, da bi postal mož molitve. In vendar je to moja največja in najbolj vroča želja. Ni se mi še posrečilo. Tega vam ne pripovedujem, da bi vam upadel pogum, ampak zato, da bi se opogumili. Jaz imam vse pogoje za molitev, pa še nisem uspel, a še vedno upam.“ (Vannucci).

Zdi se mi, da je napredovanje v molitvi odvisno prav od ugotovitve: nisem zmožen, nisem se še naučil. Napredujemo kot zadnji v razredu. In v molitvi vedno „pade-mo“. Ostajamo večni ponavljalci, čeprav imamo že sive lase.

„Gospod nauči me moliti!“ To prošnjo bom ponavljal vse življenje. In želim, da bi bila na mojih ustnicah zadnja molitev prav ta: „Gospod, nauči me moliti!“ To pomeni: „Gospod, nauči me ljubiti!“

Zdi se mi, da bo edina prepustnica, s katero si bom odprl stran-

ska vratca v nebesa, ta, da se naučim moliti.

— — —

Zadošča mi to preprosto poročilo evangelija: „Zjutraj, ko je bilo še zelo temno, je vstal in odšel ter se napotil na samotni kraj in je tam molil.“

Jezus je sam sebi ukradel spanje, da je šel molit. In ne pozabimo, da je ta njegov beg v samotni nastol po pravem obleganju: „Ko se je pa zvečerilo in je sonce zašlo, so prinašali k njemu vse bolnike in obsedence in vse mesto je bilo zbrano pri vratih. Ozdravil je mnogo takih, ki so trpeli za različnimi boleznimi.“

„In tu je molil.“ — „Ozdravil je mnogo takih, ki so trpeli.“

Tu sta dve stvarnosti, ki bi ju nekateri radi ločili. Kristus je bil vsem na uslugo, še posebno trpečim. Vsega pa še ni naredil, zato se je napotil na samotni kraj in je tam molil.

Torej ni dovolj, da se ženeš, niti, da delaš čudeže. Saj se niti božjemu Sinu to ni zdelo dovolj.

Kdo beži: tisti, ki moli, ali tisti, ki ostane na svojem mestu, v postelji?

Moram priznati, da je posebna veličina v tem begu, v begu v samotno, v begu k molitvi. To je beg v neskončno puščavo ljubezni.

svečka na grob

Namesto sveče na tisoče slovenskih grobov doma in v tujini, za katere nihče ne ve ali pa vedeti ne sme, objavljamo nekaj verzov Franceta Balantiča, ki je zgorel v noči od 23. na 24. november 1943 v Grahovem in katerega pesmi morajo še vedno ostajati v domovini nepoznane, čeprav segajo v sam vrh slovenske poezije.

ŽVENKET ČREPINJ

*To bujno pesem Tebi le igram,
srce le zate v ustni kri poganja,
ne vrzi proč me kakor cvet
kostanja,
med bilke rok srce kot plod
Ti dam.*

*Pšenica nenasitnim si rokam,
rad jedel bi od tega darovanja,
a že na naklu smrti srp pozvanja,
že v žoltem snopju groze plapolam.*

*Tema, ki izhaja, že oči mi mreni,
o da bila mi šotor bi odprt,
tu shranil bi svoj tovor dragoceni.*

*Pogosti me kot s solzo žlahtnih
trt,
presuha glina poka pod plamenj,
svirel lončena sem, od Tebe
strt.*

MAGISTRALE

*Svetlobi bolečin sem darovan,
viharji rož mi trgajo nosnice,
prižgal sem rok pohlepnih voščenic,
med gorsko travo bor sem bil
vsejan.*

*Nič več ne bo poljub moj zapeljan,
po vseh nočeh še trezne so zenice,
ponudi sol domače mi solnice,
glej, Gospodar, Tvoj zvesti sem
dvorjan!*

*Vem, da si padlim zvezdam
milostljiv,
pri Tebi sem s krvavimi stopali,
v daljavi rodni ognji se kadé.*

*Cvet dragih ustnic me je pogostil,
na mladih vekah solze se medé —
zdaj bodo moji spevi počivali!*

ZADNJE SONCE

*Dočakal zadnji sem nalive svetlobe,
poslednjo mlačev zrelih sončnih
snopov,
razmršeni lasje odmrlih šopov
leže v skednju luči brez vse
tesnobe.*

*Mlakuže senc so vedno ožje,
ožje,
vse tiše žalost v svetlem srcu
plivka,
kaj bi z bridkostjo ob slovesu
bilka,
zdaj pridi, Smrt, odvrigel sem
orožje!*

TORZO KRIČANJA

*Pred tabo vse peruti obledé,
kot da bi dolgo bežale v dežjū,
vse roke pred teboj se spre-
mené,
moje kot žalostne vrbe so tu.*

*Že tvoja sapa v ozke žile gre,
konec je zrelosti ajde, medu,
pogledi mrzli mi povsod sledé,
daj mi že enkrat poljube miru!*

no, to pa od doma

(nadaljevanje s 3. strani)

VRTINE V KARAVANKE — *Delavci Geološkega zavoda v Ljubljani so že na 1220 metrov nadmorske višine, na Ravnah in v Kladju nad Dovjem, kjer raziskujejo geološko sestavo tal za načrtovani predor skozi Karavanke. Predvidene so štiri vrtine. Ena je na Belem polju, oddaljena od ceste in na 650 metrov nadmorske višine, kjer bo vhod v predor. Druge vrtine bodo raziskovale teren od 600 do 750 metrov globoko, poševno. Pri vrtini, ki naj bi prodrla 600 metrov globoko, kjer bo predorski prezračevalni jašek, delajo delavci dan in noč.*

*

AJDOVŠČINA — *V prostorih ajdovske „Tekstilne“ je bilo zvezno tekmovalje najboljših jugoslovanskih predic. Udeležilo se ga je 22 petčlanskih ekip predilnic iz vseh republik. Tekmovanje je bila letos drugič, odslej pa bo vsako leto. V tekmovalju predic so bile daleč najboljše predice Pamučne predilnice iz Gline v Hrvatski. Na drugo mesto so se uvrstile predice domače „Tekstilne“.*

BELA — *Dramska skupina pri kulturni sekciji krajevnih organizacij Bela je pripravila v nedeljo, 1. oktobra, v novi dvorani pod vodstvom režiserja Silva Ovsenka in Joža Sodnika dve uprizoritvi Finžgarjeve „Verige“.*

BOHINJ — *V okviru letošnjega planinskega jubileja in prvega pristopa na Triglav so v planinskem bohinjskem kotu pripravili dve zanimivi razstavi. Prvo razstavo so pripravili v Bohinju, kjer se je s fotografijami planinskega sveta predstavil Jaka Čop. Drugo razstavo pa so pripravili v Stari Fužini za naslovom „Triglav v očeh bohinjskih slikarjev“. Razstavljenih je bilo 31 slik z motivi Triglava in okolice.*

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 30. SEPTEMBRA 1978

ČEŠKA REPUBLIKA SLOVENSKA DRŽAVNA PROSTORNA

PET LET PO ZAPORU MEJE

Jeseni 1973, ko je ZRN zaprla meje za nove „gastarbeiterje“ (z njo pa večina drugih imigracijskih dežel), je bilo okoli 1,1 milijona jugoslovanskih državljanov na tujem, od teh okoli 880 tisoč v zahodni Evropi. Skupno število se je zmanjšalo do zdaj za približno 275 tisoč, in računajo, da jih je zdaj skupaj 825 tisoč oziroma 615 tisoč v zahodnoevropskih deželah.

Lani naj bi se vrnilo okoli 70 tisoč zdomcev, od katerih se jih je v službi za zaposlovanje zglasilo (le) okoli 28 tisoč. V zadnjih desetih letih naj bi se po teh računih vrnilo z dela v tujini okoli 650 tisoč Jugoslovancev: seveda pa so novi tja odhajali vse do konca leta 1973 in deloma še pozneje.

Posebna značilnost migracije zadnjih let je v tem, da se je močno povečalo število družinskih članov, od 250 na 385 tisoč, ter da je med njimi vse več otrok. Tako se je v zahodnoevropskih deželah praktično ohranilo zelo veliko naših državljanov, čeprav se je število zaposlenih na račun gospodarske krize občutno zmanjšalo. (Eden poglavitnih razlogov za ta pojav je tudi politika bonske vlade, da izplačuje visoke otroške dodatke tistim, ki živijo v ZRN, otrokom „gastarbeiterjev“ v tujini pa le kakšno tretjino teh.)

Če gornje številke o vseh Jugoslovanih soočimo z ocenami in podatki o Slovencih, bi slednja ugotovitev veljala v enaki meri, bistveno drugačna razmerja pa so pri vračajočih se: v zadnjih letih se od ocenjenih 70 tisočev zaposlenih Jugoslovancev vrača med dva in tri tisoč naših zaposlenih zdomcev, medtem ko je njih skupno število na račun združevanja družin še vedno na zelo visoki ravni (nekateri menijo celo, da jih je skupaj nad sto tisoč).

Delo, Ljubljana, 30. septembra 1978, str. 32.

ŠE DOLGO „ZACASNO“ V TUJINI

Bivanje dobrega dela naših delavcev v tujini vse bolj izgublja značilnost začasnosti: dobrih 60 odstotkov jih je že več kot šest let zunaj.

Niti zdomci niti trezni politični dejavniki v deželah imigracije nam ne očitajo, da smo kdaj koga slepili, kar zadeva temeljne vzroke za zaposlovanje jugoslovanskih delavcev v tujini: gre za občutne razločke v razvitosti, za ustrezne razločke v možnosti za izboljšanje življenjske ravni; v dobršni meri pa je v prvih letih tudi v Sloveniji šlo za zelo elementarne potrebe po zaposlitvi sploh, za delovna mesta, ki jih doma ni bilo mogoče ustvariti. (Marsikak zdomec se je umaknil iz Slovenije tudi zaradi političnih pritiskov in zapostavljanja na delovnem mestu. — Op. NL).

Pri nas v Sloveniji pogosto slišimo podobne vzporedbe, kot jih površno delajo nekateri krogi v zahodnih imigracijskih deželah, namreč med viso-

kim številom zaposlenih delavcev iz drugih republik (oziroma tujcev na Zahodu) na eni ter z ustrezno visoko stopnjo zdomstva (oziroma brezposelnih v imigracijskih deželah) na drugi strani. V enem kot drugem primeru pa velja podobno spoznanje, da namreč zdomcev iz tujine v nobenem primeru ne bi mogli privabiti na delovna mesta, ki jih zdaj zasedajo rojaki iz drugih republik, oziroma — govorjeno za zahodne razmere — da domači brezposelni ne bi mogli in hoteli nadomestiti večine „gastarbeiterjev“. Tako smo v Sloveniji po svoje zabredli v podobno stanje kot nekatere razvite zahodne dežele: v trajno odvisnost od delovnih moči zunaj (ožje) dežele.

Dejstvo je, da zdomci-kmetje kaj radi „odkrivajo“ svojo domačo zemljo, odkar smo v kmetijski politiki marsikaj sprostili, posebej pa še liberalizirali nakup mehanizacije iz uvoza za tiste, ki se po delu na tujem za trajno vračajo kmetovat. V Pomurju poznajo že vrsto izpodbudnih primerov — bilo pa bi jih še neprimerno več, če bi našo deklarirano politiko dosledno izvajale velike družbene kmetijske organizacije, če bi „obnovljenemu“ kmetovalcu zares jamčile delo in dohodek — torej odkup po ustreznih cenah. Ker je le velik del zdomcev odšel ravno s svoje zemlje med Muro in Dravo in od drugod, je uresničevanje sprejete kmetijske politike že eden pomembnih ključev, ki jim lahko „odpre“ mejo za trajno vrnitev.

Drugo pomembno spoznanje je tole: industrijski delavci, ki so v letih gospodarske reforme zapustili svoje delovne organizacije, se bodo le izjemoma lahko vključili vanje, če se bodo vrnili. Zakaj? Ti delavci so v desetih letih pridobili znanja in izkušnje, ki bi jih po morebitni vrnitvi v poprejšnje delovno okolje postavile v položaj, da zahtevajo zase mesta, kategorije, ki jih bi le težko dobili. Predvsem tudi zaradi „papirjev“, ki jih navadno ne bodo mogli pokazati, ker so se pač največ naučili iz prakse. Zanimariti tudi ne smemo psihološkega dejavnika, ki so ga do dobra raziskali Italijani med svojimi povratniki. Spoznali so namreč, da je vsak povratnik nekak tujec v okolju, v katero se vrne. Po eni strani rad „pomodruje“, kako je s to ali ono rečjo tam, kjer se je vsega naučil, po drugi pa si navadno že pred vrnitvijo ustvari gmotni položaj (avto, hiša ali stanovanje), ki mu ga okolje po nujni razmer pač zaviada.

Tretje veliko vprašanje so „plače“. Posebej med akademsko kvalificiranimi strokovnjaki pogosto slišimo, da bi se sicer radi vrnili, da bi bili pripravljeni sprejeti tudi ustrezno nižje osebne dohodke, da pa seveda ne morejo z družino iti v razmere, ki bi jim pomenile bistveno nižji življenjski standard. Problem se zaostrojuje še v večji meri pri naših ljudeh, ki so si kot kovinarski delavci, šoferji, mizarji ali izurjeni elektrotehnični mojstri pridobili zelo visok ugled in ustrezne plače, pa tudi temu primerni življenjski standard. Če so mnogi še prva leta hote živeli „začasno“ in v provizorijah, so danes večinoma že v lepih stanovanjih s kar bogato gospodinjsko opremo in telefonom, z avtom ...

To spoznanje moramo takoj soočiti z nemogočimi razmerami v naši stanovanjski zmedi. Tudi če bi Janez Kranjc prodal veliko lastno stanovanje v tujini (lastnikov pa med zdomci ni več malo!) in s stotisoč markami hotel kupiti kaj podobnega kje v Mariboru, Celju ali Ljubljani, kjer bi se želel zaposliti v industriji — se ne bi mogel vrniti. S svojimi prihranki zato mnogi gradijo hiše bodisi tam, kjer so podedovali zemljo, daleč v stran od možnosti za ustrezno zaposlitev, bodisi ob morju ali v letoviščarskih krajih, torej za čisto dopustništvo. Le izjemoma so se naša gradbena podjetja in drugi investitorji stanovanjske gradnje (stanovanjske zadruge) uspeli številčneje povezati z zainteresiranimi zdomci in jim ponuditi organizirano stanovanjsko gradnjo, povezano s perspektivno zaposlitvijo.

Eno temeljnih vprašanj v tem sklopu je malo gospodarstvo. Zdomcem že leta in leta ponujamo v roke spremenjene in dopolnjene zakonske predpise in jim dopovedujemo, da je pa z zdaj dokončno rešeno vse, kar jih je poprej morda še lahko oviralo, da bi zbrali svoje prihranke in se vključili v zasebno dejavnost doma. Republiški zakon in politika pa sta

BOVEC — Urbanistični inštitut Slovenije iz Ljubljane je zaključil izdelavo osnutka zazidalnega načrta počitniškega naselja „Kanin-ska vas“. Ljudje si bodo lahko mesec dni ogledovali načrt v krajevnem uradu v Bovcu, nakar ga bodo lahko dopolnjevali s svojimi pripombami.

BIZELJSKO — Brežiško-bizeljska delovna enota „Slovin“, ki vsako leto zagotovi 50 do 70 hektarov vinogradniških površin, pripravlja ta čas tudi nekaj novih vin. Novo blagovno znamko bo dobilo vino z območja hrvaškega Zagorja, novost pa bo tudi virštančan.

ČRNOMELJ — Proizvodnja premoga v rudniku Kanižarica se je v zadnjih mesecih ustalila na 7 do 8 tisoč tonah odkopanega premoga na mesec. Prodaja kanižariškega premoga gre brez zastojev; na zalogi ga nimajo, saj so prodali vso spomladansko in poletno proizvodnjo. Kosovec je po 621 dinarjev, v kockah pa 583 dinarjev tona.

DORNBK — Tukajšnje gasilsko društvo je dobilo nedavno novo vozilo TAM in motorno brizgalno, kar bo vsekakor omogočalo ob potrebi hitrejši in uspešnejši posredovanje oziroma gašenje.

DUTOVLJE — Z otvoritvijo kraške vinske ceste, ki je obenem nadaljevanje koprške in začetek briške vinske ceste, se je začel tradicionalni praznik kraškega terana in pršuta, ki je bil že deveti zapovrstjo. Začel se je z zborom kmetovalcev v Dutovljah, zaključil pa se je s sprevodom narodnih noš in okrašenih kmečkih voz ter s podelitvijo nagrad najboljšim vinogradnikom na Krasu. Kraška vinska cesta se začne v Lipici in konča v osrčju kraškega terana in pršuta v Dutovljah.

GOLNIK — Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo iz Golnika, ki deluje v sestavi Ljubljanskega kliničnega centra in zaposluje 499 ljudi, je ob 57-letnici obstoja podelil priznanja in nagrade 86 delavcem, ki so pri inštitutu zaposleni 10, 20 in 30 let.

IDRIJA — Čipkarska šola v Idriji je prve dni septembra priredila v prostorih čipkarske šole razstavo izdelkov svojih učenk, ki uspešno nadaljujejo izročilo idrijskih „klekljarič“.

JESENICE — Delavci Cestnega podjetja Kranj so pred kratkim asfaltirali cesto skozi Krnico in v tem kraju popravili most čez Radovno. Poleg tega so popravili tudi most v srednji Radovni.

JESENICE — Dolgo zanemarjena ovčereja se je v jeseniški občini v zadnjem času spet precej „postavila na noge“. V občini je že več kot 2100 ovac. Lani so ustanovili ovčarsko skupnost v Žirovnici, o ovčarstvu in njegovem širjenju pa se pogovarjajo tudi v Srednjem vrhu.

KAPELE — Tu obhajajo letos 130-letnico ustanovitve pihalne godbe. Najstarejša in najbolj dejavna amaterska skupina v brežiški občini naj bi do leta 1980 dobila tudi svoje prostore za vaje s tem, da bi preuredili v večnamenski prostor gasilski dom v Župelevcih.

KOČEVJE — Lovska družina Mala gora Kočevje je pred kratkim odprla shrambo in hladilnico za parkljesto divjačino. Tu bodo zdaj zbirali divjačino vseh lovskih družen z območja Lovske zveze Kočevje.

KOSTANJEVICA OB KRKI — S slovesno prireditvijo na dvorišču Lamutovega likovnega salona v Kostanjevici ob Krki je bila odprta razstava „Grafični bienale jugoslovanskih otrok“. V Lamutovem likovnem salonu in v Galeriji Krško je razstavljenih 148 otroških grafik iz 92 jugoslovanskih osnovnih šol.

KRANJSKA GORA — Takoj zatem, ko so 22. julija odprli prenovljeni Porentov dom v Kranjski gori, je dobil prve goste. Poleg športnikov, ki jim je predvsem namenjen, so našli v njem prostor tudi drugi. Podobno kot drugi hoteli, je tudi Porentov dom zaprt od 15. oktobra do 15. novembra.

zelo visoka pojma, ko gre za to, ali bo v Zgornjem Kašlju krajevna skupnost pripravljena kaj konkretnega storiti, da bi se njen Janez Kranjc vrnil in naselil kot mojster za popravila gospodinjstvih strojev. Že če telefona ne more dobiti, je kot obrtnik vnaprej „mrtev“! Lokacija, davščine in vse drugo so kljub lepemu republiškem zakonu pogosto le teorija. In ne zapirajmo si sami oči: čeprav nam storitvene obrtne dejavnosti zamirajo, so največkrat ravno ustaljene obrtniške strukture tiste, ki ovirajo razvoj obrti! Ta ugotovitev velja enako za visoke strokovnjake, denimo za zobozdravnike, ki bi se morda tudi posluževali zakonskih možnosti, če jih ne bi stanovsko združenje doma že vnaprej razglasilo za „nesocialistične“.

Da je potrebno razvijati malo gospodarstvo, s tem se načelno vsi strinjamo. Načelno. Ko pa gre za oblikovanje organizacij združenega dela ali za združevanje prihrankov za delovna mesta, nastajajo vedno znova tudi načelne razprave. V tem je ravno poglobitveni razlog, da ostajajo kljub načelnim političnim stališčem vrata za zdomce, ki naj bi se predvsem vključevali v pozde, na pol zaprta. Ker občinski politični organi prepuščajo reševanje teh reči le strokovnim službam (izdajanje dovoljenj in soglasij, davčna politika), se kandidati za ustanavljanje zasebnih (obrt-nih) delavnic spopadajo s pravo birokracijo, ki na stari način jemlje črke predpisov, ne da bi hkrati razumela politično plat naših teženj.

Čeprav nismo križem rok in čeprav bi se v Sloveniji računsko, teoretično lahko zaposlili vsi naši rojaki iz tujine, nam hudo šepajo informacijski tokovi. Zdomci še vedno težko izvedo za načrte, ki se snujejo v njihovi ožji domovini, za vse možnosti, kje bi se lahko ponovno vključili in domače življenje. Medtem pa minevajo leta, otroci doraščajo in končujejo celo srednje šole na tujem. Vsako leto postaja vse več zdomcev „zrelih“ za sprejem v tuje državljanstvo (največ imigracijskih držav zahteva okoli deset let bivanja). Vse več je „skušnjav“, ki prenekatere družino pripeljejo do sklepa, da se poda v izseljenstvo, se pravi, da sprejme tuje državljanstvo. Navadno so ti izgubljeni za naše načrte o vračanju zdomcev.

Delo, Ljubljana, 30. septembra 1978, str. 32.

BRAMBOVCI NA KOROSKEM ZAGNALI PREPLAH

Potem ko je v zadnjem času vrsta jugoslovanskih delovnih kolektivov pokazala zanimanje in pripravljenost za odpiranje gospodarskih obratov na ozemlju sosednje Koroške, je Zveza koroških brambovcev te dni objavila izjavo, v kateri poziva koroške oblasti, naj preprečijo odpiranje „jugoslovanskih obratov“ na Koroškem. Izjava je naslovljena na koroško deželno vlado in posebej omenja *Elanovo* tovarno v Brnci ter tovarno celuloze na Rebrci, to je znani obrat, ki mu že dolgo bije zadnja ura in, ki so mu pred kratkim rešitev ponudili jugoslovanski partnerji.

Koroški brambovci govorijo v izjavi o gospodarskih prizadevanjih, ki „škodijo gospodarstvu in ogrožajo prihodnost ter mirni razvoj koroškega naroda“, to dogajanje — tako brambovci — namreč pospešuje „slovenizacijo“ tega območja.

Delo, Ljubljana, 9. septembra 1978, str. 5.

VARLJIVA PODOBA ZDOMSTVA

Res je, da se je odhajanje v tujino umirilo, res pa je tudi, da se je umirilo vračanje tistih, ki so odšli pred leti. Bolj neposredno povedano: iz tujine se vrača zadnji čas manj naših rojakov kot lani ali predlani. In to se, za nameček, dogaja kljub temu, da smo se zavezali ukreniti vse potrebno za vrnitev zdomcev in nadomestiti njihovo začasno zaposlenost na tujem s trajno zaposlitvijo doma.

Delo, Ljubljana, 4. oktobra 1978, str. 2.

PAPEŽ JANEZ PAVEL I. O KOMUNISTIH

Italijansko javnost je lansko leto precej vznemirjalo javno objavljeno dopisovanje med glavnim tajnikom italijanske komunistične stranke (Pci) Berlinguerjem in msgr. Bettazzijem, škofom iz mesta Ivrea. Šlo je v bistvu za vprašanje o članstvu katoličanov v komunistični stranki.

K izmenjavi pisem med Berlinguerjem in msgr. Bettazzijem je zavzel stališče tudi beneški patriarh kardinal Albino Luciani, papež Janez Pavel I. Njegov spis je izšel v obzorniku *Prospettive nel mondo* (september-oktober 1977). Takole pravi:

Bilo je nekaj naravnega, da je pismo Berlinguerja škofu iz Ivree, objavljeno v časopisu, dospelo tudi v dvorano sinode škofov. „Pazitel“ mi je rekel tedaj mimogrede ob srečanju neki poljski škof, „poteza je že klasična. Mi jo že dobro poznamo: naredijo vse, da bi razdvojili enotnost škofov. Če pride med njimi le do majhne vrzeli, se vanjo vklinijo in jo skušajo razširiti v razpoko. Vi, italijanski škofje, ste takim poizkusom najbolj izpostavljeni: o vas širijo prepričanje, da ste predkoncilski in proti sami zgodovini. Naj se eden izmed vas samo nekoliko oddalji od drugih, naglasi svoje spoštovanje, dasi s pridržkom, tudi do drugače mislečih, tudi do komunistične stranke, takoj se bodo razlile nanj prek tistega tiska vse simpatije „demokratskih katoličanov“, „kristjanov za socializem“ in vseh, ki prebirajo levičarske liste. Poljski škofje smo nasproti takšni taktiki postavili železno trdnost.“

Tako poljski škof. Name pa so v omenjenem pismu naredile vtis zlasti naslednje stvari:

1. Poudarja se 2. člen v pravilih KP, skriva pa se 5. Drugi člen namreč dopušča, da se v KP včlanijo državljani ne glede na „raso, veroizpoved in filozofsko prepričanje“. 5. člen pa obvezuje vse vpisane, da izpovedujejo „marksizem-leninizem“.

2. Postavlja se nasprotje: na eni strani komunistična stranka kot jagnje s svojo politiko razumevanja in sodelovanja; na drugi pa volkovi, t. j. katoličani preteklosti, zagnani v „pridiganje najbolj razvpitega protikomunizma“. Toda med te „volkove“ vendar ne sodi, kot to jaz čutim, osebnost Pija XII.

3. Sklicujejo se na svetniško osebnost Janeza XXIII. In, kot je že navada, navajajo glede dialoga okrožnico Mir na zemlji, a izpuščajo v zvezi z istim dialogom naslednje stavke okrožnice: „Naj bodo naši sinovi v teh odnosih budni, da bodo sami s seboj v soglasju, zato da ne bodo nikoli delali kompromisov glede stvari, ki zadevajo vero in pravnost... Taka odločitev (za odnose z nekatoličani) se nanaša v prvi vrsti na one, ki živijo in delajo v posebnih okoliščinah takega sožitja, ... vendar pa zmeraj v skladu z načeli naravnega prava, v skladu s socialnim naukom Cerkve in z navodili cerkvenih oblasti.“

4. Na pismo msgr. Bettazzija je bil že poslan osebni odgovor. Zakaj je sedaj objavljen še v tisku?

5. Zatrjujejo, da Pci priznava svobodo zasebnikom in Cerkvi. Res, toda s težko omejitvijo „znotraj posameznih šolskih in dobrotelčnih organizacij“. Kot da bi se reklo: svoboda v šoli, ne pa šola sama. Mi kot katoličani in državljani pa terjamo eno in drugo.

V času fašizma so govorili: „Razlika med fašisti in Sovjeti je v tem, da ti Sovjeti od petih krav vzamejo štiri; fašisti ti pa pustijo vse, a ti hodijo molst vseh pet.“ Bojim se, da lahko nekaj podobnega rečemo tudi danes: „Sovjetski komunisti ti vzamejo skoraj vse pravice; italijanski ti jih v besedah pustijo vse, njih dejanja pa so drugačna.“

Katoliški glas, Gorica-Trst, 14. septembra 1978, str. 2.

LENDAVA — V dvorani lendavske „Nafte“ je bila javna radijska oddaja, ki sta jo pripravila RTV Ljubljana in Radio Budimpešta. V javni radijski oddaji so sodelovali budimpeštanski, mariborski in ljubljanski gledališki umetniki. Na prireditvi, ki je bila v slovenskem in madžarskem jeziku, so nastopili tudi pevci Premurskega okteta iz Murske Sobote.

LJUBLJANA — Nedavno so začeli tlakovati Čopovo ulico v Ljubljani.

LOČE PRI POLJČANAH — V okviru tradicionalnih loških poletnih kulturnih prireditev je bila v kulturnem domu krstna uprizoritev monodrame Toneta Partljiča „Nekoč in danes“. Gledalcem se je z delom predstavil igralec Dare Ulaga. Igro je režiral Jože Babič.

MAJŠPERK — Na več območjih ptujske občine nadaljujejo s posodabljanjem lokalnih republiških cest. Tako so pridobili kilometer in pol asfaltirane prevleke na cesti Majšperk-Lešje.

MARIBOR — Na mariborskem sejmu je bila prva zvezna razstava psov z mednarodno udeležbo. Na razstavi je bilo 372 psov — največ iz Slovenije. Iz tujine je bilo 43 psov iz Avstrije, šest iz Italije in trije iz ZR Nemčije.

MARIBOR — Pogonsko Fiatovo železniško vozilo in prikolico so izdelali v tovarni „Boris Kidrič“ v Mariboru ter garnituro pred dnevi izročili italijanskemu kupcu.

MURSKA SOBOTA — Tu so pred kratkim odprli nov vrtec in dijaški dom, ki ju je Murska Sobota že dlje časa potrebovala, saj sta stari stavbi že precej dotrajali. V novem vrtcu bo prostora za dvesto otrok v desetih oddelkih. S sprejemom v novi dijaški dom bo marsikak srednješolec rešen stanovanjske skrbi, saj je v internatu osemdeset sob z 240 ležišči. Mesčna oskrbnina pa tudi ni visoka, saj znaša le 1450 dinarjev.

NOVO MESTO — Foto-kino-zveza Slovenije je pripravila v sodelovanju s Foto-kino klubom Novo mesto 20. jubilejno republiško raz-

stavo fotografije. Razstave so se lahko udeležili vsi člani Foto-zveze Slovenije.

NOVO MESTO — V novomeški občini so vključili v osnovnošolsko izobraževanje skoraj vse šoloobvezne Rome. Največ Romov se šola v šolah v Bršljinu, v Šmihelu pri Novem mestu in na novomeški posebni šoli. Zaradi težavnega dela je občinska izobraževalna skupnost sklenila, da bo posebej nagrajevala učitelje, ki poučujejo male Rome.

PLANINA POD GOLICO — Gasilsko društvo Planina pod Golico praznuje letos 50 let svojega dela. Pred dnevi so slovesno proslavili to obletnico, ko so pripravili gasilsko vajo, povezano s kulturnim programom in podelitvijo priznanj. Ob tem so odprli prenovljeni in povečani gasilski dom.

PORTOROŽ — Prvega oktobra so odprli sečoveljsko letališče. Imelo bo 850 metrov dolgo vzletno-pristajalno stezo iz asfalta za poslovna, športna, jadralna in manjša potniška letala. Zgradili so tudi stavbo za sprejem potnikov, kjer bo tudi manjši gostinski lokal.

RAVNE NA KOROŠKEM — Folklorna skupina kulturnega društva „Prežihov Voranc“ z Raven je enajstem mednarodnem folklornem festivalu evropskih gorskih dežel v Zakopanah na Poljskem dosegla izjemen uspeh. Mednarodna žirija je njihov nastop — predstavili so se z venčkom koroških plesov, steljerajo in hotuljsko polko — nagradila z zlato listino, kar pomeni uvrstitev ob bok najboljšim evropskim amaterskim folklornim skupinam.

RIMSKE TOPLICE — Planinsko društvo Rimske Toplice je proslavilo 25-letni obstoj. Proslavo so pripravili na Kopitniku, kjer ima društvo svojo planinsko kočo.

SELCA — Pred dvesto leti je bil za Selca, nekdanje gospodarsko središče Selške doline, pomemben dogodek. Takrat so začeli s poukom v prvi izmed tako imenovanih trivialnih šol na škofjeloškem po-

„NAS TEDNIK“ NA KOROŠKEM PRAZNUJE 30 LET

Po zadnji vojni so v Celovcu izhajali trije tedniki v slovenskem jeziku, in sicer: *Vestnik* kot glasilo koroške OF oziroma njenih koroških somišljenikov, *Koroška kronika*, ki jo je izdajala angleška vojaška uprava, in *Naš tednik*, ki je izhajal kot glasilo *Narodnega sveta koroških Slovencev*, to se pravi, da je bil glasilo nekomunističnih koroških Slovencev.

Pred tridesetimi leti je angleška vojaška uprava prenehala izdajati *Koroško kroniko*. Tedaj sta se združili uredništvi *Našega tednika* in *Koroške kronike* in začeli izdajati en sam list z naslovom *Naš tednik/Kronika*. Izhajal je kot glasilo *Narodnega sveta*. Zato obhaja letos ta koroški list tridesetletnico obstoja po združitvi s *Kroniko*.

Naš tednik/Kronika, ki je bil zamišljen kot samostojno glasilo NSKS, je v zadnjih letih zmeraj bolj začel popuščati pri svoji samostojni liniji v boju za pravice koroških Slovencev. Vedno manj je samostojno demokratično glasilo, ki bi vnašalo v reševanje koroških razmer lastne poglede.

Po našem mnenju ta „istousmerjenost“ *Našega tednika* z *Vestnikom* in s pisanjem tiska v matični Sloveniji ni v korist demokratičnemu razvoju med koroškimi Slovenci in tudi ni v korist njihovemu boju za narodne pravice zoper koroške šoviniste, ker vzbuja vtis, da ta boj ne izhaja iz Korošcev samih, temveč da prihaja od drugod. Zato ima *Heimatdienst* olajšano propagando, ko straši koroške Nemce: „Koroški partizani so se borili za komunizem in Jugoslavijo“ (*Ruf der Heimat*, junij-julij 1978) in pri tem meče vse Slovence in Hrvate v Avstriji v en koš.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 7. septembra 1978, str. 2.

KULTURNI DOMOVI V ZAMEJSTVU PRIPADAJO VSEM SLOVENCEM

Iz Rima je kot bomba prišel zakonski osnutek za Slovence, ki ga je rimska vlada izdelala na podlagi 8. člena *Osimskih sporazumov*. Ta osnutek, kot je bilo predvidevati, ponuja Slovencem v Italiji toliko kot nič. V bistvu pomeni klopoto v obraz državljanom slovenskega jezika, katerim so fašisti odvzeli vse narodne in druge pravice. Namesto da bi nam demokratična italijanska vlada te krivice popravila, nam ponuja osnutek, ki nas v bistvu še nadalje zapostavlja, saj npr. sploh ne upošteva Slovencev na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Zakonski predlog pa je brutalno pokazal še nekaj. Namreč voljo italijanske in jugoslovanske vlade, da nas ne upoštevata kot subjekt, ampak da nas imata za predmet barantanja. Posledica tega je ideološka diskriminacija, ker pač sedanja jugoslovanska oblast ne upošteva vseh Slovencev v Italiji, ampak samo komuniste in tiste, ki so tako ali drugače njej podložni in ji pripravljeni služiti.

Pred dvajsetimi leti je italijanska vlada dala odškodnino za požgani *Narodni dom*. Le-ta je bil last vseh Slovencev, kljub temu pa je bila odškodnina vrnjena privatni družbi *Dom*, ki gotovo ne predstavlja vseh Slovencev v Italiji. Pred dvajsetimi leti smo demokratični Slovenci zaman proti temu protestirali.

Po novem zakonskem osnutku, o katerem gre beseda v teh vrsticah, je rimska vlada pripravljena dati v uporabo tudi kulturni dom pri Sv. Ivanu v Trstu isti S. p. A. *Dom Immobiliare Triestina*. Slovenci v Italiji zahtevamo, da italijanska vlada vrne odvzeto imovino vsem Slovencem, brez razlike na ideologijo ali politično pripadnost, ker vse dosedanje ukrepanje jasno kaže, da gre za kravje kupčije, ki se sklepajo pri kaki zeleni mizi mimo nas.

Slovenski demokrati in katoličani kot polnopravni italijanski državljani zahtevamo, da italijanska vlada vrne imovino vsem Slovencem brez razlik in diskriminacij; da se za te ukrepe pogaja direktno z nami ter da upošteva našo skupno voljo. Družba *Dom* je privatna ustanova, kateri odrekamo, da bi nas predstavljal. Kulturni domovi naj bodo javne ustanove, kot so naše šole, radio in podobno. Tudi primer *Stalnega slovenskega gledališča* vpije po taki ureditvi.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 28. septembra 1978, str. 2.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini.
Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

SMRT PAPEŽA JANEZA PAVLA I.

Šušljanja okrog okoliščin smrti še po pokopu umrlega papeža ni konec. Pri tem sicer ne gre za vprašanje, ali je Janez Pavel I. umrl naravne smrti ali ne. Namesto tega se govori o razdoru med papežem in kurijo in o trenjih med njim in nekaterimi njenimi vodilnimi močmi, ki naj bi mu zagrenili zadnje dneve in ure. Vsebina listov, s katerimi v rokah so našli papeža mrtvega v postelji, naj bi bile spremembe v kuriji in na vrhu nekaterih važnih italijanskih škofij. Z milanskim nadškofom Colombom je Janez Pavel I. še tisti večer ob 20.40 govoril po telefonu o zasedbi neke važne italijanske škofije, najbrž Benetk. Ne nazadnje se je papež pritoževal, da mu je kurija kar naenkrat potisnila v roke vse listine, ki so zadnje mesece obležale pri papežu Pavlu VI. Svojemu tajniku je Janez Pavel I. dejal, da bi potreboval za njih rešitev bralni stroj.

Teden dni pred smrtjo so papežu Lucianiju zateleke noge, tako da si je le s težavo obuval čevlje. Kardinal državni tajnik Villot mu je priporočil, naj se hodi več sprehajati. Ko to ni pomagalo, je papež telefoniral svojemu prejšnjemu zdravniku v Benetke; ta mu je obljubil, da pride v Rim.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 7. oktobra 1978.

NA TISOČE MILIJONARJEV V JUGOSLAVIJI

„Na tisoče milijonarjev“ je po cenitvi partijskega šefa ZK Hrvaške Jurata Bilića v zasebnem sektorju v Jugoslaviji. Na zborovanju CK KP v Zagrebu je Bilić pozval sindikate, naj se spoprimejo z „rastočimi socialnimi neenakostmi“. Družbeni sloj novih bogatašev lahko sproži protirevolucijo, je poudaril Bilić.

Süddertsche Zeitung, München, 5. oktobra 1978.

MIHAJLOV: JUGOSLOVANSKI DISIDENTI NISO TERORISTI

Znani jugoslovanski disident Mihajlo Mihajlov je pojasnil v pariškem tedniku ruskih emigrantov *Ruska misel* nekatere svoje izjave glede opozicije v Jugoslaviji.

„(V zahodnem tisku) so bili članki, ki so trdili, da imam jaz jugoslovanske politične emigrante za kriminalce in da se nočem pogotovati za preprečitev nedovoljene zamenjave resničnih teroristov za opozicionalce jugoslovanskega komunističnega režima. Iz dejstva, da je večina teh emigrantov Hrvatov, so se pojavile celotne trditve, da sem jaz sovražnik hrvaškega naroda.

Vse se je sprožilo tedaj, ko se je začelo — prvič v zgodovini komunistične Jugoslavije — aktivno zblíževanje srbskega in hrvaškega disidentskega gibanja. Zedinjenje teh demokratičnih sil je bilo jugoslovanski komunistični partiji vedno trn v oči. Mnogo let, celo desetletij sem trdil, da je zedinjenje srbskih in hrvaških disidentskih sil edini način za zrušitev partijskega monopola in dosego demokratizacije dežele.

Ker nimajo disidenti nikakršnih sorodnosti s teroristi, z desne ali z leve, jih nimam — nasprotno od trditev jugoslovanske tajne policije — za teroriste.

Zato imam obrambo disidentov komunističnega sveta, ki se ne ukvarja s terorističnimi aktivnostmi, za bistveno nalogo, izročitev ali kakršnokoli zamenjavo disidentov za resnične teroriste na Zahodu pa za zločin.

Le Figaro, Pariz, 16./17. septembra 1978.

deželju, ki so jih začeli ustanavljati po letu 1778 na ukaz loške gospode. Ta jubilej so v Selcih obeležili s proslavo in razstavo v osnovni šoli.

SLOVENSKE KONJICE — Člani konjiške godbe na pihala so pred dnevi slavili 50-letnico svojega delovanja.

SPODNJI IVANJCI — V tej krajevni skupnosti so se morali pred leti marsičemu odreči, da so lahko v treh vaseh zgradili vodovod, dva transformatorja in več mostov. Asfaltirali so tudi cesto Stavešinci—Stavešinski vrh do križišča s cesto na Ptuj.

SROMLJE — Tu je bilo srečanje pevskega zborov iz devetih krajev v brežiški občini (Dobova, Cerklje, Pišce, Zdole, Krška vas, Globoko in Artiče). Srečanje je bilo pomemben prispevek k okrepitvi kulturnega življenja in tem hribovskemu kraju, kjer je že dosedaj deloval amaterski oder, ki je v šestih letih s petimi igrami uprizoril peko 90 predstav.

TOLMIN — Glavni namen živinorejske razstave, ki je bila v Zatočniku, je bil prikazati napredek na področju reje živine, nagraditi uspehe, predvsem pa še pospešiti razvoj živinoreje na Tolminskem. Novost na razstavi pa je bilo 20 razstavljenih ovac bovške pasme.

VELENJE — Velenjska godba je letos tekmovala na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov v Kerkradu na Holandskem ter tam zasedla prvo mesto in s tem dobila zlato plaketo. Letos bo praznovala godba šestdeset let obstoja.

VOJSKO — Vojskarska mladina večkrat naštudira kakšno igro. Nazadnje so se odločili za veselohodno igrano „Presenečenje“, ki so jo domačini toplo sprejeli. Sedaj gostujejo s tem delom po nekaterih krajih idrijske občine.

ZAGORJE — V lutkovni dvorani Delavskega doma Zagorje ob Savi je bila javna projekcija filmov, ki so jih posneli člani kluba mladih. Prikazali so 15 filmov, igranih in dokumentarnih, risanke, barvne in črno bele.

„izginili bomo v loju obilja“

(iz knjige Naše vedenje)

Gospoda Kambiča so nanaglo pripeljali v bolnišnico. Srce ni več zmoglo pritiskov sveta.

Bolniki so radi prihajali k njemu.

Dobro je poznal slovensko književnost, mnogo pesmi in lepih besedil je znal na pamet.

Hotel je biti Slovenec in slovenski izobraženec. Hotel je biti vreden naporov naših največjih mož. Vedel je, da njihova duhovna dediščina ne sme ostati v knjigah, priti mora v ljudi, postati del njihove zavesti. Prava umetnost, je vedel, je del božjega razodetja, je lepota in naravna vrednost, ki nas plemeniti, osrečuje in dviga.

In tako je bilo v njegovih pridigah pa tudi pogovorih obilo misli in bodril domačih in tujih (predvsem domačih!) pisateljev, pesnikov, mislecev in učenjakov. Vsaj enkrat na leto je oznanjal Prešerna in se je na ta praznik temeljito pripravljaj. Včasih pa je segel tudi po Dalmatinu in Japlju in bral evangelij v sodobnem, zatem pa še v njunem prevodu. To je rad storil posebno za božič, ko je dodal še kakšno ljudsko iz Štrekljeve zbirke naših narodnih pesmi. Priporočal je vernikom vse dobre knjige in revije, ne glede na založbo. Bil je vnet prijatelj Mohorjeve družbe.

„Noben človek, posebno izšolan in posebno še veren, ne more biti brezbrizen do knjige in do slovenske kulture. To bi bil velik greh. Greh zoper Duha. Greh zoper narod in greh zoper sebe. In vendar — koliko je takih grešnikov, koliko jih je, ki jim je boj za kulturo, boj za duhovnost postranska stvar. Kako se bo to maščevalo!“ mi je rekel.

„Veš, rad ima svoje sobrate, do bri so,“ je nadaljeval, „a nekateri

ne razumejo, da je sodelovanje v tem boju del njihove službe, recimo rajši poslanstva in ne le konjiček. Pa vendar — naši že zdavnaj umrli sobratje so to razumeli. Sto in sto let so bili edini kulturni delavci sredi našega ljudstva. Pisali so, izdajali časnike, knjige, učili, nadarjene fante pošiljali v šole, odpirali knjižnice in farna gledališča... Seveda, življenje je zdaj pač drugačno. Vendar ne smem biti krivičen — tudi med drugimi izobraženci jih je mnogo, ki jih vse to ne vznemirja. Samo njihova stroka pa konec. Nekateri sploh ne kupujejo knjig.“

„Slovenska knjiga — naša usoda in zgodovina, naša prihodnost, naša misel, ki se meče do neba. Zares, naša zgodovina... Pokaži, kako primeš knjigo, pa ti bom povedal, kdo in kaj si.“

„Pa saj ne gre samo za knjige in branje,“ je spet začel, „gre za kulturno zavest. Za občutek, da smo iz Prešernovega rodu. Duhovno prebujeni. En zarod poganja — preroven, ves nov. Da smo iz finejših snovi, ne le konfekcija. Strašna je misel na tisto duhovno sirotost, ki jo je videl Cankar razlito po vsej slovenski zemlji. Kako si vsi želim, ali ni res, da bi postali široki, malo večji, ne tako krmežljivi, nevoščljivi, tožljivi... Kako lepo bi bilo, kako bi zadihali! Tako pa kakor da drug drugega držimo za vrat. Mislim, da se stvari le razčiščujejo, da se zdravi naš značaj, da je v mladih rodovih le več odkritosti in — kako bi dejal — svetovljanstva, širine. Manj — ne zameri — manj drekobrštva. Svet je tako lep, ali ne, mi pa tako kislih obrazov. Pri maši sem zmeraj molil za sproščenost in radost nas vseh, našega ljudstva. Kaj nam ves standard, če ga ne bomo znali in mogli duhovno prerasti? Izginili bomo v loju obilja. Kaj govorim! To je strah, veš. A verjamem drugače. Verjamem kot Cankar v življenje, v očiščenje in pomlajenje, v srečo našega ljudstva in vsega človeštva. Pričakujem, da kmalu pridejo časi nove, dolge pomladi za vse ljudi.“

humor - uvožen od doma

GOVORNIKI ODPIRAJO
USTA ZATO, DA GOVORIJO,
POSLUŠALCI ZATO, DA ZE-
HAJO.

Žgoče probleme rešujejo takole: najprej pogasijo žejo, potem poenostavijo probleme, jih razčlenijo, razumejo in pozabijo.

NA MORJU IN SONCU SEM
SI NABRAL NOVIH MOČI.
POLN ENERGIJE SE VRAČAM
V TOVARNO NA SE-
STANKE.

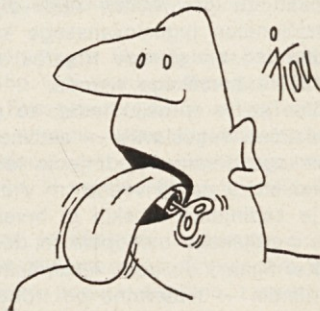
Vse preveč se zanimamo
za preteklost in prihodnost
in vse premalo za sedanjost.

ZGODOVINARJI PONAREJAJO
PRETEKLOST, IDEOLOGI
PA PRIHODNOST.

Če zapiha nov veter, se najprej upognejo prazne glave.

KO ČLOVEKA PRISILIJO,
DA UMOLKNE, ZAČNE MIS-
LITI.

Ker nisem imel televizije, so mi vsi govorili, da sem idiot. Kupil sem jo in ugotovil, da sem res.

Po Pavlihi

„Ali imaš velikokrat drugačno mnenje kot tvoja žena?“

„O, dostikrat!“

„In kaj pravi žena?“

„Nič, saj tega sploh ne ve.“

Tatjana je prišla na deželo. Vsa srečna se podi po travi za žogo. Kmalu prijoka vsa umazana k nami:

„Mama, padla sem v travo, ampak v tako, ki jo je krava že pojedla.“

Med opicami.

„Čudno, da najin sinček samo bere in bere.“

„Tudi mene skrbi, da bi se nama ne spridil v človeka.“

Pri Močnikovih so imeli že dolgo goste. Ko so se hoteli odpraviti domov, se je vili močna ploha. Močnik je stopil na prag, se ozrl proti nebu in rekel: „O Bog, kaj nisi imel ti nikdar gostov?“

Slepec in enooki sta se odpravila s čolnom čez jezero. Slepec je veslal, enooki pa krmaril. Na nesrečo je slepec udaril z veslom enookega po zdravem očesu, ko sta bila sredi jezera.

„Na, zdaj sva pa tam!“ je rekel enooki. In slepec je izstopil.

Vinski bratec vinskemu bratcu: „Ko se zvečer vrnem domov, nikoli ne vem, ali imam dve ženi ali pa sem se ga tako nalezl.“

Otrok je svinčnik nekam založil.

Mama ga vpraša: „Pa res ne veš, kam si ga dal?“

„Nimam pojma.“

„Pa veš, kaj pomeni: nimam pojma?“

„Nimam pojma.“

„Ali veš, koliko bi se ti v hranilniku nabralo v enem mesecu, ko bi vrgel vsak dan jurja

ščepec smeha

vanj, namesto da bi šel v gostilno?“

„Vem: za deset litrov vipavca.“

„Tvoj mož pije. Ne smela bi se bila z njim poročiti.“

„Saj nisem vedela, da pije, dokler se ni vrnil včeraj domov popolnoma trezen.“

Zdravnik je svetoval pijančku, naj se poskusi zdraviti z jogo.

Čez nekaj dni sreča na cesti njegovo ženo in jo vpraša: „Ali se kaže pri vašem možu že kakšen uspeh?“

„Ja, sedaj lahko pije tudi, kadar stoji na glavi.“

Star Jud je umrl, v testamentu pa je bil zahteval, da mu mora vsak od treh sinov položiti v krsto po en milijon dolarjev, če

bi jih slučajno potreboval v onstranstvu.

Vsi trije sinovi so se zbrali ob očetovi krsti. Prvi se je obotavljal dati vanjo denar, pa sta ga ostala dva pregovorila, češ to je bila očetova volja. Tudi drugi sin se je upiral, da bi dal v krsto denar. Pa sta tudi njega ostala dva pregovorila. Tretji sin je pa napisal ček za tri milijone in vzel iz očetove krste dva milijona, ki sta jih bila plačala prvi in drugi sin.

Mož in žena sta gledala televizijsko oddajo o škodljivosti alkohola.

Na koncu oddaje je bil mož tako pretresen, da je vzdihnil: „Nikdar več!“

„Kaj nikdar več,“ ga je vprašala žena, „nikoli več vina?“

„Ne, ampak takih oddaj.“

Žena možu: „Vse družine gredo na dopust, le midva ostajava vselej doma. Kaj imaš res toliko dela v službi?“

„Veš, ko bi šel na dopust, bi me moral v službi kdo zamenjati. Če bi me namreč nihče ne nadomestil, bi mislili, da nimam nobenega dela. Če bi me pa nadomestil, bi pa videli, da ga res nimam.“

Učitelj: „Kaj vidimo nad seboj, kadar je jasno?“

Učenec: „Nebo.“

„In če dežuje?“

„Dežnik.“

„Natakar, kaj mi priporočate za danes?“

„Dober želodec.“

„Moj mož je že čisto raztresen: pri zajtrku poljubi jajce, mene pa udari z žličko po glavi.“

„Ali veš, da letal podjetja JAT ne ugrabljajo?“

„Zakaj ne?“

„Ker ugrabitelji nikdar ne vedo, kdaj bo kakšno letalo odletelo.“

janez sonce

zgodovinska novela

Julija 1660 se je v Ljubljani poročil vitez Janez Sonce z lepo Ano Rozino, hčerko bogatega ljubljanskega ranarja. Ranarji so bili takrat zaničevani, zato je nastalo zaradi te poroke v Ljubljani in na deželi veliko razburjenje, posebno še med plemenitaško mladino.

Turjaški plemič Jurij Ljudevit, nezakonski sin ministra na cesarjevem dvoru na Dunaju Janeza Vajkarda Turjaškega, je bil znan kot velik razvratnež. Zaljubljen se je v lepo ženo Janeza Sonca. Skoval je načrt, da mu jo ugrabi. Zanj je pridobil znanega gorenjskega rokovnjača Kljukca. Ta jo je s pomočniki res ugrabil, ko je s svojim možem gledala na Dolenjski cesti v Ljubljani hrvaško konjenico, ki je prihajala k sprejemu avstrijskega cesarja.

Janez Sonce je zvedel, da mu je ženo odpeljal Jurij Ljudevit in jo prepeljal na Turjak, kamor se ta večer tudi on, Jurij, odpravlja. Prek študenta Vida je Sonce pridobil njegovega strica Kljukca, da bo njemu, Soncu, pomagal skupaj s svojimi tovariši ta večer pod Turjakom zgrabiti Jurija Ljudevita, potem pa rešiti Sončevo ženo Rozino iz gradu.

Res so zvečer oddirjali na konjih proti Turjaku Janez Sonce, študent Vid, Kljuec in njegova to-

varišija. Zaradi prihajajočega cesarja Leopolda v Ljubljano pa ni smel tisti večer Jurij Ljudevit na Turjak.

Cesar Leopold se je bližal s svojim spremstvom Ljubljani.

V opisanem redu se je vlekel potem slovesni sprevod po gorenjski cesti proti mestu, v katero je zavil pri samostanu očetov diskalceatov (sedanja deželna bilnišnica). Od tega samostana se je vila vrsta mimo klarisinskega samostana in od tam po sedanjih Slonovih ulicah mimo očetov avguštincev (sedanji frančiškanski samostan), dokler in dospela mimo kapucinskega samostana, ki je stal na mestu današnje Zvezde, do vicedomskih vrat, to je nekako na mesto, kjer se danes pričenjajo tesne in temne Židovske ulice.

Tam je pričakoval cesarja mestni župan s starešinstvom. Tu je stalo tudi sto mož oboroženega meščanstva. Župan je pozdravil vladarja v imenu meščanstva in mu izročil na rdeči blazini ključke mesta. Ker je naš letopisec vsakega govornika, ki je tisti dan usta odprl, posebej pohvalil, je naravno, da je dobil tudi ljubljanski župan primeren kos hvale. O njegovem govoru trdi naš letopisec, da je bil umljiv in dobro sestavljen.

Pred vicedomskimi vrati je stopil cesar s konja in se vstopil pod šopirno nebo, ki so ga nosili štirje člani mestnega starešinstva. Tudi drugo spremstvo je poskakalo s sedla in se uvrstilo za cesarskim nebotom. Sprevod je dobil po tem podobo nekake procesije, kakor jih opazujemo na dan svetega Rešnjega telesa. Počasi in slovesno se je pomikala cela tolpa po Vicedomskih ulicah na Novi trg, ki mu pravimo sedaj trg Turjačanov. Tu je bila združena pehota oboroženega meščanstva pod zapovedništvom Ljudevita Schönleba, očeta našega slavnega zgodovinarja. Ti meščančki so vzdihovali pod težkimi mušketami, ki so jih v znamenje velikega češčenja povsili pred cesarskim nebotom k zemlji.

Pred knežjim dvorcem je zaukazal Leopoldus, da se je sprevod ustavil. Poklicati je dal deželnega glavarja Volka Engelbrehta k sebi z namenom, da bi mu očitno

pred vsem svetom izkazal posebno milost.

„Tu je vaše bivališče, grof Engelbreht,“ je cesar dvignil roko proti mogočnemu poslopju in z milostljivim pogledom osrečil deželnega glavarja.

„Verujte nam, gospod glavar, da smo že dolgo želeli gledati zemljo, ki je nam in našim cesarskim prednikom rodila toliko zvestih služabnikov! Tu pred vašim domom vam zagotavljamo našo vedno vladarsko milost in vas uvrščamo s tem med naše tajne svetnike.“

Volk Engelbreht je bil v tistem hipu najsrečnejši človek na širni zemlji: padel je na kolena in poljubil vladarjevo roko. A Njega Veličanstvo ga je dvignilo kvišku in dostavilo še bolj milostljivo: „A koliko je do turjaškega grada, ljubi naš tajni svetnik? Janez Vajkard, naš ljubljani ajo, nam je obilokrat pravil o tem gradu, v katerem so se pred mnogimi leti rodili vaši slavnj predniki. Muči nas radovednost, da bi obiskali ta starodavni spomenik vaše starodavne rodovine. A kaj pravite vi k temu?“

„Veličanstvo! Veličanstvo!“ je vzdihoval Volk Engelbreht. Hotela ga je od samega razkošja zapustiti zavest. „S čim sem si pridobil pravico do takega odlikovanja? Koliko je do turjaškega gradu? Če sedemo v sedlo, smo v dobri uri ondi. A pot je slaba in staro poslopje nikakor ni pripravljeno sprejeti Vašega Veličanstva.“

„Nič ne škoduje. Jutri popoldne utegnemo. Naš ljubi stric bo hotel na lov, a mi vas bomo obiskali na vašem gradu. Da se tedaj skoraj snidemo na Turjaku! Do tedaj vas Bog ohrani, dragi naš tajni svetnik!“

Z globokim poklonom je odstopil Volk Engelbreht in sreča mu je poganjala vse mogoče cvetove po razgretem srcu.

„Kaj ti je povedalo Njega Veličanstvo?“ je vprašal Janez Vajkard. Bil je rodnemu bratu toliko dane nevoščljiv za izkazano odlikovanje. „Veličanstvo je bilo s teboj silno milostljivo.“

„Čez mero, čez mero. Imenoval me je za svojega tajnega svetnika, moj Vajkard!“

„Tajnega svetnika!“ se je knez začudil. „No, sedaj boš lahko ko-

val zarote proti meni v družbi s tem Lobkovicem ali Schwarzenbergom. Bog blagoslovi kosilo! In o meni ni nič izpregovorilo Njegovo Veličanstvo?"

„Gotovo, gotovo! „Naš ljubi ajo!“ si bil imenovan.“

„Ajo! Za Boga, dozdeva se mi, da sem bil ljubši njegovi milosti tedaj, ko sem mu bil še ajo, kot sedaj, ko sem njegov minister.“

„Še bolj nas hoče počastiti Njegovo Veličanstvo,“ je glavar ponosno dostavil.

„Še bolj?“ se je začudil Janez Vajkard. „Jaz bi vsaj menil, da se je izlila nate vsa milost in da toliko še ni bil nikdo počaščen, ki je kdaj glavaril v tej ponižni pokrajini, nego si bil ti danes.“

„Na Turjaku naš hoče obiskati presvetli Leopoldus?“

„Kaj vraga! Na Turjak hoče, na stari naš grad?“

„Na Turjak,“ je odgovoril Volk Engelbreht, „in jaz vsaj menim, da mora naša družina napeti vse moči, da sprejme spodobno v tem starem gradu velikega vladarja.“

V tem se je pomikal cesarski sprevod po Novem trgu in je potem, ko je prekoračil lesen Čevljarski most, dospel na Meščanski trg in potem mimo mestne hiše (ki je že tedaj stala na mestu, kjer stoji še danes) do stolne cerkve. Okoli cerkve je bilo takrat precej obširno in obzidano pokopališče; pri vrtih tega sedaj že davno pozabljene grobja je pričakoval cesarja stolni kapitelj z vladiko Pedenskim. S tresočim se glasom je pozdravil Janez Vaccano vladarja v svojem imenu in v imenu duhovščine, ki ga je obkroževala v polnem ornatu.

Vstopili so v stolno cerkev. Mogočno so zabučale orgle in pred oltarjem so zapeli slovesni Tedeum, s katerim so se zaključile slovesnosti cesarjevega vhoda.

Samo ob sebi je umljivo, da se je po ulicah ljubljanskega mesta vse trlo od same množice. Pri kraju ob hišah so stali radovedneži, prav tako so oblegali okna; nekateri so bili zlezli še celo na strehe. Na stopnicah pred mestno hišo si je bil izbral naš znanec Kljukec svoj prostorček ter z njega opazoval cesarja in njegove gospode. Nekje v gneči se je bil seznanil s hlapcem Jurija Ljudevita, s tistim

Aljažev stolp na vrhu Triglava.

Lahom, o katerem smo že pisali. Kljukec, ki je za silo drobil tudi laški, se je vedel novemu znancu takoj prikupiti in ga je zvalil s seboj na stopnice pred mestno hišo.

„Kako ti je že ime, amico?“ je vprašal Laha.

„Cesare, Cesare, moj ljubi, Cesare!“ je hitel oni, ki je tudi za silo lomil slovenščino.

„Kje si pobral to ime, caro mio?“ je govoril Kljukec. „Na Hrvaškem sem imel prijatelja in njegovemu psu je bilo tudi nekako tako ime.“

„Si, si!“ je blebetal Cesare, ki očividno ni vsega umel, kar mu je lagal Kljukec.

„Pri kom si sedaj?“ je Kljukec znova vprašal. „Kje že služiš?“

„Pri Turjačanu. Jurij Ljudevit...“

„Aha, pri Juriju.“

Nekaj časa sta oba molčala. Potem pa je Kljukec še enkrat zategnil: „Torej pri gospodu Juriju. To je pa človek, ki ima rad ženske! Belle donne! Hej, ali ni tako, laška kost?“

„Si, si, fratello mio!“

„Poglej, poglej! In ali ste zadovoljni s svojo službo, signore?“

„Ej, tako, tako! Ali to so stvari, o katerih ni, da bi človek govoril na vsakem mestu.“

„Veš kaj, prijatelj Cesarek,“ je izpregovoril Kljukec, „ti si človek, kakršne imam rad. Lah si sicer, a tudi med Lahi so dobri ljudje. Ne zameri, da te tikam, pa me še ti, pa bo račun v kraju!“

„Si, si!“

„A veš, kje ima Plavček svojo gostilno?“

„Tisti ob mestnem zidu?“

„Ravno tisti. Kaj bi bilo, če se snideva danes zvečer tam v pivnici? Tako pošten obraz imaš, da bi ti še mnogo rad povedal. Pila bova in moževala.“

„Danes zvečer,“ je vzdihnil Cesare, „danes zvečer ne bo mogoče, caro mio!“

„Ne bo mogoče? Saj nisi pri cesarju povabljen, signore Cesarek,“ se je rogal Kljukec.

„Moja služba ima svoje težave,“ je trdil hlapec Jurija Ljudevita. „Ko boš ti ležal v mehki postelji ali pa za Plavčevo mizo od dobrega vina pijan dremal, bom sedel na svoji suhi kljusi, ki me bo nosila v mrzli burji proti Turjaku. E diavolo!“

In je grdo klet.

„Vraga, ponoči vendar ne boš jezdaril, če so ti draga tvoja rebra! In sedaj, ko imamo cesarja v mestu!“

„Kaj hočem! O polnoči moram sedlati in potem jo odrineva z gospodom Jurijem proti Turjaku. Oj ta diavolo, ta diavolo!“

„Imate li kaj na Turjaku? Kaj ženskega, he?“ In Kljukec je zvito zamežikaval s svetlimi očmi.

(dalje na 32. strani)

slovinci po evropi

anglija

Slovenski dan: Že več let nazaj prirejamo Slovenci v Angliji, podobno kot Slovenci drugod po Evropi, svoj „Slovenski dan“. Mesto srečanja si izmenoma delita kraja Bedford in Rochdale. Letos smo ga praznovali v nedeljo, 24. septembra, v Rochdale. Od blizu in daleč se nas je nabralo lepo število rojakov.

Namen teh naših velikih, pa tudi manjših srečanj je verjetno povsod isti: da utrdimo medsebojne vezi kot slovenski bratje in kristjani. Tudi tokrat smo se zbrali pri gostoljubnih sestrah, najprej pri maši v kapeli in potem v dorani.

Že pri maši smo spet občutili staro resnico našega Prešerna: „Komur pevski duh sem vdihnil, z njim sem dal mu pesmi svoje. Drugih ne, le te naj poje...“ In Slovenec je zapel in poje iz svojstvenega bogastva Stvarnikovih darov. Po maši smo se zbrali v dvorani. Tu je Slovenec zopet zapel: domači zbor, Zajčeva mladi-

na iz Keighley-a, rojaki iz Bedforda in Trstenjakov Tonček (tudi iz Bedforda). Ta naša pesem! Čudno lepa, svojstvena komunikacija srca, ki pove, kaj smo in kaj želimo biti. Pristržno zahvalo rojakom iz Rochdala!

Dvorano so okinčali in pripravili kot mlado slovensko nevesto: z nageljni in rožmarinom. Živih pušeljcev, naših narodnih noš, seveda tudi ni manjkalo. Tudi iz Bedforda so priduheli. Spet smo bili priče ljube slovenske gostoljubnosti. Domače gospodinje so nam postregle seveda s potico, narezkom, klobasami in predvsem s svojo prijazno ustrežljivostjo.

Na odru je bilo napisano geslo srečanja: „Bog — Slovenija“. Dolga desetletja že služijo mnogi rojaki vsakdanji kruh pod angleškim nebom. Če je kakšna beseda ob tem geslu primerna na ta dan, je beseda zahvale. Poslušajmo, kaj je bilo rečeno:

„... hvaležnost slovenski materi, zemlji, besedi. Bogu hvala za vse, tudi za težke ure, ki jih ni bilo malo. Hvala za pogum in vero, da Bog vse težko v dobro obrača in obrne. In če kdaj, velja danes iskren spomin vsem našim dragim slovenskim rojakom, slovenskemu semenu, raztresenemu po širni Evropi in onstran morij in oceanov. Hočemo se čutiti povezane s slovenskim srcem doma in z vsako kapljo slovenske krvi, kjerkoli že živi in dela. Njihov trud in veselje naj bosta tudi naša.“

Da ne bi ostalo zgolj pri besedah, smo poslali na mnoge kraje po svetu, kjer živijo naši ljudje, svoje pozdrave in voščila.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Po sklepu avstrijske škofovske konference je bila nedelja 24. septembra posvečena zdomcem. Na „Ausländer Sonntag“ so opozarjali domačine na cerkve-

nih tablah plakati, da smo v Cerkvi vsi bratje in ne tujci. Na Dunaju so priredili v soboto, 23. septembra, posebno akademijo v Kolpingovem domu in v nedeljo je maševal v cerkvi „Am Hof“, nadškof Jachym. Z njim so somaševali izseljenški duhovniki raznih narodnosti.

Tudi v Linzu smo se zbrali izseljenški duhovniki ob škofu dr. Zaunerju k skupnemu bogoslužju v cerkvi Srca Jezusovega na Dunajski cesti. Peli ali molili smo v naslednjih jezikih: nemško, hrvaško, češko, slovaško, madžarsko, kambožansko, kitajsko, filipinsko, in seveda tudi slovensko. Za škofa, ki je par dni prej prišel iz bolnišnice, je bilo to bogoslužje gotovo naporno, pa se ni ustrašil in je rad prišel med nas z veliko ljubeznijo, za kar smo mu iz srca hvaležni.

Slovinci smo imeli to pot zelo lepo mesto, desno od oltarja. Sodelovali smo s petjem „Gospod, usmili se“, z darovanjsko pesmijo in eno kitico lurške pesmi. Tudi drugo berilo in ena od prošelj vernikov sta bila v slovenščini.

Našo skupnost je poživila skupina 10 narodnih noš. Plajnškov Mihi je v narodni noši ob zastopnikih različnih narodov izročil škofu pred darovanjem naša darila. Na novih orglah je vse bogoslužje spremljal naš organist g. Anton Zorè. Le Čehi, ki so imeli godbo na pihala, so sami skrbeli za spremljavo. Vsi smo z globokimi vtisi odhajali na svoje domove.

Društvo upokojecev v Kleinmünchnu nas je proсило, da so naše narodne noše nastopile na njihovi prireditvi 14. oktobra. Naši rojaki so zapeli tri pesmi.

NATTERNBACH — Tu živi že več let družina Hauseder, ki si je postavila svoj dom. Mati je Slovenka. Viktorija, roj. Plajnšek, doma izpod Ptujске gore. 23. septembra sta domači župnik in izseljenški duhovnik blagoslovila hišo. Najprej je bila maša v slovenščini, nato pa blagoslov hiše v nemščini. Blagoslova so se udeležili tudi sorodniki iz Trauna in Kleinmünch-

na. Naj v novem domu vedno prevaja božji blagoslov!

SALZBURŠKA

FREILASSING — Morda bodo naši „Nemci“ protestirali, češ da je Freilassing v Zvezni nemški republiki in ne v Avstriji. Res pa je, da leži ta kraj na mestni salzburski meji in zato prihajajo Slovenci od tam k maši v Salzburg.

Septembra sta obhajala 80 let življenja ga. Frančiška in njen mož g. Mihael Kraup, ona 16. septembra, mož pa 20. septembra. Oba sta po rodu Korošca. V zakonu se jima je rodilo pet otrok. Trije žive še sedaj v Nemčiji, hči v Sloveniji, enega je pa vzela vojna. Večer življenja preživljata v Freilassingu in, če le zdravje dopušča, rada prideta v Salzburg k slovenski maši. Prav iz srca jima čestitamo in želimo še veliko let med nami.

Pred nedavnim si je postavil nov dom, tudi v Freilassingu, g. Adolf Namestnik, ki ga poznamo iz naših prireditvev kot veselega godca. On in žena sta štajerska rojaka. Želimo, da bi bili vsi srečni in zdravi v novem domu in tudi Bogu hvaležni, da so prišli do tako lepega in mirnega doma, ki leži na Annemonenweg.

HALLEIN — V halleinski bolnišnici se je morala podvreči operaciji naša „pesmarka“ Ana Sobočan, ki je sicer zaposlena kot kuharica v Kuchlu pri „Täubenwirtu“. Je že zapustila bolnišnico in je sedaj na okrevanju. Želimo ji, da bi se res povsem pozdravila.

belgija

LIMBURG-LIEGE

V soboto, 23. sept., je „Slomšek“ slavil v Eisdeni 18. „Slovenski dan“. Slovesnost se je začela s službo božjo, pri kateri so so-maševali g. Stanko Kavalir iz Francije, g. Kazimir Gaberc iz Charleroi in krajevni slovenski duhovnik. Ubrano je prepeval „Slom-

škov“ mešani zbor pod vodstvom g. Vilija Roglja.

Po službi božji se je odvijal program, pri katerem so sodelovali naši najmlajši, ki jih vodita sestra gdč. Karina in Kristina Ackovič, „Vesela mladina“ pod vodstvom ge. Anice Varzsak-Kosove, poljska folklorna plesna skupina iz Eisdena in „Slomškov“ mešani zbor.

Ne moremo se spuščati v ocenjevanje posameznih nastopov, gostje so sami videli in slišali. Lepo je bilo. To je bil res „slovenski dan“. Da smo uspeli napolniti prostorno dvorano, se moramo iskreno zahvaliti rojakom iz Francije in Charleroi, Mons-a in Bruslja ter številnim rojakom iz Limburga in drugih krajev Belgije in Holandije.

Prosto zabavo je tudi letos v splošno zadovoljstvo vodil Lesjakov ansambel iz Nemčije. Prireditvev je s svojimi sodelavci pridno pripravljala predsednik g. Stanko Revinšek, ki pa je nenadoma hudo zbolel, tako da ni mogel končati zadnjih priprav in prisostvovati slovesnosti. Rojaki so mu s prireditve poslali pozdravno pismo in voščila za skorajšnje ozdravljenje.

Odboru in številnim sodelavcem iskrena zahvala za res požrtvovalno in odgovorno delavnost!

„Slovenski dan“ pa ni samo kulturna in zabavna prireditev kot toliko drugih v naši okolici. Biti mora vsaj malo več. Služi naj tudi osveščanju naših ljudi, da bodo bolje razumeli, kaj so in kaj hočejo. Dvigniti se moramo iz proletarske in materialistične miselnosti, ki vse presoja pod vidikom denarnih enot in raznih osebnih ugodnosti. Privzgojiti si moramo vedno več skupnostnega duha — da ne rečem socialistične miselnosti, ker je ta izraz preveč razvpit po krivdi raznih monopolov na tem področju.

Posebno naši mlajši, naj bi se vsestransko oblikovali, da v družbi ne bodo samo gledalci, temveč soostvaritelji, graditelji. Na žalost naša družba potrošnje in obilja oblikuje tako malo odgovornih ljudi, tako malo graditeljev, borcev. Vsi

hočejo samo uživati, imeti čim več denarja, a tem manj dela.

Da bomo v tej točki znali plavati proti toku, potrebujemo lepih zgledov. Tak zgled imamo v osebi rajnega Štefana Roglja. Mislimo nanj, pa bomo razumeli, kje je naše mesto! „Slovenski dan“ naj bi bil začetek novega načina mišljenja in nove bolj popolne oblike delovanja! Toplo se priporočamo!

Vabimo na večer „Vesele mladine“, ki bo v soboto, 11. novembra t. l., v Genku. Podrobnosti bodo v „Bakli“. Pridite!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V župni cerkvi St. Eloi v Charleroi-Nord so v nedeljo, 17. septembra krstili malo Virginijo, drugega otroka v družini Rušt-Vogels, ki se je rodila v začetku julija t. l. Mladi družini iskrene čestitke!

Letos so se tudi rojaki in rojakinje iz Borinage v večjem številu udeležili Slovenskega dneva v Eisdeni, v soboto, 23. septembra. Seveda so potovali skupaj z onimi iz Charleroi v istem avtokaru (50 sedežev). Res je bilo lepo in smo se zadovoljni vračali nazaj v svoje domove.

Pokojni Franc Slamar iz Wanfercée-Baulet (Belgija).

30. septembra smo ob veliki udeležbi naših rojakov ter belgijskih prijateljev pokopali v Wanfercée-Baulet vsem dobro poznanega g. Franca Slamarja, ki je po hudi bolezni umrl v bolnišnici St. Joseph v Gilly 27. septembra. Iskal je zdravja po raznih bolnišnicah (Auvelais, Namur, Ottignies, Montignies-sur-Sambre), pa mu ni bilo več pomoči. Lepo spravljen z Bogom je zatisnil svoje trudni oči.

Pokojni Franc Slamar se je rodil 9. avgusta 1919 v Gornji Lendavi (Prekmurje-Slovenija). Delal je več let v Franciji, potem pa skozi 11 let v rudnikih Belgije, kjer si je ustvaril lep dom. Več let je imel tudi kantino, kjer je našlo zatočišče veliko naših ljudi in drugih. Od leta 1959 je bil pensioniran. Bil je res dobrega srca in je vsakemu pomagal, kar je mogel. 16 let stara Ersilija Sebastiani, ki jo je lastna mati zapustila, ko je imela le sedem mesecev, je v njem našla drugega očeta in v ge. Tončki drugo mamico.

Naj počiva v miru in Bog naj mu bo milostljiv sodnik in plačnik! Njegovi ženi ge. Tončki Pungaršič, hčerki Kristini ter sinu Francu ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna 7 rue Gutenberg, Paris 6°, métro Charles Michels, tel. 577-69-93, je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Starši in otroci! Ali izrabite izredno priložnost, ki vam jo nudi naša župnija z nedeljsko šolo in veroukom?

S krstom je bila vključena v božje ljudstvo Marie-Noëlle Jožica Kazalac. Z njenimi starši se ve-

selimo vsi in želimo obilo božjega blagoslova otroku in vsej družini.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na *Martinovo srečanje*, ki bo v soboto, 11. novembra, v dvorani Alsace de Bagnolet, 5 rue des Lorientes, Bagnolet.

Ob štirih popoldne bo na istem naslovu maša, ki velja kot nedeljska maša, nato do desetih zvečer srečanje v dvorani, kjer bodo „Pariški slavčki“ skrbeli za muziko in kjer bo jedade in pijače na voljo, za otroke (male in velike) pa bo posebna tombola. Vsi topio vabljeni in vsak naj prinese s sabo dobro voljo in domače razpoloženje.

Dostop do dvorane:

— z avtom: Porte de Bagnolet (bodisi direktno iz Pariza, bodisi po Périphérique du Sud ali du Nord), nato vzeti smer Bagnolet-Centre, četrta ulica na desno je Rue des Lorientes, parkirni prostor je na dvorišču;

— z métrojem: na liniji Levallois-Gallieni izstopiti na končni postaji Galiéni, nato po ulici Sidi Carnot navzgor, zaviti v šesto ulico na levo, rue Bachelet, ki privede na Rue des Lorientes.

Mohorjeve knjige za leto 1979 so že izšle. Kolikor prej jih boste naročili, toliko prej jih boste dobili.

BEAUNE LA ROLANDE (Loiret)

Vse naše rojake in domačine je globoko pretresla tragična smrt Pavla Hodnika. Ko se je v nedeljo, 17. septembra, vračal iz Chilleurs domov, je bil žrtev avtomobilske nesreče.

Pokojni je bil rojen maja leta 1914 v Sošicah pod Gorjanci; v Franciji je bil od leta 1932 do leta 1939 in nato od leta 1953 dalje. Njegova družina si je z neumornim delom uredila lepo kmetijo s prašičerejo v Beaune la Rolande.

Pogreb, ki so ga vodili domači župnik in slovenska duhovnika iz Pariza, je pokazal, kako je bil pokojni pri vseh priljubljen. Ženi Gizeli, ki je doma iz Bodoncev, sinu Vinku in njegovi ženi, bratom in sestram pokojnega izreka-

Pokojni Pavel Hodnik iz Beaune la Rolande blizu Pariza.

mo svoje iskreno sožalje, pokojnega Pavla pa se spominjamo v molitvah!

MELUN (Seine-et-Marne)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 5. novembra ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

LYON-VIENNE

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 26. novembra, ob štirih popoldne v župni cerkvi v Saint-Priest. Izrabimo priložnost, ki itak ni tako pogostna!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Odločilni dnevi, ko bomo v mesecu novembru dokončno podpisali pogodbo o nakupu hiše v Chatillonu, se hitro bližajo. Z vsemi močmi urejamo, da bo vse pravočasno pripravljeno.

Ker prostorov na Gutenbergu še nismo prodali, bomo morali vzeti posojilo, ki bo krito s prodajo Gutenbergga.

Odziv na naš zadnji poziv za pomoč je v danih okoliščinah še kar zadovoljiv, čeprav bi lahko bil večji. Dosti teh, ki so že prej dali, jih je ponovno dalo, nekateri veliko, pa tudi nekateri novi dobrotniki so se odzvali. Enim in drugim se toplo in prisrčno zahvaljujemo za veliko-dušno pomoč in za razumevanje za našo skupno zadevo.

V zadnjem pozivu za pomoč smo napisali, da „moramo do novembra

letošnjega leta dobiti vsaj še 150.000 F. Ker imamo v začetku oktobra, ko pošiljamo to poročilo v tiskarno, od te vsote le 20%, bomo morali vzeti še drugo posojilo, ki ne bo krita s prodajo prostorov na Gutenbergu. Obenem bomo morali skrbeti za ureditev hiše in preureditev dvorane, potem pa za vzdrževanje enega in drugega. Prepričani pa smo, da bomo s skupnimi močmi in z božjo pomočjo tudi to zmogli.

Naj velikodušnost dosedanjih dobrotnikov in nakup hiše vzpodbudi tudi tiste, ki še vedno oklevajo, da nam priskočijo na pomoč, saj nam bo ta vedno potrebna, sedaj nam je pa celó zelo potrebna!

Darove pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7, rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov; lahko pa izročite svoj dar tudi našim poverjenikom.

AUMETZ

Kar nas je v Aumetzu slovenskih praktičnih katoličanov, moramo reči, da je glavna pobuda našega verskega življenja *naša nedeljska maša*. Če še te ne bi bilo, ne bi bilo pravzaprav ničesar. Zdaj smo zaradi večkratne zadržanosti g. župnika ob nedeljah prikrajšani še za okotbrsko in majniško pobožnost in, če ne bomo budni, bosta ta dva meseca šla mimo nas, ne da bi na kak način pokazali našo ljubezen do naše nebeške Matere Marije. Vedeti bi morali namreč, da nam naše privatne iznajdljivosti in ljubezni do Boga in Marije nihče ne more prikrajšati, marveč nasprotno, da jo lahko tudi sami razvijemo, kolikor hočemo, čeprav uradno v cerkvi ni nobene pobožnosti v ta namen.

Nedeljska maša je pa, hvala Bogu, po zaslugi naših pevk in seveda g. župnika, kar lepo slovesna. In tudi med tednom. Ni nas dosti, a glasovi so lepi, skrivnostni, in tako v naši sredi ne manjka tudi francoskih katoličanov; tudi če ne razumejo slovenske govorice, razumejo

duhovnikove kretnje in radi poslušajo petje.

Nedeljske maše v pokrajini pod Luksemburgom:

Aumetz: vsako nedeljo ob 8. uri.

Tucquegnieux-Marine: vsako drugo nedeljo v mesecu ob 18. uri.

Algrange: vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 17. uri.

Laneuveville près de Nancy: vsako prvo nedeljo v mesecu ob 16.30 uri.

Vsi vere željni Slovenci lepo vabljeni!

VZHODNA LOTARINGIJA

Ob koncu vsakega meseca se spomnimo raznih dogodkov, ki smo jih pretekli mesec doživeli:

Na cestah oziroma ulicah je sedaj postalo zelo živahno, posebno zaradi šolarjev, ki spet hodijo v šolo. Večji hitijo tja in domov sami, mlajši pa v spremstvu matere, starih staršev ali večjega brata oziroma sestrice. Nekaj dni je precej gosta megla ovirala avtomobile, ki so prevažali otroke ali ljudi na delo.

Mednje sem se pomešal tudi jaz s svojim deset let starim avtom, ko sem vozil trikrat k Mariji v Habsterdick, dvakrat v Creutzwald, enkrat v Cité la Chapelle, vsako nedeljo in v prostih dneh pa v Merlebach.

Rojaki so prav radi prihajali, v Merlebachu pa še domačini, da so slišali lepo petje našega zbora „Slomšek“ pod večšim vodstvom njegovega zborovodja g. Emila Šinkovca.

Iz raznih *bolnišnic* se je več naših rojakov spet srečno vrnilo na svoje domove.

V Creutzwaldu je bila *pokopana* mati Marija Žolnir, roj. Košak, rojena 3. januarja 1894 v Št. Petru v Savinjski dolini. Naj počiva v miru!

V zadnjih tednih so po nekaterih mestih in delavskih kolonijah obhajali *žegnanje*. Povsod je bilo zelo živahno.

Mnogi naši rojaki so se pridružili domačinom ob priliki *raznih izletov* v Švico, Alzacijo, Luksemburg in v številne romarske kraje

po Franciji. Srečni, veseli in zadovoljni so se vrnili.

Zaskrbljeni smo zvedeli, da je naš rojak g. Janko Jankovič v Tucquegnieux-u resno obolel. Našemu skupnemu velikemu dobrotniku kot tudi vsem ostalim našim bolnim rojakom želimo skorajšnje ga zdravja, poguma in srečnega svidenja z nami!

Naše svete maše v novembru:

Merlebach: 1. nov. (Vsi svetniki) in nato vsako nedeljo ob 10. uri. Maše med tednom bodo označene vsako nedeljo posebej.

Habsterdick: vsak drugi četrtek — 2., 16. in 30. novembra — ob 9.30 uri.

Creutzwald Neuland: v torek, 7. novembra, ob 14. uri.

Creutzwald-Cité Maroc: v torek, 21. novembra, ob 14. uri.

Cité Farrébersville: v nedeljo, 5. novembra, ob 15. uri.

Začela se bo kmalu *slovenska šola*. Mi vsi pa hodimo še naprej pogumno v šolo življenja in bomo še nadalje hodili k našemu skupnemu Učitelju — Odrešeniku sveta, ki nas neprestano vabi k sebi.

V teh mislih vas vse iskreno pozdravlja Vam hvaležni

Stanko iz Merlebacha.

nemčija

STUTTGART-okolica

530 rojakov na *jesenskem reju*: V nedeljo, 24. septembra, smo praznovali v Esslingenu *zahvalno nedeljo* z vinsko trgovijo. Številna udeležba — tako pri zahvalni službi božji kot na prireditvi v Neckarhalle — je organizatorje veselo presenetila. Reditelji so komaj dohajali z mizami in stoli, tako se je vse gnetlo, saj je prišlo na prireditev 530 ljudi.

Po pozdravnem nagovoru je 5 mladincev deklamiralo rodoljubno pesem, ki poje hvalnico sloven-

Jože Adamič in Sabina Grobelnik iz Stuttgarta sta pričela svojo skupno življenjsko pomlad v Stranica na Štajerskem. Slika nazorno pove, kako se mladi par poslovil od staršev, ko ga ljubezen kliče v samostojno življenje.

skemu svetu, rodu, jeziku, pesmi in goram. Nato je popeljal občinstvo v svet zvokov mladinski ansambel s slovensko, nemško, francosko in češko melodijo. Rojaki so potem hitro segali po tombolskih tablicah, ki so obetale lepe dobrote (npr. prenosljiv televizor, kasetni radio, projektor diapozitivov).

Kot je prevzel besedo „Planinski

Slovenski izletniki iz Stuttgarta pred cerkvijo Srca Jezusovega v Parizu v nedeljo, 30. aprila 1978. Skupni izlet vedno poživi in ustvarja nova prijateljstva.

Za dan očetov (Vnebohod 1978) so se sešli na Hohenrechbergu na Württemberskem prijatelji iz Heubacha, Backnanga in Hürbena. Da so ulovili lepo vreme, se jim vidi na obrazih.

pokažejo Slovincem lepoto nemške cerkvene pesmi.

Z veseljem smo jim prisluhnili in ubrano petje nas je navdušilo. Pevci so to opazili, zato so še po maši pred cerkvijo nadaljevali z nastopom. Da se z njimi podrob-

kvartet“, je na plesišču mrgolelo kot na mravljišču. Vmes pa smo peli in tekmovali za liter rdečega württemberžana. Pri tekmah so prišli tudi otroci na svoj račun.

Ker je prireditev finančno ugodno uspela, smo mogli iz blagajne nakazati 1100.— DM za misijone. Vsoti smo pridali še 200.— DM od mašne nabirke in 100.— DM privatnih darov, tako da smo v celoti darovali za misijone in po poplavih in potresu zelo prizadete vsoto 1400.— DM. To je gotovo izraz lepe zahvale Bogu, ki nam že leta bogato oblaži mizo s svojimi darovi.

Pozdravili smo nemški zbor: V nedeljo, 17. septembra, je pri slovenski maši v Stuttgartu pel nemški mešani zbor iz Oberstenfelda. Že 11 let ga vodi gospod Günther Sperling, ki je sicer po poklicu trgovec, a ima velik smisel tudi za cerkveno glasbo. Na povabilo so bili pevci kaj hitro pripravljeni, da

Ob 150-letnem jubileju rottenburške škofije je domači škof 10. aprila letos povabil vse duhovnike iz škofije na „duhovniški dan“ v Rottenburg. Na sliki so srebrni jubilarci. V prvi vrsti, 2. od leve, je prelat Eberhard Mühlbacher, referent za tuje delavce v škofiji. Morda poznate še koga drugega.

neje seznanimo, smo jih po maši povabili v naš dom na skromno zakusko. Ob kozarčku kosovskega vina so se jim glasilke še bolj sprostile in pesmi ni hotelo biti konec. Ob tej priliki smo pevce seznanili z nalogo našega doma pri delu za Slovence na Württembergem.

Šopek mladim družinam: V Stuttgartu je bila *krščena* Tatjana Žolgar, hči Jožefa in Otilije, ter Beatrika Černezel, hčerka Franca in Marije; v Schwäbisch Gmündu je postala kristjanka Andreja Čebula, hčerkica Friderika in Anice. — Iskrene čestitke!

BAVARSKA

MÜNCHEN

Slej ko prej so naša najbolj redna in množična srečanja *maše*, ki jih skušamo zadnji čas oblikovati še skrbneje kot doslej, saj smo uvedli poleg doslejšnjih sodelavcev, ministrantov in organista s skupino pevcev, še voditelja *maše*: ta začenja posamezne dele *maše* z mislimi, ki nam te dele bolj osmislujejo; obenem so te misli vzete iz srede življenja, tako da nam pomagajo prepojit naš konkretni vsakdan s krščanstvom.

Ostale skupinske prireditve so bile *verski in slovenski pouk* za predšolarje in šolarje, *srečanje ministrantov*, *razgovor z mladimi* in *debatna ura*.

Krščena sta bila Janez Jernej Krmc, sin Franca in Ane, roj. Kocjan; in pa Karel Božidar Šterk, sin Darka in Irene, roj. Kempelj. Staršem čestitamo, otrokoma pa želimo vse dobro v življenju!

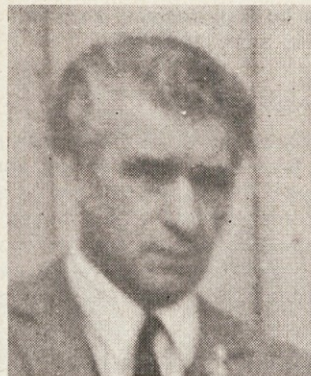
V zadnjem mesecu smo doživeli kar tri *smrti* naših rojakov; kaj podobnega se v več kot desetih letih v naši župniji še ni zgodilo.

22. septembra je umrl g. *Albin Gruden*, star komaj 34 let. Doma je bil v Dolnjih Retjah pri Velikih Laščah, v družini devetih otrok. V ZR Nemčiji je delal 12 let, najprej kot mehanik, potem kot šofer. Pred šestimi leti se je poročil. Pogosto smo ga videvali na naših prireditvah in pri maši. Bil je vedno pri-

jazen in uslužen, sicer pa nenavadno miren in tih. S svojim blagim značajem si je zlahka pridobil ljudi. Doma sta z ženo zgradila hišo. Smrt mu je sedaj nadaljnje načrte prekrizala. Dolga leta je nosil bolezen v sebi, ves čas z velikim potrpljenjem. Sedaj se mu je življenje izteklo. Hvala Bogu, da se je trpljenje končalo v štirih dneh. Nekaj ur pred smrtjo je g. Albin poklical duhovnika in se mirno in pri polni zavesti pripravljal na odhod. Potem je še uredil oporoko in se poslovil od žene in prijatelja — in kmalu za tem odšel. Naj ga Bog čimprej sprejme v svoje veselje! Sorodnikom, posebno ge. Zinki, naše globoko sožalje!

23. septembra je umrl za posledicami prometne nesreče 57-letni g. *Albin Korošec*, doma iz Lešja pri Majšpergu. Kot sin številne kmečke družine se je moral že kot otrok zaposliti. Kot mlad fant se je odpravil v tujino, da bi svojim domačim pomagal. Po zadnji vojni si je v rojstnem kraju ustvaril dom in družino. Pred 15 leti se je ponovno zaposlil v tujini, saj je hotel svoji družini preskrbeti večji kos kruha in sebi vsaj na večer življenja malo lepše razmere. Pa so bili božji načrti drugačni. Konec avgusta se je težko ponesrečil z avtom, ko je vanj zavozil drug voznik. Med bivanjem v bolnišnici, kjer pa ni več prišel k zavesti, je prejel zakrament za bolnike. Poznali smo ga tako iz cerkve kot z naših drugih srečanj kot zadržanega, mirnega človeka, ljudje, ki so imeli z njim več opravka, pa še kot posebno plemenitega in dobrega. Naj se pri Bogu odpočije od svojega dela! Domačim naše iskreno sožalje!

25. septembra so našli v sobi, v kateri je stanoval skupaj z dvema drugima delavcema, mrtvega 40-letnega g. *Jožeta Balažica*, doma iz Ižakovca v Prekmurju. V ZR Nemčiji je bil 10 let, zaposlen kot delavec na gradbiščih. Največ se je družil z manjšo skupino rojakov, s slovenskim župniščem oz. socialnim uradom je bil precej povezan, sicer pa ni hodil v tukajšnjo slovensko skupnost. Bil je skromen in

Pokojni g. Albin Korošec.

strpen, dober z vsemi, ki jih je srečal. Doma živijo še njegova 80-letna mati, brat in sestra. Poročen ni bil. Zadnji čas je imel težave z jetri, pridružila se je še sladkorna. Pokopali smo ga na münchenskem Zahodnem pokopališču. Naj mu bo Bog bogat plačnik za vse, kar je tukaj dobrega storil in kar je moral pretrpeti! Njegovim domačim naše globoko sožalje!

WALDKRAIBURG

Med naše vrste je posegla *bolezen*, a, hvala Bogu, v nobenem primeru ni bila nevarna, čeprav so morali bolniki v bolnišnico. Ob boleznih se je pokazala lepa poteza njihovih domačih, pa tudi drugih, ki so za bolnike požrtvovalno skrbeli. To je resnično krščanstvo, saj

Pokojni g. Albin Gruden.

nas bo Bog poplačal za dobra dela, ki smo jih storili.

ROSENHEIM

Nikdar doslej niso bile naše maše tako lepo obiskane kot zadnji mesec. Po eni od njih nas je zval bil rosenheimski Oktoberfest za svoje mize, seveda ne prazne: malo smo pojedli, malo zalili, pa je beseda tekla, da je čas kar prehitro minil.

nizozemska

Slovenska folklorna plesna skupina v Nizozemski je 15. sept. t. l. v Ubachu over Worms organizirala koncert, ki ga je s svojo skupino izvajal g. Janez Kaljšek iz Nemčije. Naši so sicer večer zelo skrbno pripravili, a bi uspeh mogel biti boljši. Človek se uči, dokler živi. Številnim sodelavcem čestitamo k velikopotezni organizaciji. Skušnja bo koristila vsej naši skupnosti.

Slovenska folklorna plesna skupina v Holandiji je ob 25. obletnici delovanja za člane, bivše člane in njihove družine v zaključeni družbi organizirala *družabni večer* s skupno večerjo. Večer je prav prijetno potekal. Ta skupina ima prav lepo zgodovino in vzorno vrši svoje poslanstvo. Mnoge slovenske prireditve v Holandiji, Belgiji in Nemčiji je skupina obogatila s svojim pestrim programom. S svojimi odličnimi nastopi je odprla pot v holandsko družbo in s tem zelo koristila poznanju in ugledu slovenskega imena. Na mnogih mednarodnih nastopih je dosegla ugledna in včasih tudi prva mesta. Skupini iskreno čestitamo k srebnemu jubileju, se ji zahvaljujemo za važno vlogo v naši skupnosti in želimo, da bi prihodnja leta bila prav tako uspešna.

Glavni voditelj te skupine je že dolga leta naš požrtvovalni Slavko Strman, ki ves živi za našo skupnost, saj vodi tudi slovenski godbeni kvintet in sodeluje pri „Zvo-

nu“ in „Sv. Barbari“. G. Slavko je v resnici naš „udarnik“, ki zasluži spoštovanje nas vseh.

Naj še omenimo, da sta med početniki te plesne skupine bili tudi *gdč. Milka Hartmanova*, slovenska pesnica in buditeljica na Koroškem, in *ga. Anica Vrečar*, roj. Goršič, ki tudi živi v Avstriji. Ob jubileju jima pošiljamo posebne pozdrave z izrazi naše hvaležnosti. Prav gotovo ima velike zasluge za to skupino tudi *g. Nande Babnik*, župnik v Avstriji, ki je v povojnih letih med Slovenci v Holandiji izredno uspešno deloval. Tudi njemu velja naša topla zahvala.

V soboto, 30. sept., pa je Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu imelo svojo vsakoletno vinsko trgatavo. V Lindenheuvelu in okolici je malo Slovencev, pa so podjetni. Njihova moč je v tem, da imajo holandsko prebivalstvo za seboj. Tako se je spet zgodilo, da je občinstvo do kraja napolnilo velik šotor, ki je bil postavljen malašč za to priložnost. Prosto zabavo je vodil ansambel Slavka Strmana. Rojakom v Lindenheuvelu k uspelemu večeru iskreno čestitamo.

Vabimo na *Martinovanje*, ki bo v soboto, 18. novembra, v Heerlerheide v Cornelius huis. Prirejata ga Društvo sv. Barbare in „Zvon“. Pridite! Obvestite še druge!

norveška

„Kje vse ne srečaš našega človeka!“ je dejal blejski župnik, g. Ignacij Škoda, ko se je v najbolj severni deželi Evrope, na Norveškem, srečal s slovensko družino Čeh.

Na Bled, enega najbolj obiskanih letoviških krajev v naši domovini, prihajajo turisti iz raznih delov sveta. Z mnogimi od njih župnik Nace pride v stik, ko pridejo k maši ali ko obiščejo blejsko cerkev, ki je še posebej vredna ogleda zaradi čudovitih Pengovovih fresk.

Ob koncu letoviške sezone si more župnik vzeti nekaj dni oddiha. To navadno naredi tako, da obišče kraje, od koder so doma njegovi „poletni verniki“. Poleg inozemcev se pogosto najdejo med njimi tudi naši izseljenci, ki v svoj obisk Brezij vključijo še Bled.

Del obiskovalcev Bleda pride tudi iz severnih dežel, zato se je g. Nacetu Skandinavija zdela vredna obiska. Nekoliko bolje si jo ogledati itak ni mogoče, ker je preveč prostrana — dosti bolj, ko si navadno mislimo. (Samo Švedska je tako velika, da je od Malmoja, mesta, ki leži na jugu, prav tako daleč do Neaplja kot do severa dežele.)

Domače praznovanje na Norveškem: Ker je bil izseljenski duhovnik v Skandinaviji namenjen obiskati naše vernike na Norveškem, se mu je g. Nace pridružil. Gospa Ferdinanda in gospod Lovro Čeh iz Osla sta se obiska dveh slovenskih duhovnikov zelo razveselila. Nista mogla prikriti, da obisk sovпада ravno s njunim praznovanjem *srebrne poroke*. Navaden septembrski četrtek je tako postal pri eni izmed redkih slovenskih družin na Norveškem globoko doživet praznik.

Praznovanje je nekaj, po čemer vsi podzavestno hrepenimo. Prazniki nam odkrivajo lepoto in globlji smisel življenja, ki je posebno še v tujini tolikokrat na videz pušto in utrujajoče. V to enoličnost pa je vendarle vtkanih nešteto znakov božje naklonjenosti, preko katerih nam Bog razodeva svojo osebnostno skrb za vsakega izmed nas.

Čehova dva sta na ta znamenja pozorna. Tokrat sta to izrazila s kratko mislijo: „Sam Bog vaju je prinesel, da skupaj proslavimo najin jubilej.“

Gospa Ferdinanda se spominja veliko podobnih nepredvidenih srečanj. O enem pripoveduje: „Pred 25 leti sva z Lovrom prišla na Norveško. Ker se še nisva dobro znašla v novi deželi, tudi nisva vedela, kje je katoliška župnija, oziroma če je sploh kakšna v bližini. Bila sva v zadregi, kako bova uredila

svojo cerkveno poroko. Kar srečam v mestu redovnico-dominikanco in jo nagovorim sredi ulice: „Sestra, kje pa bi lahko dobila katoliškega duhovnika?“

„Je kaj važnega, ga nujno potrebujete?“

„Se razume, zaročenca imam, pa ne vem za duhovnika, da bi naju poročil.“

Kmalu zatem sta prejela zakonsko posvečenje v bližnji dominikanski cerkvi, kamor od tistega časa naprej hodita k nedeljski maši in se tam počutita kot doma.

Obisk dveh domačih duhovnikov in blagoslov, ki jima je bil ob obhajanju 25-letnice podeljen v blagolasnem materinem jeziku, je bil kakor srebrna krona njunemu duhovno bogatemu skupnemu življenju.

Jutrišnji dan bo zopet delavnik. Spomin na lepa doživetja pa ju bo spremljal tudi na delovnem mestu: profesorja Lovra, doktorja kemije, za katedro na visoki veterinarski šoli, gospo Ferdinando, administratorico, pa za pisalno mizo v njenem uradu.

švedska

OLOFSTRÖM-NYBRO

Pot g. Škoda je v nedeljo, 24. septembra, vodila k jugozahodni obali Švedske ob Baltiškem morju. Slovenskim vernikom, ki so se ta dan v Olofströmu in Nybru zbrali k maši, je prinesel pozdrave iz domačih krajev. Tako kot drugod med rojaki po svetu, je tudi na Švedskem v domovih izseljencev marsikje videl podobo Marije Pomagaj z Brezij in sliko Bleda. Zaželel je, naj bi vse rojake vedno spremljalo Marijino varstvo. Misel na lepoto domovine pa naj ohranja v vseh zvestobo domu in materini govorici.

V Olofströmu je bilo pri bogoslužju nekoliko slabša udeležba kot zadnjič. Nenadna jesenska ohladitev je marsikoga položila v posteljo. Morda bo ta zgodnja gri-

pa še kdaj komu pomagala iz zadrege. Pred Boga bo lahko stopil vsaj z enim resnim opravičilom: „Nisem vedno le iz brezbržnosti zanemarjal nedeljske maše.“

Ko smo bili spomladi v Olofströmu zbrani pri bogoslužju, je bil — kot vedno — med nami tudi Štefan iz Vilshulta. Razšli smo se z obljubo: Dobimo se zopet po počitnicah. Prišli smo, le Štefana ni bilo videti, vendar smo vedeli, da je tudi on med nami. Ko smo se pri maši, ki se je zanj darovala, posebej spomnili nanj, smo se zavedeli, da smo združeni z vsemi, ki so v Kristusu odšli s tega sveta.

20. junija letos sta se z ženo odpravila na počitnice v upanju, da se proti koncu poletja spočita in okrepljena vrmeta. Toda toplo domače sonce ni moglo več osvežiti njegovega rahlega zdravja: 11. avgusta je umrl, zadet od možganske kapi.

Štefan Lešar je bil rojen 10. decembra 1925 v Rušah pri Petrovčah. Leta 1956 sta se z ženo Štefko preselila v Olofström na Švedsko, kjer je bil kot varilec zaposlen v različnih tovarnah v tem mestu. Z veliko skrbnostjo in čutom za lepoto sta si s Štefko v Vilshultu blizu Olofströma uredila prijetno domačijo. Ko je p. Janez Sodja misijonaril po Švedskem, je vedno pri njima našel svoj dom, kjer se je mogel odpočiti in okrepiti za nadaljevanje svojega naporenega potovanja. Vsi Slovenci v Olofströmu pogrešamo Štefanove modre besede in njegove vesele družbe. Njegovi ženi pa ob tej boleči izgubi izrekamo iskreno sožalje.

Štefan, hvala za vse! Medtem, ko tvoje telo čaka vstajenja v grobu tvojih domačih v Žalcu, upamo, da se tvoj duh že raduje v Bogu.

Krščeni so bili: 17. septembra v Malmö Suzana, hči Karla in Marije Šnurer; 30. septembra v Göteborgu Linda-Kristina, hči Ladislava in Ane Pavlovič, ter 1. oktobra Izabela, hči Marjana in Marije Škrabl. Novokrščenkam želimo zdravo rast

Pokojni Štefan Lešar, Vilshult (Švedska)

v modrosti in milosti, staršem pa obenem s čestitkami veliko zadovoljstva pri uspešni vzgoji njihovih hčer!

švica

DESETO SLOVENSKO ROMANJE K MARIJI V EINSIEDELN

Slovenska katoliška misija v Švici je povabila vse Slovence že desetič na romanje k Mariji v Einsiedeln. To leto je tudi Slovenska katoliška misija sama praznovala desetletnico ustanovitve, kar pomeni, da so ustanovitelji že od vsega začetka zaznali, da so Slovenci tudi izven domovine romarski narod — Marijin narod. Velik odziv na letošnje povabilo je to dejstvo prepričljivo potrdilo.

Priprave na to desetletno romanje so se vršile z duhovno obnovo v raznih krajih: v Winterthuru, Amriswilu, Zürichu, Baslu in Oltenu. Vodil jih je kapucinski provincial p. Štefan. Program romanja v Einsiedelnu je bil prav tako desetletniško navdahnjen. Pred sv. mašo je imel g. prelat dr. Šuštar predavanje o problemih, s katerimi se srečuje kristjan v tujini ali pri povratku v domovino po daljši odsotnosti. Vsakdo je ob poslušanju

Del slovenskih romarjev s škofom dr. Leničem ob 10-letnem romanju v Einsiedeln dne 24. 9. 1978.

takoj spoznal, da g. prelat ne govori samo učeno, temveč predvsem doživeto; čutilo se je, da je vse to sam „skoz“ dal“. Njegova opozorila in nasveti so zaradi tega gotovo vsakogar zadeli v živo.

Potem je sledila sv. maša, ki jo je daroval g. škof dr. Lenič ob so-

maševanju 15 duhovnikov. Tudi g. škof, ki je direktor dušnega pastirstva za Slovence izven domovine, je z očetovsko skrbjo, ali bolje, s skrbjo pastirja prevzel misli dr. Šustarja in nanizal svoje, do katerih je prišel po lastnih izkušnjah kot slovenski škof, ki dobro pozna probleme Slovence po vseh petih kontinentih. Sveta daritev, povzdignjena s šopkom Marijinih pesmi, pa je bila najgloblje doživetje za nas vse. Posebno pozor-

nost so vzbudile tudi pete litanije Matere božje z odpevi, ki so jih peli duhovniki v kapeli Matere božje.

Po kosilu v veliki dvorani v Dorfzentrumu pa so nastopili še otroci s pesmijo in deklamacijami. Skupina romarjev iz Vorarlberga je predvajala odlomek iz Prešernovega „Krsta pri Savici“, za kar smo jim še posebno hvaležni. Odrasli, predvsem očetje in matere, smo spoznali, da je najdražje tisto, kar pride iz otroških nedolžnih ust in src. Slovenska mladina raste v tem romarskem duhu in pesem „O romar moj“ bo še odmevala po slovenskih cerkvah doma in pri srečanju v romarskih cerkvah po svetu. Einsiedeln je bilo en dan tudi naše druge Brezje.

Desetletnica Slovenske katoliške misije v Švici pa je bila hkrati tudi prilika, da se na primeren način zahvalimo vsem, ki so v desetih letih trdo delali za Slovence v Švici. S spominskim medaljončkom smo se spomnili najprej naših dušnih pastirjev p. Fidelisa in p. Angela, s. Avrelije, g. prelata dr. Šustarja in p. Štefana. Vsem še enkrat — Bog povrni!

slovinci ob meji

KOROŠKA — Praznika „Našega tednika“ ob 30-letnici se je v Globasnici udeležilo okoli 2000 rojakov. K temu prazniku je izrazil svoje čestitke tudi predsednik Avstrije dr. Rudolf Kirchschläger. — Celovški radio je podal posebno oddajo v obliki ustnega časopisa z uvodnikom, političnim pregledom, kulturnimi in športnimi novicami pod naslovom „Pri nas na Koroškem“. — Slov. prosvetno društvo „Trta“ v Žitari vasi je 24. septembra proslavila 70. letnico obstoja. Sodelovalo je pet koroških zborov in pihalni orkester rudnika Mežica. — V novem šolskem letu je Slo-

venska gimnazija v Celovcu doživela nov rekord. 530 dijakov v 21 razredih jo obiskuje, med njimi 240 deklet. Prvošolcev je 240. — 247 delojemalcev trepetja za svoja delovna mesta v tovarni celuloze na Rebrci pri Železni Kapli. Lastnica tovarne je ustavila njen obrat zaradi izgub, s katerimi je tovarna proizvajala celulozo. — Marijin vrtec iz Št. Jakoba v Rožu je priredil letovanje ob morju, v Savudriji. Letovanje je organiziral klub „Mladje“, vodila sta ga g. kaplan Tratar in sestra Antonija. — Na področju občine Vrba deluje le eno slov. prosvetno društvo in sicer „Drabosnjak“ na Kostanjah. — Koroška dijaška zveza je imela 28. septembra občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov predsednik Rihard Grilc. — Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah je tudi imelo občni zbor. Je eno

od najdelavnejših društev na Koroškem in je v delovni dobi pripravilo 50 nastopov, od teh jih je 25 izvedla Folklorna skupina.

GORIŠKA — Romarjem, ki obiskujejo sv. sinton (mrtvaški Jezusov prt) v Turinu, so se pridružili tudi slovenski verniki iz goriške nadškofije. — Od 31. avgusta do 3. septembra se je vršilo v Gorici mednarodno tekmovanje v zborovskem petju. Tretjo nagrado za polifonijo je dobil pevski zbor „Obala“ iz Kopra. — 1. septembra so začeli z deli za nov prehod čez mejo pri Vrtojbi, kjer bo šla bodoča avtocesta v Gorico in bo priključena na avto cesto Trst—Benetke. — Mladinski zbor iz Štandreja je bil na 14-dnevnem letovanju v Žabnicah pod Sv. Višarjami. — Dar Goriške Mohorjeve družbe za leto 1979 je sestavljen

iz naslednjih knjig: Koledar, večernice, ki jih je napisala Zora Piščanc: „Pastirica Urška“ in opisujejo božjo pot na Sveti gori pri Gorici; dalje dr. Klinčevi zapisi „Primorska duhovščina pod fašizmom“ in končno Primorski slovenski biografski leksikon (5. snopič). — Pri Pevmi bodo zagradili Sočo in ustvarili namakalno jezero. Z vodo bodo namakali gradiška in krminska polja. — Pri Sv. Ignaciju na Travniku v Gorici so dobili novega župnika Bruna Vitorja. Ker v župniji živi tudi dosti Slovencev, so ga ti pozdravili s petjem. Župnik jim je obljubil, da bo obnovil znanje slovenščine, ki se je je učil v mladih letih. — V Števerjanu so priredili športni teden z različnimi tekmami.

TRŽAŠKA — S 1. septembrom se je začela v Trstu nova sezona Slovenskega samostojnega gledališča. S tem dnem je prevzel njegovo vodstvo novi ravnatelj Miroslav Košuta, pesnik in tržaški kulturni delavec. — V noči 18. septembra so neznani storilci po enem letu spet oskrnili spomenik bazoviškim žrtvam. Leta 1930 so bili namreč na bazoviški gmajni ustreljeni po fašističnem sodišču v Trstu na smrt obsojeni 4 mladi zavedni tržaški fantje. — V Opčinah nad Trstom se je vršil 10. septembra 30. marijanski shod, ki je privabil veliko število vernikov. Slovensko je vernikom maševal tržaški škof Belomi, pridigal pa prelat dr. Šuštar iz Ljubljane. — Zastopniki slovenskih političnih in kulturnih organizacij so odločno odklonili vladni osnutek o globalni zaščiti manjšine na področju Julijske krajine. Osnutek je bil tajno narejen, od manjšine nihče zaslišan. Ureja le v zoženi obliki pravice Slovencev na Tržaškem, ne meneč se za Slovence na Goriškem in Furlanskem. — Ob farnem žegnanju je obiskal vernike v Mačkoljah tržaški škof in jim tudi slovensko maševal. Mladina mu je pripravila lep sprejem. Po maši je škof ostal med ljudmi, ki so se z njim pogovarjali, in je hitro osvojil njih srca s svojo odprtostjo. — Slovenci vseh prepričani so se zbrali v velikem številu 24. septembra pred oskrnjenim spomenikom na bazoviški gmajni in položili pred spomenik fašističnih žrtev spominske vence.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Mladinski koncert, ki ga je priredila slovenska župnija sv. Cirila in Metoda v Melbourne, je lepo uspel. Udeležili so se ga tudi rojaki iz daljnih krajev, iz Canberre, Adelaide in Sydneya. Častni gost je bil senator Miša Lajovic. — Prvo nedeljo v septembru so obhajali v isti župniji „očetovski dan“. Otroci so nastopili s pesmijo in enodejanko v cerkveni dvorani. Zabaval je ansambel „Triglav“. — V sklad za „Dom počitka“ v Kewu so rojaki darovali 7662 dolarjev. V isti namen sta prinesli nabirki ob koncertu 819 dolarjev, ob očetovskem dnevu pa 242 dolarjev. Iz tega je razvidno, da so avstralski Slovenci bolj radodarni kot pa rojaki po Evropi, ko je marsikomu škoda denarja celo za „Našo luč“. — Ob proščenju župnijskega patrona sv. Rafaela so se sydneyjski Slovenci zbrali najprej pri slovesni sv. maši. Nato je bil domači sejem z razstavo ročnih del in peciva. Ves dobiček je šel v sklad za novo župnijsko dvorano. — Adelaidejski Slovenci so sodelovali pri tamkajšnjem folklorinem festivalu. Tudi na etničnem koncertu, ki ga vsako leto prireja Odbor za človekove pravice narodov, so nastopili s pesmijo in harmoniko.

ARGENTINA — Slovenska kulturna akcija je izdala pesniško zbirko pokojnega pisatelja Karla Mauserja „Človek sem in večnost“. Knjigo je ilustriral Bara Remčeva. — Ob 12. Dnevu žen in mater so slovenske matere in žene priredile v Buenos Airesu modno revijo, v kateri so pokazale okrog 100 izvirnih modnih izdelkov. — Sanmartinska Liga žen in mater je priredila „štajerski večer“ s tipičnimi štajerskimi jedili in pijačami. — Za srčno kapjo je umrla v Buenos Airesu gđc. Marija Petelin, nekdanja ravnateljica dekliske šole v Ribnici na Dolenjskem. Po vojni je bila gospodinja v slovenskem semenišču v Pragli (Italija). Po prihodu v Argentino pa je bila več let tajnica v Slovenski pisarni na Victor Martinez v Buenos Airesu. — Na „Baragov dan“, ki so ga priredili v argentinskem Lourdesu, se je zbralo okrog 1.500 rojakov iz vseh kra-

jev Velikega Buenos Airesa. — V Slovenski vasi v Buenos Airesu je krajevni pomožni škof blagoslovil 17. septembra športno poslopje „Mladinski atenej“. Tako je dobila župnija Marije Kraljice, ki jo vodijo slovenski lazaristi, poleg cerkve, osnovne in srednje šole, misijonskega zavoda, Hladnikovega doma, farne dvorane in Baragove tiskarne tudi športne prostore. V gradnji je še „Dom počitka“. Slovenska vas je živa priča narodne zavesti tistih ljudi, ki jih doma proglašajo za narodne izdajalce! — Ob proslavi 22-letnice ustanovitve Slovenskega doma v San Justo so v režiji g. Beznika zaigrali 8. oktobra Župančičevo „Veroniko Deseniško“. — V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi je 10. septembra pel novo mašo slovenski kapucin p. Andrej Stanovnik, rojen že v Argentini. Starša sta eden iz Cerkelj na Gorenjskem, drugi pa iz Žirov. — V Slomškovem domu v Buenos Airesu so priredili konec avgusta mladinski dan s športnimi tekmami in kulturnim programom.

KANADA — V glavnem mestu Kanade, v Ottawi, živi 120 slovenskih družin. Zanje skrbi izseljenski duhovnik iz Montreala, g. Jeretina CM. — Na torontskem Slovenskem letovišču je v poletnih mesecih bilo živo. Poleg redne nedeljske maše se je tam vršil „Katoliški dan“, posvečen koncilski preosnovi, piknik v korist starostnega doma „Lipa“ in „Slovenski dan“ pod geslom „Z roko v roki“. — Tudi na montrealškem Slovenskem letovišču so priredili „Slovenski dan“ z mašo in kulturno ter zabavno prireditvijo. — Slovenski lazaristi v Kanadi so dobili novega predstojnika. Imenovan je bil g. Jože Mejač, po rodu iz Zaloga pri Ljubljani. — V Torontu je umrl, 86 let star, Franc Cerar, ki ga mnogi poznajo iz taboriščnih časov, ko je raznašal slovensko časopisje po taborišču v Spittalu. Po rodu je bil iz Domžal, pa živel potem pri Devici Mariji v Polju. Z vso družino (deset otrok še živi) se je izselil v Kanado. — Župnija sv. Vladimira v Montrealu je priredila 13. avgusta „Koroški dan“. Čisti dobiček, ki znaša 1608 dolarjev, je bil poslan v pomoč koroškim dijakom. — Slovenska krščanska demokracija in Slovenska narodna zveza v Kanadi pripravljata proslavo ob 60-letnici proglasitve slo-

katastrofa ali vrhunec življenja?

Znani francoski jezuit p. Dainville je ležal na smrtni postelji. Spet žrtev levkemije. Vedel je, da je bolezen neozdravljiva. Z zdravnikom se je dogovoril, da ne bosta umetno podaljševala življenja. A konec tedna, ko zdravnika ni bilo v bolnišnici, se je patru stanje naglo poslabšalo in osebje ga je, ne da bi ga vprašalo za soglasje, spravilo v sobo za intenzivno nego (šok sobo). Tam ga je našel redovni sobrat: v nosnicah, v ustih cevke, v roke mu je tekla infuzija, priključen je bil na umetne ledvice in na aparat za pospeševanje srca. Dainville si je strgal dihalno masko in sobratu vzdihnil: „Hočejo me prikrajšati za mojo smrt!“

Za NJEGOVO smrt!

Smrt ni nevtralna, ampak je moja, tvoja, njegova. In tudi naša: vsaka doba ima svoj odnos do smrti.

Philippe Aries je pred kratkim izdal v Parizu knjigo *Človek pred smrtjo*. V njej opisuje, kako so gledali na smrt nekdanj in kako gledamo danes.

Nekoč je bila sestavni del življenja, ki so ga ljudje doživljali kot pripravo na smrt. Družina, vas, župnija so jih spremljali pri poslovanju. Ko so končali zadnje dejanje, jih je občestvo spremilo na pokopališče. S sprevedom so izražali, da svoje življenje pojmujejo kot potovanje čez smrt v življenje.

Danes smrti ne sprejemamo, otepamo se je na vse kriplice. Če je že ne moremo premagati, jo vsaj odpravimo na čim pozneje. Ko kljub vsemu pride, jo odpravimo čimbolj neopazno. Še domači naj je ne doživijo: bolnik umira v bolnišnici, kjer mu o smrti nič ne povedo, temveč ga tolažijo, da bo okrevljal ali da se mu bo vsaj zboljšalo. Smrt naj ga preseneti.

Če kdo danes naglo umrje, pravimo: „Imel je lepo smrt.“ Včasih so se ravno take smrti bali in molili: „Nagle in neprevideane smrti, reši nas, o Gospod!“

Smrt je lahko vrhunec življenja, prehod v pravo življenje, ali pa končni neuspeh in poraz.

K temu občutju prispeva tudi sodobni način pokopavanja. Pokojnika iz bolnišnice prepeljejo naravnost v mrliško vežico, od tam v grob. Spreved je kratek, ne gre skozi naselje živih. Smrt je izločena iz življenja. To je še bolj naglašeno, kjer deluje upepeljevalnik.

Nova doba prinaša pač nove probleme. Kako naj bi pri starih načinih pokopavanja vztrajali v velemestih: deset milijonsko velenje mesto ima na dan 300 do 500 pogrebov in res ni mogoče, da bi vsi imeli sprevede po mestnih ulicah.

A marsikatera tehnično dobro izpeljana rešitev prinaša nevarnost, da bi ob njej duhovno ubožali. Ni pa to nujno — saj jo

lahko sami napolnimo z novo vsebino.

Naj bo način pokopavanja bolj osebni ali bolj „na tekočem traku“, vsakdo mora sam dati smisel svoji smrti. Tako bo dal smisel tudi svojemu življenju.

In tu je prednost krščanskega odgovora več kot očitna. Drugi nazori lahko veliko lepega povedo o življenju, o svetli prihodnosti bodočih rodov, o novi družbi brez izkoriščanja.

Vse to je dobro. A dokler ni zadovoljivega odgovora na vprašanje smrti, nas vsi drugi odgovori puščajo nepotešene. Dokler se izmikajo vprašanju smrti, ne rešujejo niti vprašanja življenja. Morada nekemu številu ljudi dajejo pogum, da gredo celo v smrt za druge, za njihovo svetlo bodočnost, a kako bodo svojo smrt osmišljevali ljudje, ki bodo že deležni tiste svetle bodočnosti?

Edini odgovor je dal Kristus: „Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje.“ Kristus ni odpravil smrti, celo sam jo je sprejel in jo tako naredil za vir življenja.

M. Ž.

**poravnajte
naročnino
za našo luč!**

venske svobode (29. oktobra 1918) ter 30-letnici prihoda v Kanado.

ZDA — Clevelandski župan, ki je po rodu Hrvat, je 13. avgusta pri glasovanju ali naj ostane župan ali pa naj odstopi, dobil 275 glasov več kot njegovi nasprotniki. Slovenci so večinoma glasovali zanj. — Kulturno društvo „Triglav“ v Milwaukee je v svojem parku priredil 20. avgusta športni dan, ki se je zaključil z zabavo. — 1. oktobra so pri Sv. Vidu v Clevelandu proslavili 25-letnico, odkar je Slo-

venska šola postala župnijska ustanova. — Katoliška Cerkev v ZDA je izdala šematizem, iz katerega je razvidno, da ima 32 nadškofij in 137 škofij. Katoličanov je v ZDA 49.836.176. Največja nadškofija je Chicago, nato Boston, Los Angeles, New York, Detroit, Newark in Philadelphia, ki vsaka šteje več kot milijon katoličanov (Chicago 2 milijona in pol). Cerkev vodi 10.485 katoliških šol, med njimi 238 kolegijev in univerz, na katerih študira skoraj pol milijona akademikov. Cerkev ima dalje 728 bolnišnic, 204 sirotišč in 486 do-

mov za ostarele. Ob tem vstaja samo po sebi vprašanje: In katoliška Cerkev v Sloveniji? Kaj ima pa ona? — Slovenci šoli pri Sv. Vidu in pri Mariji vnebovzeti v Clevelandu sta za šolarje organizirali taborjenje na Slovenski pristani, ki je zelo lepo uspelo. — Po pettedenskem počitniškem bivanju na Koroškem so se mladi slovenski Amerikanci navdušeni vrnili nazaj v New York, Chicago, Cleveland in Toronto. Upamo, da bo Liga še organizirala take počitnice. — V Milwaukee že 15 let obstoja slovenska radijska oddaja.

pisali so nam

Gospod urednik!

Naj Vam namečem nekaj misli, ki bodo morda zanimale še koga drugega poleg Vas.

Oportunizem naših ljudi! Ta jim je vrojen. Nikdar nismo imeli svoje države, nismo bili svoji. Komaj čakamo, da komu lahko služimo za majhne krajcarje. Če ni kaj s tem v skladu, pogledamo proč. Slovence tukaj sem takoj spregledal. Kmalu po ustanovitvi društva so tekmovali med seboj, kako bi čimprej prišli pod klobuk jugoslovanskih vsedravnih ustanov; in vsedravnne ustanove skrbijo za to, da ovce ne pogledajo čez ograjo. Vsi moji poskusi takrat, da bi jih zadržal na pametni razdalji od političnih dejavnikov, so bili brezuspešni.

Naši rojaki tu so v glavnem mladi ljudje, otroci poveljne generacije. Besedo „revolucija“ poznajo le iz pripovedovanja. Iz partizanskih pravljič pijejo opojno čašo naših junaških podvigov. Slovenci smo dobili svojo junaško literaturo po zgledu „Uranila Kosovka devojka“. Še kakšno leto in žive priče se poslovijo z odra. Zgodbe bodo napisali geniji, ki jih niso doživeli, podatke pa bodo dobili v arhivih KP, „kralja Matjaža“ 20. stoletja.

Naše sorodstvo je pripravilo doma nekakšno rodbinsko slavlje, ki se ga pa jaz nisem udeležil. Vsi sorodniki, iz tujine in domovine, so obžalovali mojo trmo, zlasti pa še neki gospod tovariš, ki je prišel slučajno tja nakupit pšenice in ga je družinsko slavlje nenavadno zanimalo. V ljubljanski beli hiši morajo imeti ogromne zaloge pridelkov. Seveda je moja sorodnica postregla ljubeznivemu gospodu tovarišu z vsemi podatki, ki jih je potreboval. Temu se pravi komunistična dežela odprtega tipa, na vseh praporih piše „dežela delavskega samoupravljanja“, „paradiž nevmešavanja“ itd, itd.

Gospod M. M. me je tu zalezo-

val, dokler mu nisem napisal silno prijaznega pisma, v katerem sem mu pojasnil svoje družinske težave. Na podlagi tega pisma ga je ambasada oprostila zalezovalne službe. Imam vtis, da ne hodi več za mano.

Prav lepo Vas pozdravljam!

I. I.

Op.: Naslov dopisnika je v uredništvu.

papež Janez Pavel I.

NEZNANKA v pismu DRUŽINI:

Papež Janez Pavel I., počivaj v miru! Hvala Ti, da si nas v kratkem času svojega vladanja naučil velikih reči. Reči, ki smo jih že skoraj pozabili: ponižnosti, molitve, žrtvovanja za druge.

KARDINAL MANNING, ZDA:

Prepričani smo, da je Janez Pavel I. s svojim nasmehom prinesel svetu novo luč. V tistih dneh, ki mu jih je Bog določil, je morda povedal vse, kar je bilo treba svetu povedati. Pojasnil nam je, da sta našemu svetu potrebni ponižnost in preprostost. Človeštvu je dal vso radost in toplino, ki ju tako potrebujemo.

KARDINAL CONFALONIERI, ITALIJA:

Papežu je bilo dovolj mesec dni, da ga je vzljubil ves svet. Njegova zanimiva, dobra beseda, njegov nasme, to je bilo tisto, kar je na papežu Lucianiju vsem ugajalo.

PATRIARH DIMITRIOS, TURČIJA:

Od prvega dne svoje službe je budit neomajno zaupanje. Posebej lahko to rečem zase osebno.

KARDINAL SUENENS, BELGIJA:

Ta papež je bil božji dar. Dal nam je upanje. Prepričan sem, da bi le malokdo uspel osvojiti srca vsega sveta v tako kratkem času. Ni bil najbolj trdnega zdravja, a nase ni prav nič pazil. Ves čas se je v svoji dobroti razdal drugim.

priporočamo vam

Karel Mauser

LJUDJE POD BIČEM

V sočno pisanem romanu o lepi ljubezni med dvema mladima človekoma popiše pisatelj vse grozote medvojne italijanske in nemške okupacije in stalinistične revolucije v Sloveniji, pa tudi očiščevalno pot teh dveh poštenih ljudi skozi vse ideologije, dokler se končno ne rešita v demokracijo v tujini.

Ljubo Sirc

NESMISEL IN SMISEL

Pisatelj, sam medvojni partizan in povojni jetnik stalinističnih ječ v Sloveniji, sedaj profesor za ekonomijo v Glasgowsu na Škotskem, opisuje strahote omenjenih ječ. V knjigi je med jetniki in ječarji najti marsikatero znano ime.

Aleksander Solženicyn

ODPRTO PISMO VODITELJEM SOVJETSKE ZVEZE

Znani ruski pisatelj in disident opozarja v tej knjižici na eni strani voditelje Sovjetske zveze, naj nehajo s totalitarizmom in odpro ruske meje demokraciji, svoje rojake v Rusiji pa, naj prav nikjer ne sodelujejo z lažjo, to je z režimom. Knjižica je pisana z veliko prepričljivostjo.

Postojnska jama je ena največjih znamenitosti Slovenije. Tudi zaradi nje je Slovenija znana v svetu.

janez sonce

nadaljevanje s str. 19

„Si, si,“ je dejal Lah in prav tako zvito gledal proti svojemu novemu zncancu.

„O polnoči tedaj odrineta?“

„Si, si, signore!“

To pa je ravno hotel zvedeti naš pošten Kljuec. Ničesar ni več vprašal, samo prvo priliko je porabil, da je izginil Lahu iz bližine.

Proti noči se je pričelo po mestu še bolj živo življenje. Cesar se stanoval v škofiji, in sicer v prvem nadstropju proti jugu sem, kjer so sedaj knezoškofijske pisarne. Ne prestano so oblegali ljudje škofijski dvor, samo da bi ugleдали morada vladarjev obraz pri oknu.

Okoli sedme ure je pripeljal Aricaga svoj polk na trg pred škofijo in ga razstavil ondi v dolgi vrsti. Tudi mestni stotnik Ljudevit Schönleben je razpostavil po istem tlaku svoje meščančke in jim ukazal, da so nabili svoje neokorne muškete. Ko se je cesar usedel k večerji, je zapokalo na trgu, izstrelili so muškete kakor tudi karabinarje Aricagovih jezdecev. Vse to pokanje je bilo gledalcem silno pogodu, dasi so streljali v slabem redu.

O mraku se je razsvetilo mesto. Vsaka hiša se je kopala v bleščeči se luči in grad ljubljanski prav tako. Bila je to tako imenitna razsvetljava, da je ž njo Ljubljana prekosila vsa druga mesta, ki jih je tedaj obiskal cesar Leopoldus.

Pozno v noč se je trla po mestnih ulicah pehota za pehoto, posamična občudovala posebno krasno razsvetljena poslopja ter hvalila različne napise in transparente, s katerimi so lojalni Ljubljancani že tiste dni slavili svojega cesarja.

Tako je bil sprejet Leopoldus leta 1660 v našem belem mestu.

X

Pod Turjaškim gradom se je po hribu navzdol razprostiral tiste čase košat in star gozd, ki je segal od grajskega ozidja do potoka spodaj v dolu. Tik tega potoka so bili postavili Kljuec in tovariši svoje šotorišče, da bi od tod prežali na Jurija Ljudevita, če bi hotel v temni noči na grad k ukradeni ljubici. Prvo noč so čakali brezuspešno, ker je moral Jurij Ljudevit na povelje gospodov ostati doma v mestu.

Viteza Sonca je že hotel zapustiti pogum in naš Kljuec se je pričel tresti za obljubljeni mu cekine. Takoj, ko je mladi dan pokazal izza gorovja svoje rožno lice in poslal prve žarke v globoko Želimeljsko dolino, je zasedel stari grešnik k njega koščenjaka in ga podil po slabi poti ob šumečem potoku proti ljubljanskemu mahu in proti belemu mestu.

Njegovi prijatelji pa so na mestu slabega prenočišča zanetili ogenj in se pripravili za daljši ob-

stanek v tem samotnem logu. Bili so to sami rokovnjaški obrazi, katerim se je na prvi pogled poznalo, da so preživeli svoje dneve po gozdovih in da so morali prenesti že brez števila nezgod slabega in hudega vremena. Surovost in brezbožnost sta se skladno združevali na teh obrazih; vedenje in govorica pa sta pričevali, da so to junaki, ki žive ob tujem blagu in ki v trenutku nevarnosti ne pazijo na to, ima li človeško življenje kaj vrednosti ali ne. Za pasom so nosili dolge nože; ta ali oni je imel tudi orjaški in neokreten samokres pri sebi; a zvečine so bili le bolj slabo oboroženi, ker niso živeli od svojega orožja nego v prvi vrsti od svojih dolgih prstov.

Pod visoko smreko so bili zakurili; poleg ognja ležeč so si greli otrple ude in bili prav slabe volje.

„Cela stvar mi ni všeč,“ je izpregovoril dolg črnikast človek. „Tu bomo spali in lakoto trpeli. V Ljubljani pa je vse polno same rume ne pšenice, mi pa držimo križem roke, ne da bi želi. Hudič ve, kaj hoče ta Kljuec in čemu smo se pripodili tu sem z ono zeleno sirotko.“

Tu je temno pogledal proti vitezcu Soncu, ki je zamišljen slonel ob bukovem deblu.

„Kaj boš ti stokal, Tinač,“ se je oglasil droben možiček. „Kaj boš ti stokal, ti si bil vsaj včeraj v mestu, mi pa smo dremali za Golovcem v zeleni šumi in druge tovarišije nismo imeli kot ta suha kljuse, ki rezgečejo tu okrog po grmovju. To so nas roke srbele! Po cesti so neprestano dohajali ti tepci, ti kmetje, in denar so nosili s seboj. Vsak hoče videti cesarja, vsak hoče v mesto. Kakor zabodeni voli bodo odpirali usta od samega strmenja, in če bi jaz ali ti, Tinač, zagazil mednje, bi jim prerešetal žepe in marsikak srebrnjak bi prišel v tvoje poštene roke! Ali ni res tako?“

„Prav govoriš, Nacòn,“ je odgovoril Tinač, „prav govoriš. Celo leto sem se veselil cesarja, zdaj, ko je prišel, moram pa tu pod Turjakom ležati, prav kakor bi nalašč ne ho-

tel poseči po denarju, ki se mi sam ponuja."

"In ta bleđi vitez tu pa tam," je dostavil tretji, ki se je od drugih odlikoval po tem, da ni imel skoraj nič nosa, "ta bleđi vitez se mi tudi ne vidi, da bi mu ostajalo denarja. Bog ve, kako je nasleparil našega starca; potem ko bomo končali delo, bo pa stal pred nami s prazno pestjo in, če ga bomo še tako pretepali, ne bomo cvenka stolki iz njega."

"Vse je mogoče," je izpregovoril Nacón. "Taki gosposki ljudje so v to ustvarjeni, da jim kaj ukrademo, ne pa v to, da bi se bratili ž njimi. Ali ni res tako, Tinač?"

"Res je, res! Ali sedaj smo si že nalili lonec in čakati nam je, da vidimo, kaj bo zavrelo v njem. Hudiča in lačen sem tudi. A danes ne bo naših babnic?"

"Miholec jim je šel naproti. V logu pri Pijavi gorici bodo čakale nanj. Sama Marija, Mati božja, ve, kdaj pridejo! Morda se bo dalo medtem kaj pozobati tam gori okrog gradu. Gotovo se pase kje grajska drobnica in vi dobro veste, kako jo speljem s soljo in kruhom vstran, da se kaj zmane. Udariva jo kvišku, breznosnik, morda imava srečo, da nama ostane tolsto jagnje pod prsti ali kaj drugega takega, kar je zdravo za naše prazne želodce."

"Celo noč nisem spal," se je zatogotil breznosnik, "in zdaj naj ti lazim po rosnem hribu okrog! Nočem!"

"Dobro leto je pri nas in že bi bil rad gospod!" je zatulil Tinač. "Tu imaš, da se predramiš!"

Sunil ga je z nogo v trebuh, da je oni odletel in med velikim krotom cele družbe zdrsnil po zeleni tratini navzdol.

"Zdaj si zbujen, ali ne?" je Nacón porogljivo vprašal. "Hajdi torej!"

Oni se je preklinjaje vzdignil, potem pa je odšel za Naconom v gozd; nerad je sicer zapustil gorki ogenj, a bal se je udarcev, s katerimi bi mu bili tovariši obložili pleča, če bi se bil ustavil.

Pri ognju so ostali dolgi Tinač in

še štirje drugi. Nekaj časa so molčali.

"Tu doli je gotovo dosti postrvi," je naposled izpregovoril Tinač. "Voda je že takšna, da jih mora vse mrgoleti po nji. Ko pridejo babnice z oslom, bosta vzela dva koš, morda jih kaj nalovita. Bolje pečena riba kot nič!"

Ker mu ni nikdo odgovoril, je še dostavil: "Dolgočasno bo to čakanje. Vrag vzemi Kljukca in njegove viteze ž njim! Danes bi se v mestu denar služil! Včeraj popoldne sem ravno pri mestnih dolenjskih vratih srečal debelega Tolščaka iz Šmarja. Svojo celo hišo je naložil na voz in počasi se je pripeljal v mesto, da bi gledal cesarja. Po oblekah so se mu svetili srebrni gumbi in njegova žena ti je nosila pas, da se je žarilo kakor od samega sonca. Temle boš ostal za petami in iz pogleda jih ne boš pustil! Sem si mislil. In mislil sem si tudi, da gotovo ne bodo prinesli vse srebrnine domov, če jim ostanem na vratu. A zunaj mestnega zida je že prežal name suhorebrni Kljukec in mi vrtal v trebuh beneške cekine, da me je premotil in zvabil tu sem, kjer ni drugega nego skalovje in voda. No, pa bova že še napravila račun. Za Tolščaka mi bo moral plačati odškodnino, da bo črn, kakor so črne saje pod streho."

"A v mestu nisi sploh ničesar pobral?" je nekdo vprašal.

"Kaj bom pobral! Če ni kmeta v mestu, so ondasi sami berači. Kmet je naš gospod, od njega živimo. Gospoda pa zapira v težke zaboje, kar ima in, če ji hočeš do mesa, takoj si v pasti in v nevarnosti, da te ne raztezajo s kolesom. Vrag vzemi to gospodo! V vicedomskih ulicah sem srečal gospoda vicedoma, tistega debelotrebušnika, in poprosil sem ga daru in miloščine. Dejal sem proseče, da imam osem otrok, da vsi stradamo, da smo vsi prišli cesarja gledat in da nam naj kaj dá njegova milost. Zasukal je svoj trebuh, raztegnil usta in kričal: 'Guardia, guardia, kje je guardia!' Namesto daru mi je hotel podariti mestno stražo, da bi me peljala pod trančo. Ko pa je takisto zasukal

dalje na 34. strani

predragi braki!

V začetku septembra se je vršila v Finžgarjevem domu na Opčinah pri Trstu „Draga 78“, to je dvodnevno razpravljanje o aktualnih vprašanjih, ki ga že vrsto let pripravlja Društvo slovenskih izobražencev v Trstu. Najbolj zanimivo je predaval bivši profesor za javno pravo na ljubljanski univerzi Franc Bučar, ki si je vzel za temo „Odnos med ideologijo in demokracijo“.

Prof. Bučar je naslikal popolni vzorec totalitarne države.

Kakšen je ta vzorec?

Krog ljudi, ki si privzame neki svetovni nazor, svoj totalitarizem izvaja takole:

a) odklanja vsak drug svetovni nazor;

b) državljane moralno prisili, da začno svobodo drugače pojmovati;

c) če mu državljani slepo ne sledijo, jih prisili fizično;

č) zahteva od državljanov popolno pokorščino, ker so njegovi ukrepi nezmotljivi.

Kaj naj rečemo k temu?

Naprednemu človeku 20. stoletja kratko in malo noče v glavo, da je še možno takšno zaslužnjevanje človeka, kot ga opisuje gornji vzorec, in bi tudi ne verjel, da še kje je, ko bi ga sam ne doživljal. Zato pa bo zavedni demokrat v svojem življenju zavzeto podiral malike in oznanjal demokracijo, svobodo, spoštovanje slehernega človeka, spoštovanje vseh posameznikovih osnovnih pravic.

Lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

Taborna cerkev Kamen v Podjuni na Koroškem.

janez sonce

nadaljevanje s str. 33

debeli trebuh, sem opazil v njegovem žepu šiljasti robec. „Le kriči,“ sem si mislil in mu obenem izpulil to rutico iz žepa,“ (tu je izvlekel nekje iz umazane obleke nežni robec gospoda vicedoma), „da si njegova milost ni mogla brisati tolstega obraza. Potem sem se pa raztopil, da me ni zasačila mestna straža, ki mi ni bila nikdar prijateljica. To pa naj gre v grm!“

S temi besedami je vrgel Tinač robec med zeleno vejevje. A tovariš je priskočil in ga pobral govoreč: „To bo za naše babnice!“

Tretji pa je vprašal: „Ali si jo potem popihal iz mesta, Tinač?“ „Ne takoj. Obiskal sem grede še očete kapucine in vtaknil svoj nos v dolge samostanske hodnike.“

Vsi so se čudili.

„Kaj si hotel zvohati ondi?“ je nekdo vprašal.

„Kaj sem hotel zvohati ondi?“ se je rogal Tinač. „Moliti sem hotel, kakor imam sploh navado. Na hodniku očetov kapucinov, takoj ko

se vstopi, imajo pobožni menihi v steni za umetno železno mrežo iz voska ulitega svetnika, ki je oblečen v svilo in zlato. Nekaj dni poprej sem bil pri Plavčku ob mestnem zidu in tam so se prepirali, je li to, kar se sveti in lesketa po svetniku, zlato ali drago kamenje. Radovednost me je mučila od tistega dne in neprestano mi je tičalo v spominu, da bi stopil k očetom kapucinom in ondi pretipal svetniku voščene kosti ter ga preiskal po zlatu in biserih.“

„Aha,“ so zakričali tovariši. „In si ga staknil, da je bil sam za mrežo, ko si vstopil?“

„Za mrežo je bil pač sam,“ odgovori Tinač, „ali pred mrežo je tičalo nekaj starikastih babnic, ki so s koleno gladile tlak in se polivale s sveto vodo. Stopil sem nato še dalje po hodniku in žalost se me je lastila, da bom moral s praznimi rokami odriniti. Ko pa sem jo zasukal okrog stene, je viselo ondi na steni, kar imam tu v vreči. Vreča sama je pa ležala spodaj na tlaku. ‚Devet let in vse ti prav dojde!‘ sem si mislil in snel to, kar je viselo, ter pobral ono, kar je ležalo spodaj na tlaku. In tu imam vse.“

Napeli so se hudobnejšem obrazu in z veliko radovednostjo so opazovali Tinača, ki se je stegnil proti bližnjemu grmu in izpod njega izvlekel umazano vrečo.

„Ugibajte, kaj je v nji!“ se je režal Tinač.

„Morda je kak mašni plašč s tistimi debelimi zlatimi in srebrnimi žilami, kot jih je imel oni, ki si ga lani dobil pri nunah v Velesovem,“ je ugibal prvi in dostavil: „Štiri tedne smo živeli ob njem, ko smo bili žile potrgali ž njega in jih prodali. Sedaj bi prav potrebovali kaj takega, ker je naš starec, če se ne motim, z denarjem pri kraju.“

„Plašč ni,“ je odgovoril Tinač, „nekaj svetega je pa vendar.“

Rekši izvleče iz vreče obnošeno kapucinsko kuto in jo z velikim krohotom obesi na smrekovo vejo. „Radoveden sem, bo li naš starec kaj cvenka izvalil iz tega svetega oblačila. Ha, ha!“

„Tu dohajajo naše babnice,“ se je nekdo oglašil. Nato je potihnil smeh in oči vseh so se obrnile

proti kraju, kjer se je med zelenim vejevjem prikazoval tovariš Mihač s svojim spremstvom. Bile so štiri ženske v slabih raztrganih oblekah in razuzdanega lica. Tirale so s seboj starega osla, ki je bil obložen s koši in drugim pohišjem te tolpe, ki ni bila nikjer doma ali pa povsod, kamor jo je ravno nanescala usoda. Kakor se je v družbi že pripovedovalo poprej, je bil Mihač zares vinjen in ženske so nad njim neprestano kričale, ko se je opotekal pred njimi. Dospevši na mesto, kjer so imeli drugi taborišče, so zložile breme z osla in ga zapodile v gaj.

„Kaj boste skuhale?“ je vprašal Tinač, „vsi smo lačni. Ali imaš kaj prida v košu, Barba?“

S temi besedami se je obrnil k starki, ki je bila nekaka zapovednica ženskemu oddelku Kljukčevega krдела. Temno je gledala in imela tako resast nos, da se je takoj videlo, da je to nestrpljiva in hudobna ženska. Njene tovarišice so bile nekoliko mlajše, a navzlic temu so napravljale še slabši in odurnejši vtis.

„Vam bom že kuhala, če že naprej vse sneste in požrete!“ se je jezila Barba in zlagala iz koša skledice in lonce. „Pesek in vodo vam bom kuhala in drugega nič. Namesto moke vam bom pa tlačila blato v sok, če mi vse požrete, požeruhi lačni!“

„Kdo ti je pa stopil na prst, da si taka, kakor da imaš v sebi sršenovo gnezdo, Barbika, he?“

„A meniš, da imam kaj moke?“ se je starka togotila. Lahko bi je imela, pa je nimam.“

„Potlej si pa sama kriva, če je nimaš, ha, ha!“

„Sama kriva! Temu Mihaču sem dala zadnje vinarje in dejala sem mu: ‚Idi na Pijavo gorico in kupi moke! Tinač je lačen, vsi bodo lačni, a skuhati jim kaj nimam.‘ Vzel je denar, ali prišel je zopet k nam tak, kakor ga vidite. Oj tebi, preljubi sveti Valentin z Limbarske gore, bodi potoženo, da ste vi taka praseta!“

„Denar je zapil, praviš?“ je rjul Tinač. Hipoma je skočil kvišku in pri bližnjem vrbovju urezal mehko šibo. „Denar je zapil in za moko ga je bil vzel.“

„Saj ni res, saj laže,“ je jecljaj

Mihač in z debelimi očmi premeril družbo, prav kakor bi prosil vsakega pomoči. A nikjer ni srečal usmiljenega pogleda.

„Kako pravi naša postava?“ je govoril Tinač in vihtel šibo po zraku, da je žvižgaje zapela. „Kako govori naša postava? Naša postava govori: ‚Kdor okrade svojega prijatelja, naj jih ima dvajset, a kdor ga oslepari, naj jih ima deset!‘ Kolikor časa sem jaz pri Kljukčevi tovarišiji, je tako veljalo; ali ni res, prijatelj?“

„Res je!“ so vsi zaklicali.

„Lezi torej, moj Mihola, lezi z lepo mirnostjo!“

Mihaču ni bil všeč ta poziv. „Saj laže Barba, saj me ni nikdo videl,“ se je izgovarjal.

„Zapil je vse, zapil!“ so se oglašale ženske kakor žabe v luži.

„Kdo me je videl, prekleto?“

„Videl te ni nikdo,“ mu je pri-trjeval Tinač, „ali kje imaš denar?“

„Denar, denar,“ in Mihač se je zagledal v sivo nebo. „Denarja nimam. Izgubil sem ga.“

„Aha, zdaj je pa sodba končana!“

To rekši je pograbil Tinač pijanca za tilnik in ga z veliko silo vrgel na zemljo. Potem mu je pa še z večjo spretnostjo naložil deset težkih in skelečih udarcev, da se je Mihaču majila koža mesec dni in da je končno tulil, kakor bi ležal sredi peklenskih muk. Ječaje je vstal, ko mu je bil odštet celi dar. Oni pa, ki ga je tepel, je izpregovoril z važnim naglasom: „Zdaj veš, kako govori naša postava! Ker si osleparil svoje prijatelje, jih imaš deset. Če ti je ljuba taka moka, pa se še oglasi; mi smo vsak dan doma.“

Tedaj se je povrnil Nacòn. Ob rami mu je visela zaklana ovca, ki jo je bil pograbil neke na paši. Pozdravljali so ga vsi s klici radosti in nastal je hrup in hohot, da se je komaj čula beseda.

„Kazalo je, da ne bo soka, a sedaj kaže, da bo pečenka,“ je kričal Tinač. „Ho, ho! Nacòn, ti si poštenjak, da ti ga po Hrvaškem in Turškem ni para. A si jo spet s soljo?“

„S soljo in kruhom in z dobro besedo,“ je oni ponosno odgovoril.

„Je li še dosti takih?“

„Cela senožet se jih pase. In pastir je pol gluhi in pol slepi. Nekaj

dni bomo živeli kot Judje v Egiptu in meso se bo kuhalo v loncih.“

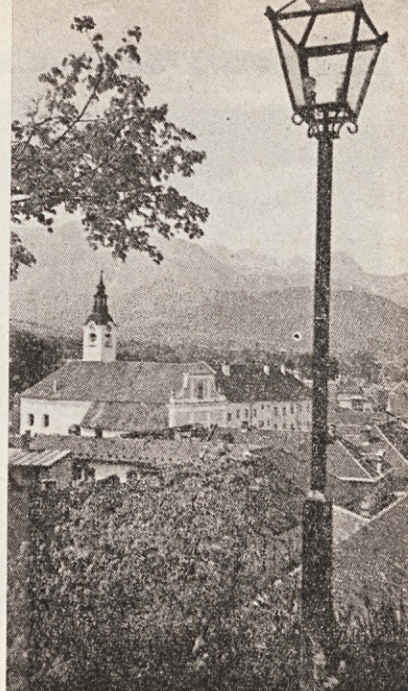
Précej se je razvilo živo življenje. Eni so kopali jamo, da bi napravili v nji ogenj, kjer bi se peklo in kuhalo; drugi so vlačili hosto in Tinač je privlekel kar celo suho hojo, ki jo je bil sneg podrl ne-kje v gozdu. Nacòn se je spravil k vodi ter odiral in pral ondi svoj plen. Ženske so čedile posodo, brusile nože in prinašale vodo v lonce. Dolgonosati mož pa je nagnal Mihača, da je moral s košem v vodo in ž njim prežati za ribami, ki mu jih je priganjal z dolgim drogom. Vsi pa so bili edini v hvali, s katero so obsipali poštenjaka Nacóna in njegovo bistrost in premetenost v kraji.

„Pri njem se lahko veliko učite, vi mlajši,“ je Tinač obilokrat ponavljal, „in če nimamo njega, bi morali vsi beračiti. Tako pa se vsaj pošteno preživimo.“

Ves ta čas je slonel vitez Sonce na strani ob deblu in se ni menil za umazano družbo, s katero ga je bila spravila v dotiko bridka usoda. Občutil ni ostre jutranje sape, ki je srpo brila med vejevjem in silila človeku do kosti. Polastila se ga je bila po prebedeli noči velika trudnost, tako da so mu bile otrpnile malone vse telesne moči. To-liko čvrsteje so se mu napenjale moči razburjenega duha in neprestano je koval naklepe, kako bi si pomagal v tej grozni stiski. Če je dvignil pogled po hribu navzgor, je brez težave opazil stari stolp turjaškega grada. In takrat ga je pretresala zavest, da tiči tam gori za debelimi zidini tisto bitje, ki mu je bilo na svetu najdražje. V obupu je škripal z zobmi in v svoji zlobi bi bil zdolbel z ostrim bodalcem globoko duplo v deblo, pri katerem je slonel.

Tik viteza je čepel na zelenem mahu dijak Vid in je sopel v otrple roke ter od samega mraza venomer rožljaj s svojim zobovjem.

„Vid,“ je izpregovoril Sonce, „tukaj ne moreva ostati. O tem krasnem dnevu ne smeva rok križem držati. Vidiš ga, stolp tam gor! Morda ravno v njem vzdihuje Ana Rozina in si niti ne domišlja, da čepi tu spodaj kakor bojazljiv zajec njen soprog v grmovju. Ne vem, čemu

Kamnik ima čudovito lego pod Kamniškimi Alpami.

bi ne šel v grad in ne poskušal ondi svoje junaške sreče.“

„Umorili vas bodo, milostljivi gospod,“ je dijak vzdihnil. „Tudi so vrata zaprta in odprli jih vam ne bodo. In v grajskem jarku je voda globoka.“

„Kar ni več Turka v deželo, ne zapirajo vrat po gradovih in jarki so suhi, da se po njih laže spreha-jš kot po beli cesti.“

„In če vas ne umoré, vkujejo vas pa gotovo v težke verige in zapro vas v podzemeljsko ječo. Pater Theobaldus nam je včasih pripovedoval, da imajo Turjačani kakor vodnjak globoke jame, kamor so metali svoje sovražnike, da niso nikdar več gledali zatega dneva luči in da jih je končno oglodala podzemeljska lažčina ter jim vzela življenje. Krute hlapce imajo še sedaj po svojih gradovih.“

„A vendar pojdem. Morda me varuje preblažena Devica Marija.“

„Turjaški grad je slabega spomina pred Bogom,“ je tarna Vid. „Pravijo, da se je tam skrival Primus Truberus, ki je bil največji krivi prerok, kar jih je pa Karniolji trosilo lažno vero meniha Martina, ki se sedaj že davno peče dalje na 38. strani

naša lučka

RISAR

*Riše, maže čire čare
Nacek Pacek ves večer.
Na zidove in omare
lepi barvasti papir.*

*Riše muco, ki se plazi,
miškolina, ki beži,
psička po imenu Pazi,
ki za muco se podi.*

*Riše reke, riše hribe,
nebotičnik, stari grad,
riše morje, v morju ribe,
mlin na veter, hrast košat,*

*ladje in balone riše
in ogromen tovornjak,
stolpnice in stare hiše
in nad vsako bel oblak.*

*Pod lase nepočesane
pa naslika grd obraz,
nanj veliko packo kane
in se smeje: „To sem jaz!“*

Kajetan Kovič

OGNJENIKI

ali vulkani so gore stožčaste oblike, ki od časa do časa bruhajo iz sebe zarečo, tekočo snov — lavo. Lava prihaja iz globin zemeljske skorje. Izbruh se navadno začne s potresom. Iz žrela vrh ognjenika se prikadijo vodne pare in razni plini, kmalu nato prileté iz njega kosi kamenja in prah, potem pa se pocedi čez rob lava in teče po pobočju včasih vse do vznožja v okolico ognjeniške gore.

PADALO

Če človek pade iz letala, pada prvih pet sekund vedno hitreje. Potem ga zrak tako zaustavlja, da pada enakomerno. Zato prileti na zemljo vedno s hitrostjo, ki bi jo dobil pri skoku s 50 metrov visokega nebotičnika. Tak skok je seveda smrten. Brez strahu smemo tvegati le skok iz višine dobrih dveh metrov. Če hočemo skočiti iz letala in pasti na zemljo tako, kakor da bi bili odskočili z dva metra visokega zidu, moramo hitrost padanja zaustavljati s padalom. Padalo je iz svile ali najlona. Zloženo je v nekak zavitek, ki ga nosimo na hrbtu ali v naročju. Poprečen premer padala je 5 metrov.

MRAVLJI

*Zvečer sta se sešli mravlji, so-
sedi v mravljišču.*

„Joj, kako sem izdelana!“ reče

*prva. „Ves božji dan sem vlačila
košček sladkorja, pa ga nisem
mogla spraviti do doma. Na sredi
poti sem ga morala pustiti.“*

*„A tako, ti misliš drobtinice slad-
korja, ki ga je razsula neka dek-
lica tam na cesti? Pa kako je to,
saj je bilo polno majhnih koščkov
tam?“*

močni Jezus nas rešuje v stiskah

Gotovo si že kdaj doživel strah, ko se je vliil močan dež ali ko se je bliskalo in grmelo, ko se je sprostil vihar ali snežni metež. Morda ni bilo ata in mame doma. Hudo je tolklo po oknih, lilo je kot iz škaфа, od časa do časa se je močno zasvetilo, strašno počilo, veter je tulil, drevesa so se upogibala.

Mordi si ob vsem tem mislil, da se Bog krega in jezi. Vendar to ni res. Tudi nevihta je mogočno delo dobrega Boga: po njej se izčisti zrak, sonce se jasno zasveti, gore se zableščijo v snežni belini. Bog prek nevihte vse prenovi.

Če je vihar na morju, je to še bolj veličastno, a tudi še bolj nevarno. Ko vleče veter, se delajo valovi, ki premetavajo ladje kot orehove lupine. Kdor je v ladji, se boji, če ne ve, da Jezus pomaga in rešuje v stiski.

Tako so se bali tudi Jezusovi prijatelji apostoli. Tesno jim je

„Ja, ali jaz sem se lotila največjega.“

„Brezumnica!“ reče druga. „Vidiš, jaz sem pa nosila le bolj majhne koščke. Le pojdi pogledat, kakšen kup jih je! Seveda, ti hočeš vse naenkrat. Nu, pa imaš. Boš vsaj vedela za drugič!“

Dragotin Kette

bilo pri srcu. V stiski so poklicali Jezusa. On je pomiril vihar in pomiril nje: „Ne bojte se, jaz sem z vami!“ Viharju je zapovedal: „Miruj!“ Takoj je vihar ponehal. Prijatelji so se Jezusu zahvaljevali: „Vsemogočni Jezus, nihče ni tako močan kot ti. Bodi vedno z nami!“

Janezek in Betka sta bila sama doma. Nenadoma je nebo potemnelo, začelo se je bliskati in grmeti.

Betko, ki je bila mlajša, je postalo strah. Začela se je tresti in jokati.

Njen jok je spravil tudi Janezka v nemir. Ujezil se je. Že je hotel Betko okregati in celó udariti. Potem se je premislil. Objel jo je in jo začel tolažiti: „Nič se ne boj, saj je Jezus z nama, če sva dobra in se ne prepirava. Proslva ga, naj naju varuje in reši vsega hudega!“

Otroka sta molila. Bila sta pomirjena. Tudi nevihta je ponehala. Skozi deževne kapljice je posijalo sonce in na nebu se je pokazala mavrica. Otroka sta se prijala za roke in zapela pesem Jezusu v zahvalo.

Potem je Janezek sestavil molitev: „Močni Jezus, ti si božji Sin. Zato lahko storiš vse, kar hočeš. Tebe ubogajo blisk in grom, vihar in valovi, nebo in zemlja. Tebi služijo rože in živali. Tudi jaz ti hočem služiti. Želim, da ti služijo vsi ljudje, ti pa nas reši v stiskah!“

DOMAČA SOLA

● Vstavi predmete: Veter ruje ... — Z žvižgom pokliče deček ... — Vetrič boža ... — Poslušam ... — Ogledujem si ... — Nariši ... — Povej ... — Odpri ... — Prineseš ... — Pospravimo ...

● Predmete uporabi v nikalnih stavkih: jata ptic, novi čevlji, kepa snega, strgane nogavice, prsti na nogah, rdeča lica, nova žoga.

● Poišči ustrezne pridevnike k naslednjim besednim zvezam: sračje gnezdo, Matevžkova piščalka, petelinji greben, strma pot, smrekov gozd, gospodarjeva hiša.

● Uporabi v stavkih naslednje zveze: pod milim nebom, z golimi rokami, praznih rok, z veselim srcem, ves ljubi dan.

● Imenuj predmet ali osebo po primeru: Očetova srajca je bela ko sneg: star ko zemlja, suh kot trska, velik kakor gora, zdrav ko dren, mehak ko vosek, mlad kakor rosa, moker kakor miš, priden kakor mravlja; dolg, da bi zvezde mlatil.

● Sestavi iz izrazov iz prve skupine in iz izrazov iz druge stavke: črn ko, bel, gluha, lačen, hiter, sit; češnjev cvet, veverica, žužek, kamen, boben, volk.

● Kdo ali kaj se oglašata takole: govori, renči, šepeta, žubori, poje,

gobezda, vzdihuje, rjove, sika, brunda, šumi, žvrgoli, čeblja, klopeta, prasketa, buči, vpije, godrnja, vriska, čveka, šušlja, žvižga, škrobota, zveni, kramlja, se dere, laja, čenča.

DVE UGANKI

Štirje bratci, tri sestrice,
vsi enaki v rast in lice,
šest odetih je v črmino,
ena v rdečo kotenino.

(Dnevni v tednu)

Pet otrok iz ene hiše,
pa se vsak drugače piše.

(Prsti!)

**več
oči
več vidi**

Gotska cerkev v Radovljici.

Janez sonce

nadaljevanje s str. 35

v peklenškem ognju. Tu gori se je skrival Primus Truberus in prikazoval se mu je sam satan in skupno sta kovala tiste grozne knjige, ki so jih potem častitljivi očetje sežigali na ljubljanskem trgu in ki so bile tako hudobne, da niso hotele prej goreti, dokler jih niso polili s smolo. Vidite, tako je bral svoje delo satan, ki je že od nekdaj gospodaril tam gori v starem gradu. Pravemu kristjanu se je tedaj bati te zidine in prositi vas, nemilostljivi gospod, ne hodite po nepotrebnem v skušnjavo!"

„Moja stvar je pravična in ne bojim se peklenškega zapeljivca. Res je, že dolgo časa se nisem spovedal svojih pregreh in tudi h Gospodovi mizi nisem pristopil, kakor je ukazano. A Bog me bo varoval zaradi nje, ki nima pregrehe in je čista kakor jutranja rosa.“

„Moj Bog, moj Bog! Kar tako ne smete v grad. Spoznali vas bodo in premagali brez težave. Ondi imajo kapucinsko kuto in šale uganjajo ž njo. Kaj bi bilo, če se oblečete v njo? Očetje kapucini pobirajo sedaj pšenico po deželi in ravno včeraj sem čul, da je krenil oče Winibaldus proti Šmarju. Če

pridete v grad kot kapucin in če nosim za vami vrečo, bo vsak menil, da naju je poslal pater gvardijan, da zbirava miloščino za sveti samostan. V noči potem pa se bo dalo vse preiskati in morda nama dodeli Odrašenik sveta milost, da ugledava predobro gospo Ano Rozino.“

„Dobra je tvoja misel, Vid, in, če se nama posreči pot na turjaški grad, se te bom spominjal, da ti ne bo treba stradati in ne beračiti pri dobrih ljudeh. Idi in vprašaj, koliko hočejo imeti za meniško obleko. Tudi vrečo jim odkupi!“

Nato je Vid vstal in pristopil k družbi pri ognju. „Moj gospod,“ je izpregovoril, „bi rad kupil to meniško obleko in to vrečo. Na grad hoče in dobro mu bo oboje služilo.“

„Kam hoče? Na grad? Oho! Tu bi se nam rad zmuznil. Pil bi vsakdo, plačal pa nič!“ Tako je kričal Tinač in kazal svojo nezadovoljnost zaradi viteza, ki se je hotel po njegovem mnenju samo plačilu odtegniti, sedaj ko ni bilo Kljukca doma. „Oho! Iz te moke ne bo kruha! Povej ti gospodu Mesecu ali Soncu ali kako se mu že pravi, da nam taki računi niso pogodu in da imamo tudi mi brušene nože, če ravno nismo vitezi in ne grofi!“

„Samo na grad greva. Celi dan utegnemo in gospodu se zdi škoda, da bi se zamudila lepa prilika.

Sicer vam pa pusti tu svojega konja, ki je več vreden kot ne vem kaj. In če ga razdražite, gospoda, vas bo s svojim širokim mečem posekal in vas z bodalcem obodel. Prodajte mu vrečo in dajte mu kuto! Morda vam plača cekin za njo.“

„Pusti ju, naj gresta,“ se je oglašil Nacón. „Sedaj bo skuhana južina in z nami bosta hotela jesti. Ti gosposki ljudje časih veliko snedo. O dveh turjaških grofi se pripoveduje, da sta kar sama obrala volovsko četrto in še nista bila sita. Naj gresta v hudičevem imenu in za tisto meniško obleko naj ti kaj plačata!“

„Meni tudi prav,“ je Tinač černo odgovoril. „Naj gresta, a če se več ne vrne, je ta stvar naša. In kar dobim za meniha, je moje. Sam prislužil, sam jedel!“

Tu se je obrnil k dijaku: „Idi k svojemu gospodu in mu povej, da mu izpod treh cekinov ne morem dati te svete obleke. Reci mu, da sem pri spovedi za gotovo zvedel, da jo je nosil še sveti Frančišek Salezijanski. In če mi tvoj gospod Mesec ne plača treh cekinov, jo bom prodal za štiri papežu v Rimu. Vrečo seve vama dam skoraj za stonj. En cekin, pa je prodana!“

Z glasnim smehom so pozdravljali tovariši to izborna odiranje. Vitez Sonce pa je moral šteti rumeni denar, samo da je potolažil drhal, ki ga je nerada puščala iz pogleda. Potem se je odpravil z dijakom na usode polno pot. Komaj sta izginila v logu, je Tinač dvema svojih postopačev ukazal, da naj jima sledita.

„Vohajta za njima in pazita, gresta li res v grad. Jaz le mislim, da jo namerjata popihati čez goro, da bi nas opeharila za pošteni zašlužek. Pojdita za njima, in če opazita, da kreneta na napačno stezo, pa meni sporočita! In takoj ju bomo imeli zopet v zanki.“

Zgodilo se je, kakor je zaukazal vodja.

XI

Medtem je vitez Sonce s svojim mladim spremljevalcem po slabi stezi korakal navzgor. Visoko drevje je raslo naokrog in napravljalo gosto streho, da je skoraj

niso mogli predreti sončni žarki. Tu in tam se je steza popolnoma izgubila, tako da sta morala naša potnika po mehke mahu na dobro srečo plezati navzgor.

Od vej je kapalo. Vladala je samotna tišina, ki jo je tu in tam premotilo ostro svedranje žolne; oglašala se je tudi sedaj in sedaj drobna pevka med listi; in zajec, prebujen na svojem ležišču, jo je odrinil kakor blisk po bregu. Še celo srna je pogledala časih iz zelenega grma in z debelim pogledom opazovala samotna potnika, ki sta se v ranem jutru trudila po zapuščenih strmini.

Ko sta dospela na malo ravan, se je zopet prikazal stari stolp starega gradu in v gozdu se je pričelo svetiti, kar je pričalo, da sedaj poneha stari gozd. Treba je bilo pozornost obračati po okolici, da bi ju ne opazilo nepoklicano oko in ju ne izdalo potem grajskim hlapcem.

Na tem mestu je zlezal naš vitez v meniško obleko, ki mu je na srečo segala do peté, tako da se je skrivala pod njo noga, ki ni kazala veliko samostanskega ali meniškega. Ker je nosil Sonce kratke lase, je bil na prvi pogled vsekakor podoben kapucinu in ni se mu bilo bati, da ga bodo spoznali hlapci v gradu, ki so tako le malokrat imeli opraviti z redovniki. Dijak Vid pa si je obložil ramo z vrečo, v katero je bil nasul nekaj peska, da ni bila videti prazna.

Tako preoblečena in izpremenjena sta stopala opazno iz šume in dospela na plan, kjer je ponehalo drevje in se pokazalo modro jesensko nebo. Ravno pred njima pa je dvigal stari grad svoje visoko zidovje v nekaki grozno lepi osamljenosti.

Mesto, kjer sta vitez Sonce in dijak Vid dospela do grajskega obzidja, je bilo bolj proti jugu. Morala sta torej prehoditi precejšen ovinek, da sta prišla pred grajski vhod. Tik jarka pred obzidjem je vodila ozka steza; po nji sta krenila naša znanca in molče stopala ob robu že omenjenega jarka. Nekdaj je bil globok in napolnjen z vodo. Ali že v tistih časih niso Turjačani več spuščali vode v grajski jarek. Že davno

se je bil posušil in zelena trava je poganjala po njem. Na dnu je raslo mestoma nekaj ločka, kar je pričalo, da se ob deževju nabira ondi voda, edina voda, ki jo je še dobival turjaški grajski jarek.

Sploh je napravljalo mogočno zidovje vtis zapuščenosti. Mala okna, mračne stene, tu in tam raztrgana streha, vse to je dajalo poslopju že tiste dni skoraj prav tisto podobo kot danes, ko je ostalo o slavi in bogastvu Turjačanov le malo spominov. Na grajskem zidu je slonelo nekaj topičev, ki so žalobno zrli v dolino, prav kakor bi sami ne vedeli, čemu so tu gori. Vrabiči so jih obletavali in skoraj bi bilo možno sklepati, da so gnezдили v žrelih, ki so nekdaj grmela z obzidja in smrtonosno pozdravljala napadalca. Ni bilo opaziti ne hlapca ne stražnika. Tatovi bi bili brez težave splezali na obzidje in o belem dnevu odnesli z njega orožje, s katerim je bilo obloženo za trenutek napada.

Ko sta vitez in njegovi mladi spremljevalci zavila okrog obzidja po stezi bolj proti severu, jima je prihitel nasproti sivolas starec. Za njim se je trla čreda ovac, kakih trideset glav. Na razoranem licu se mu je bralo, da ga morita strah in skrb. Klobuk je bil izgubil nekje v gošči in zdaj mu je sapa kuštrala redke, bele lase, da so mu plavali okrog obraza.

Župna cerkev sv. Katarine v Lomu nad Tržičem.

„Pikašca, Pikašca, na, na-a!“ tako je vpil neprestano in s slabim pogledom premeril sedaj ta, sedaj oni kraj zelene gošče. Ob njegovem klicanju so silila druga jareta za njim in se mu bleketaje oglašala. Samo Pikašca se mu ni oglašala. Samo Pikašca se mu ni oglašala, ker se je tedaj že kuhala v širokih loncih spodaj pri potoku. Njena, s črnimi lisami pokrita koža pa je visela na vrbovi veji in Tinač je pripovedoval Naconu, da si bo dal iz nje napraviti kožuh za mrzlo zimo.

Ko je zagledal kapucina, je starec obstal, si z dlanjo obrisal potni obraz in vprašal: „Duhovni oče, ali niste videli ovce v gošči? Črne lise je imela po volni in če je človek zaklical: soli, soli, je bila takoj pri roki. Krotka žival je bila in danes se mi je izgubila. Če je ne dobim, bom tepen in jesti mi ne bodo dali.“

„Nisem je videl!“ je odgovoril vitez in smilil se mu je ubogi pastir, ki je tako brezuspešno iskal izgubljeno ovco.

„Oj, hov, hov! To bom tepen, to bom tepen!“ je tarnal in odšel kričeč: „Pikašca, na, Pikašca, soli!“

bo še

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● NA MAJHNI KMETIJI živim. Ob večerih premišlujem o lepem življenju v dvoje, o dekletu, ki bi bilo pripravljeno deliti dobro in hudo z iskrenim, poštenim fantom, starim nad 30 let, delavnim in razumevajočim. — Naslov posreduje uprava "Naše luči", če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 10)

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Edinstveno ugodna priložnost za nakup večje STANOVANJSKE HIŠE (300 m²), primerne za gostinstvo, v Vrsaru, enem najlepših krajev ob Jadranu. Mogoča tudi delitev na dve stanovanji (70 in 230 m²). Ker lokacija na dveh parcelah, zato prepis na dva lastnika možen. Odkup mogoč tudi na daljše obroke. Informacije: Flek, D-8000 München 90, Postfach 900351, Tel.: 089-64 88 07.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 5 62 Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● DVOSOBNO STANOVANJE, prtilično, 61 m², v Mariboru (Betnavska cesta), s centralno kurjavo, zgrajeno leta 1972, ugodno prodam. Avtobusna postaja oddaljena 50 m, samopostrežna trgovina pa 20 m. — Za pojasnila pišite na: Štefan Oblonšek, Schillstraße 40, D-89 Augsburg, BRD.

● KOVAŠKO-KLUČAVNIČARSKO delavnico, 50 m², popolnoma opremljeno, v središču Maribora, ugodno prodam. — Pojasnila daje: Toni Gadi, Ribniško Selo 12, YU-62000 Maribor, Jugoslavija.

● Zdomci pozor! POSESTVO z vsemi kulturami, 5 hektarjev zemlje okrog hiše (ki je takoj vseljiva), 2 hektarja gozda, 1 hektar travnika, naprodaj v Poljčanah. Voda in elektrika v hiši. Posestvo (hiša) primerno tudi za kmečki turizem. Cena samo 40.000 DM. — Pojasnila daje: Franc Potočnik, Ljubljanska cesta 106, YU-62327 Rače pri Mariboru, Jugoslavija.

● ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Rogški Slatini, z dvoriščem in majhnim vrtom, ugodno prodam. — Interesenti naj se javijo na naslov: Friderik Otorepec, Palmenwaldstr. 24, D-7300 Esslingen, BRD.

● DVOSTANOVANJSKO HIŠO, 12 × 9,60 m, enonadstropno, v Gornji Radgoni, ugodno prodam. Hiša je cela podkletena, z vdelenimi okni, elektriko in vodovodom. Parcela meri 1260 m², ograjena s posebek zgrajenimi garažami 11 × 9 m. — Za pojasnila se obrnite na: Franz Mühlfeilner, Abtsmatten 5, D-7889 Grenzach-Wyhlen 2, BRD.

● ENONADSTROPNO HIŠO z delavnico in dvema garažama, ob glavni cesti v središču Gornje Radgone ugodno prodam. Delavnica je opremljena z orodjem kovinske stroke. — Pojasnila daje: Franz Mühlfeilner, Abtsmatten 5, D-7889 Grenzach-Wyhlen 2, BRD.

pozor!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dve pisem za tujino.

PRVI SLOVENSKI ZLATNIKI IN SREBRNIKI

Ob 60-letnici osvoboditve Slovencev izpod Avstro-Ogrske so dali slovenski izseljenci kovati serijo zlatnikov in srebrnikov (1. Cankar, Bled; 2. Baraga, Brezje; 3. Slomšek, mariborski grb; 4. J. Ev. Krek, slovenske dežele; 5. Prešeren, vojvodski prestol; 6. Trubar, ljubljanski grb).

Zlatniki imajo 20 mm premera in tehtajo po 3,5 g, srebrniki pa 30 mm in 12 g. Serija 6 zlatnikov v etuiju stane 278 ZDA-dolarjev (+ 5 ZDA-dol. za pošto); serija 6 srebrnikov 87 (+ 6) ZDA-dol.; posamezen zlatnik 48 (+ 2) ZDA-dol.; posamezen srebrnik 16 (+ 2) ZDA-dol.

Vsaka serija ima garancijski list. Kovanci so kvalitetni. Zaradi stalnega dviga cene zlaten in srebra je lahko ponudba vsak čas preklicana. Dobiček do 5000 ZDA-dol. je namenjen koroškim dijakom, primorskemu in zdomskemu demokratskemu tisku.

Obrnite se na naslov: Dr. Peter Urbanc, 1 Daleberry Place, Don Mills, Ont. M3B 2A5, Kanada.

ni pa znamenje domiselnosti in življenjske sile Slovencev po svetu. Kljub temu se ni mogoče znebiti želje, da bi oba kroga (zagovornikov Slovenije v Jugoslaviji in zagovornikov samostojne Slovenije) našla toliko skupnega, da bi izdelala vsaj okvirni program družbene ureditve Slovenije v prihodnosti, se pravi, v demokraciji. Ta dan se z gotovostjo bliža.

SMER tudi zbira — tako je mogoče razbrati iz oglasa v njej — prispevke za tako imenovani *Narodni sklad*, ki „naj bi omogočil izhajanje našega tiska in razne druge kulturne in politične pobude za neodvisno demokratsko slovensko državo“. (Hranilnica in posojilnica, Cassa rurale ed artigiana, Via Bassovizza 2, 34016 Opicina, Trieste, Italija).

KATOLIŠKI MISIJON

El Cabezuelo 4029, Remedios de Escalada, Pcia. Buenos Aires, Argentina. Mesečnik. Naročnina v ZDA in Kanadi 5 dolarjev, v Italiji 4000 lir, v Avstriji 90 šilingov, v Franciji 25 novih frankov, v Angliji 2,5 funta, v Avstraliji 5 dolarjev.

KATOLIŠKI MISIJONI so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, *Slovenske misijonske zveze* — tako stoji v njih zapisano. Izdaja jih *Baragovo misijonišče* v Argentini.

Tehnično so KATOLIŠKI MISIJONI skromen list — besedilo in nekaj fotografij iz misijonov — po vsebini so pa solidno in zanimivo glasilo slovenske misijonske akcije. Ne izgubljajo se v teoriji, ampak prinašajo konkretna poročila slovenskih misijonark in misijonarjev s terena. V galeriji toliko mednarodnih misijonskih revij, ki delajo z vrsto razkošnih fotografij in mnogim teoretiziranjem vtis propagande za nabiranje denarja, je to skromno slovensko misijonsko glasilo pritejna izjema.

KATOLIŠKI MISIJONI so izhajali pred vojno in med njo v Ljubljani. Po vojni so se preselili v tujino. Ta odločitev se je izkazala za pravilno, saj je bilo možno v tujini povezovati slovenske misijonarje med seboj in s slovenskim zaledjem že vse od prvega dne, kar bi v matični Sloveniji še vrsto let ne bilo možno. Prav to povezovanje je bilo in je za obe plati, za misijonarje in zaledje, življenjskega pomena: prvi čutijo ob svojem težkem delu zaslombo, drugi pa imajo možnost s svojim zanimanjem za misijone in s svojimi prispevki širiti svojo versko zavest in velikodušnost.

Prav bi bilo, ko bi KATOLIŠKI MISIJONI prihajali v vsako slovensko hišo v tujini. Zanimivo je, da ni danes v Sloveniji podobnega glasila. KATOLIŠKI MISIJONI pa bi vanjo, vsaj množično, gotovo ne smeli.

plašče

OTOČEK SREDI JEZERA

Helidon Ljubljana, LP 04-002

Ploščo je posnel ansambel bratov Avsenik.

A — OTOČEK SREDI JEZERA; KO MESEC SVETI; MINI-POLKA; POD DOBRČO; IVANKA; BREZE V VETRU.

B — POLKA NA VOGLU; POD VITRANCEM; POSKOČNI KLARINETI; NABRALA BOM ŠOPEK CVETJA; OKAJENI GODCI; SLOVENSKI POZDRAVI.

TI SI UR'CE ZAMUDILA

Jugoton Zagreb, LSY 61309

Ploščo slovenskih narodnih pesmi, ki jih je aranžiral Valter Skok, sta pripravila Ervina in Marko Novosel z ansamblom Valterja Skoka.

A — VANDROVČEK; AL' ME

BOŠ KAJ RADA IMELA?: KADAR BOŠ NA RAJŽO ŠEL; DEKLE NA VRTU ROŽ'CE SADI; JE PA DAVI SLAN'CA PALA; PO KOROŠKEM, PO KRANJSKEM.

B — ZVEDEL SEM NEKAJ NOVEGA; NA LEVO TRI, NA DESNO TRI; SEM DEKLICA MLADA, VESELA; LJUB'CA MOJA; TI SI UR'CE ZAMUDILA; FANTJE PO POLJ' GREDO.

radia

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah tudi od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m).

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON (Glas Amerike):

Vsak dan ob 6.00 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 7.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msrgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).